

The European Agricultural Fund for Rural Development:
Europe investing in rural areas

Roczne sprawozdanie z wdrażania

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Roczne sprawozdanie z wdrażania	
Okres	01/01/2024 - 31/12/2024
Wersja	2024.0
Status – Bieżący węzeł	Otwarte - Polska
Krajowy numer referencyjny	
Data zatwierdzenia przez komitet monitorujący	20/06/2025

Obowiązująca wersja programu	
CCI	2014PL06RDNP001
Rodzaj programu	Program rozwoju obszarów wiejskich
Kraj	Polska
Region	PL - National
Okres programowania	2014 - 2022
Wersja	17.0
Nr decyzji	C(2024)4651
Data decyzji	28/06/2024
Instytucja zarządzająca	Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Spis treści

1. NAJWAŻNIEJSZE INFORMACJE NA TEMAT REALIZACJI PROGRAMU I JEGO PRIORYTETÓW.....	4
1.a) Dane finansowe.....	4
1.b) Ogólne i specyficzne dla programu wskaźniki oraz ujęte ilościowo wartości docelowe.....	4
1.b1) Tabela przeglądowa.....	4
1.c) Kluczowe informacje nt. realizacji PROW na podstawie danych zawartych w a) i b) w podziale na cele szczegółowe.....	18
1.d) kluczowe informacje nt. postępów w realizacji celów pośrednich określonych w ramach wykonania w oparciu o tabelę F	71
1.e) pozostałe elementy specyficzne dla PROW [fakultatywnie].....	72
1.f) W stosownych przypadkach — wkład w strategię makroregionalne i strategię morskie.....	72
1.g) Kurs waluty stosowany przy przeliczaniu kwot w RSR (państwa niestosujące EUR)	75
2. POSTĘPY W REALIZACJI PLANU EWALUACJI.....	76
2.a) opis wszelkich zmian wprowadzonych do planu ewaluacji w PROW w ciągu roku wraz z ich uzasadnieniem.....	76
2.b) opis ewaluacji działań podjętych w ciągu roku (w związku z sekcją 3 planu ewaluacji)	76
2.c) opis działań podjętych w zakresie dostarczania danych i zarządzania nimi (w odniesieniu do sekcji 4 planu ewaluacji).....	77
2.d) wykaz zakończonych ewaluacji, w tym odniesienia do tego, gdzie zostały opublikowane na stronie internetowej.....	78
2.e) streszczenie przeprowadzonych ewaluacji skupiające się na ustaleniach z ewaluacji	81
2.f) opis działań komunikacyjnych podjętych w celu opublikowania ustaleń z ewaluacji (w odniesieniu do sekcji 6 planu ewaluacji)	82
2.g) opis działań następczych podjętych w następstwie ewaluacji (w odniesieniu do sekcji 6 planu ewaluacji).....	85
3. KWESTIE MAJĄCE WPŁYW NA WYKONANIE PROGRAMU I PODJĘTE DZIAŁANIA	86
3.a) Opis kroków poczynionych w celu zapewnienia jakości i skuteczności realizacji programu.....	86
3.b) Skuteczne mechanizmy wykonawcze wysokiej jakości.....	87
4. KROKI PODEJMOWANE W CELU WDROŻENIA POMOCY TECHNICZNEJ I WYMOGÓW DOTYCZĄCYCH REKLAMOWANIA PROGRAMU	89
4.a) Podjęte działania i stan ich realizacji odnośnie do utworzenia krajowej sieci obszarów wiejskich i realizacji jej planu działania	89
4.a1) Podjęte działania i stan ich realizacji odnośnie do utworzenia krajowej sieci obszarów wiejskich (struktura zarządzania i jednostka wsparcia sieci)	89
4.a2) Podjęte działania i stan ich realizacji odnośnie do realizacji planu działania	90
4.b) Kroki powzięte w celu rozpowszechnienia informacji o programie (art. 13 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 808/2014)	99
5. DZIAŁANIA PODJĘTE W CELU SPEŁNIENIA WARUNKÓW WSTĘPNYCH	101
6. OPIS WYKONANIA PODPROGRAMÓW	102

7. OCENA INFORMACJI I POSTĘPY POCZYNIONE NA DRODZE OSIĄGNIĘCIA CELÓW PROGRAMU.....	103
8. REALIZACJA DZIAŁAŃ MAJĄCYCH NA CELU UWZGLĘDNIENIE ZASAD OKREŚLONYCH W ART. 5, 7 I 8 ROZPORZĄDZENIA (UE) NR 1303/2013	104
9. POSTĘP OSIĄGNIĘTY W CELU ZAPEWNIENIA ZINTEGROWANEGO PODEJŚCIA DO KORZYSTANIA Z EFRROW I INNYCH UNIJNYCH INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH ..	106
10. SPRAWOZDANIE Z WDRAŻANIA INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH (ART. 46 ROZPORZĄDZENIA (UE) NR 1303/2013)	107
11. TABELE SŁUŻĄCE KODOWANIU OGÓLNYCH I SPECYFICZNYCH DLA PROGRAMU WSKAŹNIKÓW ORAZ UJĘTYCH ILOŚCIOWO WARTOŚCI DOCELOWYCH	115
Załącznik II	116
Dokumenty	131

1. NAJWAŻNIEJSZE INFORMACJE NA TEMAT REALIZACJI PROGRAMU I JEGO PRIORYTETÓW

1.a) Dane finansowe

Zob. załączone dokumenty

1.b) Ogólne i specyficzne dla programu wskaźniki oraz ujęte ilościowo wartości docelowe

1.b1) Tabela przeglądowa

Cel szczegółowy 1A						
Nazwa wskaźnika celu	Okres	Na podstawie zatwierdzonych (w stosownych przypadkach)	Absorpcja (%)	Zrealizowane	Absorpcja (%)	Cel na 2025 r.
T1: procent wydatków w ramach artykułów 14, 15 i 35 rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 w odniesieniu do ogółu wydatków poniesionych w ramach PROW (cel szczegółowy 1A)	2014-2024			1,18	67,63	1,74
	2014-2023			0,77	44,13	
	2014-2022			0,43	24,64	
	2014-2021			0,23	13,18	
	2014-2020			0,18	10,32	
	2014-2019			0,09	5,16	
	2014-2018					
	2014-2017					
	2014-2016					
	2014-2015					

Cel szczegółowy 1B						
Nazwa wskaźnika celu	Okres	Na podstawie zatwierdzonych (w stosownych przypadkach)	Absorpcja (%)	Zrealizowane	Absorpcja (%)	Cel na 2025 r.
T2: łączna liczba operacji współpracy otrzymujących wsparcie w ramach działania dotyczącego współpracy (art. 35 rozporządzenia (UE) nr 1305/2013) (grupy, sieci/klastry, projekty pilotażowe...) (cel szczegółowy 1B)	2014-2024			392,00	179,82	218,00
	2014-2023			395,00	181,19	
	2014-2022			222,00	101,83	
	2014-2021			55,00	25,23	
	2014-2020			17,00	7,80	
	2014-2019			2,00	0,92	
	2014-2018					
	2014-2017					
	2014-2016					
	2014-2015					

Cel szczegółowy 1C						
Nazwa wskaźnika celu	Okres	Na podstawie zatwierdzonych (w stosownych przypadkach)	Absorpcja (%)	Zrealizowane	Absorpcja (%)	Cel na 2025 r.
T3: łączna liczba uczestników szkolenia na podstawie art. 14 rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 (cel szczegółowy 1C)	2014-2024			120 613,00	59,81	201 668,00
	2014-2023			35 553,00	17,63	
	2014-2022			27 522,00	13,65	
	2014-2021			27 492,00	13,63	
	2014-2020			27 492,00	13,63	
	2014-2019			5 644,00	2,80	
	2014-2018					
	2014-2017					
	2014-2016					
	2014-2015					

Cel szczegółowy 2A

Cel szczegółowy 2A							
Nazwa wskaźnika celu		Okres	Na podstawie zatwierdzonych (w stosownych przypadkach)	Absorpcja (%)	Zrealizowane	Absorpcja (%)	Cel na 2025 r.
T4: procent gospodarstw rolnych otrzymujących wsparcie z programu rozwoju obszarów wiejskich na inwestycje związane z restrukturyzacją lub modernizacją (cel szczegółowy 2A)		2014-2024	3,67	105,73	3,47	99,97	3,47
		2014-2023	3,51	101,12	3,36	96,80	
		2014-2022	3,37	97,09	2,85	82,11	
		2014-2021	2,82	81,24	2,26	65,11	
		2014-2020	2,07	59,64	1,59	45,81	
		2014-2019	1,90	54,74	0,94	27,08	
		2014-2018	0,99	28,52	0,62	17,86	
		2014-2017	0,93	26,79	0,13	3,75	
		2014-2016	0,19	5,47			
		2014-2015					
Działanie	Wskaźnik produktu	Okres	Przeznaczone	Absorpcja (%)	Zrealizowane	Absorpcja (%)	Zaplanowane na 2023 r.
M01	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2024	17 023 179,79	73,06	7 370 099,40	31,63	23 299 855,00
M02	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2024	108 833 915,35	101,71	84 942 693,15	79,39	107 000 519,00
M04	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2024	2 818 531 068,96	98,12	2 799 375 745,44	97,45	2 872 613 736,00
M06	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2024	1 675 143 988,95	103,20	1 400 096 629,83	86,25	1 623 227 253,00
M16	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2024	108 207 002,50	92,30	56 683 527,65	48,35	117 234 648,00
M21	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2024	267 105 117,96	100,06	267 027 232,39	100,03	266 943 558,00
M22	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2024	133 455 152,81	108,75			122 722 815,00
Ogółem	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2024	5 128 299 426,32	99,91	4 615 495 927,86	89,92	5 133 042 384,00

Cel szczegółowy 2B

Cel szczegółowy 2B							
Nazwa wskaźnika celu		Okres	Na podstawie zatwierdzonych (w stosownych przypadkach)	Absorpcja (%)	Zrealizowane	Absorpcja (%)	Cel na 2025 r.
T5: procent gospodarstw rolnych korzystających z planów rozwoju działalności gospodarczej/inwestycji dla młodych rolników otrzymujących wsparcie z programu rozwoju obszarów wiejskich (cel szczegółowy 2B)		2014-2024	1,73	97,14	1,79	100,51	1,78
		2014-2023	1,76	98,82	1,79	100,51	
		2014-2022	1,79	100,51	1,67	93,77	
		2014-2021	1,73	97,14	1,43	80,29	
		2014-2020	1,24	69,63	1,14	64,01	
		2014-2019	0,91	51,10	0,78	43,80	
		2014-2018	0,64	35,94	0,58	32,57	
		2014-2017	0,59	33,13			
		2014-2016	0,38	21,34			
		2014-2015					
Działanie	Wskaźnik produktu	Okres	Przeznaczone	Absorpcja (%)	Zrealizowane	Absorpcja (%)	Zaplanowane na 2023 r.
M06	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2024	837 716 242,19	110,59	730 367 008,15	96,42	757 471 231,00
Ogółem	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2024	837 716 242,19	110,59	730 367 008,15	96,42	757 471 231,00

Cel szczegółowy 3A

Cel szczegółowy 3A							
Nazwa wskaźnika celu		Okres	Na podstawie zatwierdzonych (w stosownych przypadkach)	Absorpcja (%)	Zrealizowane	Absorpcja (%)	Cel na 2025 r.
T6: procent gospodarstw rolnych otrzymujących wsparcie w ramach systemów jakości, rynków lokalnych i krótkich cykli dostaw oraz grup/organizacji producentów (cel szczegółowy 3A)		2014-2024	1,75	154,99	1,13	100,08	1,13
		2014-2023	1,75	154,99	1,13	100,08	
		2014-2022	1,66	147,02	1,13	100,08	
		2014-2021	1,62	143,48	1,13	100,08	
		2014-2020	1,57	139,05	1,13	100,08	
		2014-2019	1,48	131,08	1,13	100,08	
		2014-2018	1,41	124,88	0,53	46,94	
		2014-2017	1,34	118,68	0,71	62,88	
		2014-2016	1,10	97,42	1,10	97,42	
		2014-2015					
Działanie	Wskaźnik produktu	Okres	Przeznaczone	Absorpcja (%)	Zrealizowane	Absorpcja (%)	Zaplanowane na 2023 r.
M01	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2024	2 026 158,51	23,29	440 280,54	5,06	8 700 069,00
M03	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2024	43 908 154,32	104,53	31 485 908,06	74,96	42 004 400,00
M04	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2024	941 891 057,34	131,12	579 822 092,89	80,72	718 330 975,00
M07	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2024	82 734 137,29	130,81	56 427 008,61	89,21	63 248 582,00
M09	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2024	252 153 318,31	96,09	250 783 670,20	95,57	262 416 420,00
M14	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2024	218 728 250,65	103,50	210 724 916,03	99,71	211 340 000,00
M16	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2024	64 877 858,25	139,79	42 981 391,21	92,61	46 409 460,00
Ogółem	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2024	1 606 318 934,67	118,77	1 172 665 267,54	86,71	1 352 449 906,00

Cel szczegółowy 3B

Cel szczegółowy 3B							
Nazwa wskaźnika celu		Okres	Na podstawie zatwierdzonych (w stosownych przypadkach)	Absorpcja (%)	Zrealizowane	Absorpcja (%)	Cel na 2025 r.
T7: procent gospodarstw rolnych uczestniczących w systemach zarządzania ryzykiem (cel szczegółowy 3B)		2014-2024			0,36	87,40	0,41
		2014-2023			0,31	75,26	
		2014-2022			0,25	60,69	
		2014-2021			0,17	41,27	
		2014-2020			0,08	19,42	
		2014-2019			0,01	2,43	
		2014-2018					
		2014-2017					
		2014-2016					
		2014-2015					
Liczba beneficjentów w ramach inwestycji zapobiegających zniszczeniu potencjału produkcji rolnej (-)		2014-2024			4 744,00	79,92	5 936,00
		2014-2023			4 395,00	74,04	
		2014-2022			3 860,00	65,03	
		2014-2021			2 676,00	45,08	
		2014-2020			1 282,00	21,60	
		2014-2019			257,00	4,33	
		2014-2018			61,00	1,03	
		2014-2017					
		2014-2016					
		2014-2015					
Działanie	Wskaźnik produktu	Okres	Przeznaczone	Absorpcja (%)	Zrealizowane	Absorpcja (%)	Zaplanowane na 2023 r.
M01	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2024	0,00	0,00	0,00	0,00	2 899 882,00
M05	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2024	108 101 546,35	109,14	86 125 402,32	86,95	99 046 174,00
M17	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2024	1 297 362,53	37,39	3 369 713,25	97,11	3 470 000,00
Ogółem	O1 - Wydatki ze środków	2014-2024	109 398 908,88	103,78	89 495 115,57	84,90	105 416 056,00

	publicznych ogółem						
--	--------------------	--	--	--	--	--	--

Priorytet P4						
Nazwa wskaźnika celu	Okres	Na podstawie zatwierdzonych (w stosownych przypadkach)	Absorpcja (%)	Zrealizowane	Absorpcja (%)	Cel na 2025 r.
T13: procent gruntów leśnych w ramach umów o zarządzanie dotyczących poprawy gospodarowania glebą lub zapobiegania erozji gleby (cel szczegółowy 4C)	2014-2024			0,11	94,87	0,12
	2014-2023			0,11	94,87	
	2014-2022			0,09	77,62	
	2014-2021			0,07	60,37	
	2014-2020			0,06	51,75	
	2014-2019					
	2014-2018					
	2014-2017					
	2014-2016					
	2014-2015					
T8: procent lasów/innych zalesionych obszarów w ramach umów o zarządzanie wspierających różnorodność biologiczną (cel szczegółowy 4A)	2014-2024			0,11	94,87	0,12
	2014-2023			0,11	94,87	
	2014-2022			0,09	77,62	
	2014-2021			0,07	60,37	
	2014-2020			0,06	51,75	
	2014-2019					
	2014-2018					
	2014-2017					
	2014-2016					
	2014-2015					
T12: procent gruntów rolnych w ramach umów o zarządzanie dotyczących poprawy gospodarowania glebą i/lub zapobiegania erozji gleby (cel szczegółowy 4C)	2014-2024			8,04	57,23	14,05
	2014-2023			7,40	52,67	
	2014-2022			7,86	55,95	
	2014-2021			9,43	67,12	

		2014-2020			10,69	76,09	
		2014-2019			9,70	69,04	
		2014-2018			11,71	83,35	
		2014-2017			13,76	97,94	
		2014-2016			11,65	82,92	
		2014-2015					
		2014-2024			5,45	50,40	
		2014-2023			5,86	54,19	
		2014-2022			5,82	53,82	
		2014-2021			7,53	69,63	
		2014-2020			7,93	73,33	
		2014-2019			7,23	66,86	
		2014-2018			9,25	85,54	
		2014-2017			10,36	95,80	
		2014-2016			8,72	80,63	
		2014-2015					
	T10: procent gruntów rolnych w ramach umów o zarządzanie dotyczących poprawy gospodarki wodnej (cel szczegółowy 4B)						10,81
		2014-2024			5,52	50,57	
		2014-2023			5,91	54,14	
		2014-2022			5,90	54,05	
		2014-2021			7,62	69,81	
		2014-2020			8,04	73,66	
		2014-2019			7,32	67,06	
		2014-2018			9,42	86,30	
		2014-2017			10,67	97,75	
		2014-2016			9,01	82,54	
		2014-2015					
	T9: procent gruntów rolnych w ramach umów o zarządzanie wspierających różnorodność biologiczną lub krajobrazy (cel szczegółowy 4A)						10,92
Działanie	Wskaźnik produktu	Okres	Przeznaczone	Absorpcja (%)	Zrealizowane	Absorpcja (%)	Zaplanowane na 2023 r.

M01	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2024	27 694 842,46	238,75	22 934 130,81	197,71	11 599 951,00
M04	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2024	313 967 370,33	103,60	173 389 339,25	57,21	303 064 474,00
M08	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2024	2 031 364,19	96,73	2 030 480,41	96,69	2 100 000,00
M10	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2024	1 770 382 859,49	92,22	1 913 401 085,45	99,67	1 919 664 058,00
M11	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2024	811 310 046,89	95,55	831 186 104,09	97,89	849 068 117,00
M13	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2024	2 810 459 161,21	99,77	2 818 700 014,33	100,06	2 817 028 425,00
Ogółem	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2024	5 735 845 644,57	97,18	5 761 641 154,34	97,61	5 902 525 025,00

Cel szczegółowy 5C							
Nazwa wskaźnika celu		Okres	Na podstawie zatwierdzonych (w stosownych przypadkach)	Absorpcja (%)	Zrealizowane	Absorpcja (%)	Cel na 2025 r.
T16: Całkowita suma inwestycji na rzecz wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych (w EUR) (cel szczegółowy 5C)		2014-2024	15 618 953,55	31,24	15 618 953,55	31,24	50 000 000,00
		2014-2023	25 264 774,67	50,53	28 506,41	0,06	
		2014-2022					
		2014-2021					
		2014-2020					
		2014-2019					
		2014-2018					
		2014-2017					
		2014-2016					
		2014-2015					
Działanie	Wskaźnik produktu	Okres	Przeznaczone	Absorpcja (%)	Zrealizowane	Absorpcja (%)	Zaplanowane na 2023 r.
M04	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2024	20 915 219,60	83,66	7 691 432,59	30,77	25 000 000,00
Ogółem	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2024	20 915 219,60	83,66	7 691 432,59	30,77	25 000 000,00

Cel szczegółowy 5E

Cel szczegółowy 5E							
Nazwa wskaźnika celu		Okres	Na podstawie zatwierdzonych (w stosownych przypadkach)	Absorpcja (%)	Zrealizowane	Absorpcja (%)	Cel na 2025 r.
T19: procent gruntów rolnych i leśnych objętych umowami o zarządzanie przyczyniającymi się do pochłaniania dwutlenku węgla i ochrony węgla (cel szczegółowy 5E)		2014-2024			0,02	99,03	0,02
		2014-2023			0,02	99,03	
		2014-2022			0,02	99,03	
		2014-2021			0,02	99,03	
		2014-2020			0,02	99,03	
		2014-2019			0,02	99,03	
		2014-2018			0,01	49,51	
		2014-2017			0,32	1 584,42	
		2014-2016			0,30	1 485,39	
		2014-2015			0,01	49,51	
Działanie	Wskaźnik produktu	Okres	Przeznaczone	Absorpcja (%)	Zrealizowane	Absorpcja (%)	Zaplanowane na 2023 r.
M08	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2024	215 463 383,82	85,51	230 611 900,96	91,52	251 989 060,00
Ogółem	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2024	215 463 383,82	85,51	230 611 900,96	91,52	251 989 060,00

Cel szczegółowy 6A

Cel szczegółowy 6A							
Nazwa wskaźnika celu		Okres	Na podstawie zatwierdzonych (w stosownych przypadkach)	Absorpcja (%)	Zrealizowane	Absorpcja (%)	Cel na 2025 r.
T20: miejsca pracy stworzone w ramach projektów objętych wsparciem (cel szczegółowy 6A)		2014-2024			14 268,51	51,95	27 467,00
		2014-2023			8 279,74	30,14	
		2014-2022			3 587,28	13,06	
		2014-2021			1 606,43	5,85	
		2014-2020			656,00	2,39	
		2014-2019			320,00	1,17	
		2014-2018			130,00	0,47	
		2014-2017					
		2014-2016					
		2014-2015					
Działanie	Wskaźnik produktu	Okres	Przeznaczone	Absorpcja (%)	Zrealizowane	Absorpcja (%)	Zaplanowane na 2023 r.
M06	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2024	907 696 432,09	131,10	599 029 618,89	86,52	692 377 347,00
Ogółem	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2024	907 696 432,09	131,10	599 029 618,89	86,52	692 377 347,00

Cel szczegółowy 6B

Nazwa wskaźnika celu	Okres	Na podstawie zatwierdzonych (w stosownych przypadkach)	Absorpcja (%)	Zrealizowane	Absorpcja (%)	Cel na 2025 r.
T23: miejsca pracy stworzone w ramach projektów objętych wsparciem (LEADER) (cel szczegółowy 6B)	2014-2024			20 995,00	145,60	14 420,00
	2014-2023			17 520,00	121,50	
	2014-2022			14 654,95	101,63	
	2014-2021			12 240,00	84,88	
	2014-2020			9 622,00	66,73	
	2014-2019			6 499,00	45,07	
	2014-2018			3 089,00	21,42	
	2014-2017			278,00	1,93	
	2014-2016					
	2014-2015					
T22: procent ludności wiejskiej korzystającej z ulepszonych usług/infrastruktury (cel szczegółowy 6B)	2014-2024			18,62	77,26	24,10
	2014-2023			17,82	73,94	
	2014-2022			15,89	65,93	
	2014-2021			14,05	58,30	
	2014-2020			12,10	50,20	
	2014-2019			9,34	38,75	
	2014-2018			6,69	27,76	
	2014-2017			3,37	13,98	
	2014-2016			0,10	0,41	
	2014-2015					
T21: procent ludności wiejskiej objętej strategiami lokalnego rozwoju (cel szczegółowy 6B)	2014-2024			72,65	99,99	72,65
	2014-2023			72,65	99,99	
	2014-2022			72,65	99,99	
	2014-2021			72,65	99,99	

		2014-2020			72,65	99,99	
		2014-2019			72,65	99,99	
		2014-2018			72,77	100,16	
		2014-2017			72,77	100,16	
		2014-2016			72,38	99,62	
		2014-2015					
Działanie	Wskaźnik produktu	Okres	Przeznaczone	Absorpcja (%)	Zrealizowane	Absorpcja (%)	Zaplanowane na 2023 r.
M07	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2024	2 301 171 856,58	102,26	1 539 879 788,90	68,43	2 250 207 382,00
M19	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2024	1 036 968 120,70	107,50	941 059 622,63	97,55	964 653 465,00
Ogółem	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2024	3 338 139 977,28	103,83	2 480 939 411,53	77,17	3 214 860 847,00

1.c) Kluczowe informacje nt. realizacji PROW na podstawie danych zawartych w a) i b) w podziale na cele szczegółowe

WSTĘP

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (PROW 2014-2020) został opracowany na podstawie przepisów Unii Europejskiej, w szczególności rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr:

- 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005 oraz
- 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 roku ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące EFRR, EFS, FS, EFRROW oraz EFMiR,

a także aktów delegowanych i wykonawczych Komisji Europejskiej.

Podstawą prawną funkcjonowania PROW 2014-2020 w Polsce są:

- ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz. U. 2015 poz. 349, z późn. zm.) oraz
- ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności (Dz. U. 2015 poz. 378, z późn. zm.).

PROW 2014-2020 został przyjęty decyzją wykonawczą Komisji Europejskiej z dnia 12 grudnia 2014 r.

Program jest finansowany z budżetu UE (EFRROW - Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich) i z krajowych środków publicznych.

Budżet Programu wynosi obecnie 18,2 mld euro, z czego 11,9 mld pochodzi ze środków EFRROW (w tym 945 mln z Europejskiego Funduszu Odbudowy - EIO - środki ukierunkowane na środowiskową i cyfrową transformację rolnictwa i obszarów wiejskich).

Z budżetu PROW 2014-2020 finansowane są również zobowiązania podjęte w ramach Planu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2004-2006 i Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.

Ostatecznym terminem rozliczenia wydatków w ramach Programu jest 31 grudnia 2025 roku.

INFORMACJA NA TEMAT DANYCH ZAWARTYCH W PODROZDZIAŁACH I.A i I.B

Podrozdział I.A (załącznik finansowy) składa się z automatycznie generowanych tabel dotyczących

finansowej realizacji Programu w podziale na działania.

Podrozdział I.B zawiera tabelę generowaną automatycznie, na podstawie danych z załącznika do sprawozdania - sekcji 11. Dane dotyczą stanu realizacji Programu, w tym poziomu osiągnięcia celów oraz postępu kontraktacji i wydatkowania środków. Wartości przedstawione są w układzie priorytetów Programu.

Załącznik do sprawozdania - sekcja 11 obejmuje:

- tabelę A - środki zakontraktowane w roku sprawozdawczym w ramach poszczególnych działań;
- tabele B1 - B4 - realizacja wskaźników produktu zawartych w Programie (tabela B4 dotyczy operacji, które poza głównym realizowanym celem szczegółowym, wpływają pośrednio na inne cele);
- tabele C1.1 - C2.6 - realizacja wskaźników produktu w podziale według płci, wieku, obszaru itp;
- tabelę D - realizacja celów zawartych w Programie;
- tabelę E - realizacja działań przejściowych, tj. zobowiązań z poprzednich okresów programowania;
- tabele F1, F2 - realizacja celów zawartych w *Ramach wykonania* Programu (wskaźniki zmierzono dla operacji, dla których zrealizowano przynajmniej jedną płatność etapową, zgodnie z rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) nr 215/2014; dla działań o charakterze zobowiązań wieloletnich wskaźniki są mierzone na etapie rocznych płatności);
- tabele G1, G2 - realizacja wskaźników specyficznych dla polskiego Programu.

Opis i wyjaśnienia wybranych danych wykazanych w tabelach oraz szczegółowe informacje o realizacji Programu zawarto poniżej.

REALIZACJA PROGRAMU

Ogółem w ramach Programu do dnia 31 grudnia 2024 r.:

- **zakontraktowano 99% budżetu** Programu
- **wypłacono** dla 1,31 mln beneficjentów **70,58 mld zł** (15,87 mld euro), w tym **45,75 mld zł** ze środków **EFRROW**, co stanowi **87%** zwiększonego **budżetu** Programu.

Program realizuje wszystkie sześć priorytetów unijnej polityki rozwoju obszarów wiejskich na lata 2014-2020.

PRIORYTET 1. UŁATWIANIE TRANSFERU WIEDZY I INNOWACJI W ROLNICTWIE I

LEŚNICTWIE ORAZ NA OBSZARACH WIEJSKICH

(w tym cele szczegółowe 1A 1B 1C)

Priorytet 1 jest priorytetem horyzontalnym. Nie posiada on odrębnego budżetu.

Cele do osiągnięcia w ramach Priorytetu 1 zostały określone w oparciu o planowane wydatki oraz efekty realizacji działań zaprogramowanych w ramach innych priorytetów.

Cel szczegółowy 1A. Wspieranie innowacyjności, współpracy i rozwoju bazy wiedzy na obszarach wiejskich

Wskaźnik celu: Procent wydatków w ramach artykułów 14, 15 i 35 rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 w odniesieniu do ogółu wydatków poniesionych w ramach PROW 2014-2020

- zaplanowana wartość docelowa: 1,74% (została zmniejszona w 2024 r. w efekcie zmiany Programu)
- wartość osiągnięta do końca 2024 r.: 1,18%
- cel został zrealizowany w 68%.

Działania realizujące cel 1A

- M01 *Transfer wiedzy i działalność informacyjna*

Limit środków dla działania M01: ogółem **46,5 mln** euro, w tym EFRROW **29,6 mln** euro

Środki zakontraktowane EFRROW: **99%**

Środki wypłacone EFRROW: **66%**

- Poddziałanie 1.1 *Wsparcie dla działań w zakresie kształcenia zawodowego i nabywania umiejętności*

W ramach poddziałania zostało przeprowadzonych sześć naborów wniosków o przyznanie pomocy (w 2024 r. - brak naborów). Łącznie złożono 195 wniosków. Spośród wszystkich wniosków, 115 wniosków zostało odrzuconych przez ARiMR lub wycofanych przez wnioskodawców.

Głównymi przyczynami odrzucenia wniosków było:

- brak kompletnych uzupełnień po dwóch wezwaniach;
- brak wykazania wymaganego doświadczenia w organizacji działań transferu wiedzy oraz brak wykazania doświadczenia kadry dydaktycznej.

Podpisano 62 umowy na kwotę 106,8 mln zł (spadek wartości w porównaniu do roku 2023 wynika z

rozwiązywania umów).

Zrealizowano płatności z tytułu realizacji 60 operacji na łączną kwotę 78,9 mln zł (w tym w 2024 r. na kwotę 26,6 mln zł). Zakończono realizację 47 operacji.

W ramach zakończonych operacji największą liczbę osób przeszkolono w zakresie tematów:

- obowiązki rolnika w świetle ustawy Prawo wodne (37,2 tys. uczestników),
- normy i wymogi wzajemnej zgodności (20,3 tys. uczestników),
- ochrona różnorodności biologicznej w warunkach produkcji rolnej (15,1 tys. uczestników),
- nowoczesne technologie uprawy zbóż (13,1 tys. uczestników),
- dobre praktyki wodne (10,0 tys. uczestników).

Łącznie w szkoleniach wzięło udział ponad 101 tys. uczestników.

- Poddziałanie 1.2 *Wsparcie dla projektów demonstracyjnych i działań informacyjnych*

W ramach poddziałania zostały przeprowadzone trzy nabory wniosków (brak naborów w 2024 r.). Złożono 5 wniosków na kwotę 138,6 mln zł (2 z nich zostały odrzucone lub wycofane). Podpisano 3 umowy na kwotę 94,6 mln zł.

Do końca 2024 r. zrealizowano płatności w związku z realizacją 3 operacji na kwotę 57,2 mln zł, w tym w 2024 r. na kwotę 43,64 mln zł.

- M02 *Usługi doradcze, usługi z zakresu zarządzania gospodarstwem rolnym i usługi z zakresu zastępstw*

Limit środków: ogółem **107 mln** euro, w tym EFRROW **68,1 mln** euro

Środki zakontraktowane EFRROW: **102%** (przekroczenie 100% wyniku z różnic kursowych)

Środki wypłacone EFRROW: **79%**

- Poddziałanie 2.1 *Wsparcie korzystania z usług doradczych*

Wybór beneficjentów odbywa się na podstawie ustawy *Prawo zamówień publicznych*, w związku z tym na jedną część zamówienia podpisywana jest jedna umowa o przyznaniu pomocy. Od początku realizacji Programu zostały ogłoszone cztery postępowania na wyłonienie beneficjenta. W 2024 r. nie przeprowadzano postępowań.

Łącznie złożono 103 wnioski.

Do końca 2024 r. podpisano 88 umów na kwotę 456,4 mln zł. Wyłonione podmioty doradcze szacują, że udzielią ponad 196 tys. usług doradczych.

Zrealizowano płatności w ramach 88 operacji na kwotę 362,9 mln zł (w tym w 2024 r. w kwocie 61,6 mln zł).

W ramach zakończonych 72 operacji przeprowadzono porady dla rolników na kwotę 296,0 mln zł. Odbiorcami usług doradczych było ponad 47 tys. rolników.

- *Poddziałanie 2.3 Wsparcie dla szkolenia doradców*

W ramach poddziałania ARiMR opublikowała 11 ogłoszeń o zamówieniu na wyłonienie beneficjenta. Dwa spośród postępowań zostały anulowane. W 2024 r nie przeprowadzono kolejnych zamówień.

Łącznie do końca 2024 r. złożono 86 ofert.

Podpisano 43 umowy na kwotę 32,9 mln zł. Zrealizowano płatności w ramach 36 operacji na kwotę 19,6 mln zł. W samym 2024 r. wypłacono 1,3 mln zł.

Dotychczas zakończono realizację 31 operacji, z tytułu których wypłacono 18,3 mln zł.

W ramach zakończonych operacji przeprowadzono 443 szkolenia dedykowane doradcom m.in. w zakresie następujących tematów:

- przetwórstwo na poziomie gospodarstwa rolnego warunkiem dywersyfikacji dochodu rodzin,
- bioasekuracja i dobrostan w gospodarstwach utrzymujących świnie,
- ekonomika gospodarstwa rolnego,
- higiena, bioasekuracja i dobrostan w gospodarstwach rolnych jako alternatywy dla stosowania antybiotyków u zwierząt,
- rolnictwo precyzyjne w produkcji roślinnej,
- integrowana ochrona roślin,
- wpływ produkcji rolnej na zmiany klimatu i jej adaptacja do tych zmian,
- przetwórstwo na poziomie gospodarstwa rolnego i rolniczy handel detaliczny,
- zarządzanie, organizacja i planowanie pracy w gospodarstwie rolnym, w tym zarządzanie ryzykiem produkcyjnym i rynkowym w gospodarstwie.

W szkoleniach uczestniczyło 4,6 tys. doradców z 394 firm prowadzących działalność w tym zakresie.

- *M16 Współpraca*

Limit środków: ogółem **163,6 mln** euro, w tym EFRROW **104,1 mln** euro

Środki zakontraktowane EFRROW: **103%** (przekroczenie 100% wynika z różnic kursowych)

Środki wypłacone EFRROW: **56%**

W ramach działania przeprowadzono 6 naborów wniosków o przyznanie pomocy. W 2024 r. nie przeprowadzono naborów.

Do końca 2024 r. złożono 1 112 wniosków (w tym 429 wnioski na operacje dotyczące tworzenia krótkich łańcuchów dostaw). Spośród wszystkich wniosków, 662 odrzucono lub zostało wycofanych przez wnioskodawców.

Podpisano umowy z 437 grupami operacyjnymi na rzecz innowacji (EPI) na kwotę 742,1 mln zł, w tym 203 umowy na 65,7 mln zł dotyczące tworzenia krótkich łańcuchów dostaw.

Wybrane EPI składają się łącznie z ponad 2,5 tys. podmiotów, w tym głównie: rolników (1,7 tys.), jednostek naukowych (254), przedsiębiorców MŚP (222), podmiotów doradczych (205).

Do końca 2024 r. zrealizowano płatności w ramach 425 operacji na łączną kwotę 487,9 mln zł (z czego w 2024 r. na kwotę 136,9 mln zł), w tym:

- dla 202 operacji na kwotę 63,7 mln zł w ramach tworzenia krótkich łańcuchów dostaw,
- dla 223 operacji dotyczących projektów innego rodzaju na kwotę 424,2 mln zł.

Zakończono realizację 260 operacji na łączną kwotę wsparcia 234,5 mln zł.

Cel szczegółowy 1B. Wzmacnianie powiązań między rolnictwem, produkcją żywności i leśnictwem a badaniami i innowacją, w tym do celów ulepszonego zarządzania środowiskiem i lepszych wyników

Wskaźnik celu: *Łączna liczba operacji współpracy otrzymujących wsparcie w ramach działania dotyczącego współpracy (grupy, sieci/klastry, projekty pilotażowe...)*

- zaplanowana wartość docelowa: 218 operacji
- wartość osiągnięta do końca 2024 r.: 392 operacje
- cel został zrealizowany w 180%.

Działanie realizujące cel 1B

- M16 *Współpraca*

Realizacja działania została opisana przy celu szczegółowym 1A.

Cel szczegółowy 1C. Wspieranie uczenia się przez całe życie oraz szkolenia zawodowego w sektorach rolnictwa i leśnictwa

Wskaźnik celu: Łączna liczba uczestników szkolenia na podstawie art. 14 rozporządzenia (UE) nr 1305/2013

- zaplanowana wartość docelowa: 201 668 (została zmniejszona w 2024 r. w efekcie zmiany Programu)
- wartość osiągnięta do końca 2024 r.: 101 052 (liczba uczestników szkoleń w ramach poddziałania *Wsparcie dla działań w zakresie kształcenia zawodowego i nabywania umiejętności*)
- cel został zrealizowany w 50% (wartości osiągnięte są mierzone na etapie zakończonych operacji).

Działanie realizujące cel 1C

- M01 *Transfer wiedzy i działalność informacyjna*

Realizacja działania została opisana przy celu 1A.

PRIORYTET 2. ZWIĘKSZENIE RENTOWNOŚCI GOSPODARSTW I KONKURENCYJNOŚCI WSZYSTKICH RODZAJÓW ROLNICTWA WE WSZYSTKICH REGIONACH ORAZ PROMOWANIE INNOWACYJNYCH TECHNOLOGII W GOSPODARSTWACH I ZRÓWNOWAŻONEGO ZARZĄDZANIA LASAMI

(w tym cele szczegółowe 2A 2B)

Limit środków: **5 901,5 mln euro**, w tym EFRROW **3 791,5 mln euro***

Środki zakontraktowane EFRROW: **95%***

Środki wypłacone EFRROW: **81%***

Cel szczegółowy 2A. Poprawa wyników gospodarczych wszystkich gospodarstw oraz ułatwienie restrukturyzacji i modernizacji gospodarstw, szczególnie z myślą o zwiększeniu uczestnictwa w rynku i zorientowania na rynek, a także zróżnicowania produkcji rolnej

Limit środków: **5 144,0 mln euro**, w tym EFRROW **3 309,5 mln euro***

Środki zakontraktowane EFRROW: **95%***

Środki wypłacone EFRROW: **78%***

Wskaźnik celu: *Procent gospodarstw rolnych otrzymujących wsparcie z programu rozwoju obszarów wiejskich na inwestycje związane z restrukturyzacją lub modernizacją*

- zaplanowana wartość docelowa: 3,47%
- wartość osiągnięta do końca 2024 r.: 3,47% (wartość obliczona na podstawie liczby gospodarstw, które otrzymały płatności w ramach *Modernizacji gospodarstw rolnych* (poddziałanie 4.1) - 52 354 gospodarstwa)
- cel został zrealizowany w 100%.

Działania / poddziałania realizujące cel 2A

- M01 *Transfer wiedzy i działalność informacyjna* – wybrane operacje

Realizacja działania została opisana przy celu 1A.

- M02 *Usługi doradcze, usługi z zakresu zarządzania gospodarstwem rolnym i usługi z zakresu zastępstw*

Realizacja działania została opisana przy celu 1A.

- M04 *Inwestycje w środki trwałe* - poddziałanie 4.1 - typ operacji *Modernizacja gospodarstw rolnych* (obszar f opisano przy celu 5C)

Limit środków: ogółem **2 470,9 mln** euro, w tym EFRROW **1 572,3 mln*** euro

Środki zakontraktowane EFRROW: **93%***

Środki wypłacone EFRROW: **80%***

W ramach *Modernizacji gospodarstw rolnych* zostało przeprowadzonych 14 naborów wniosków o przyznanie pomocy. W 2024 r. nie przeprowadzono naborów. Łącznie złożono ponad 105 tys. wniosków.

W ramach *Modernizacji* rolnicy mogą ubiegać się o pomoc na operacje dotyczące rozwoju produkcji prosiąt (obszar a), mleka krowiego (obszar b), bydła mięsnego (obszar c), na operacje związane z racjonalizacją technologii produkcji (obszar d) oraz na operacje dotyczące nawadniania w gospodarstwie (obszar e). Realizowany jest także obszar f - *Zielona energia w gospodarstwie rolnym* - który wpisuje się w realizację celu 5C i tam też został opisany.

Największym zainteresowaniem cieszył się obszar d, w ramach którego złożono prawie 92 tys. wniosków (87% wszystkich).

Łącznie ponad 42,5 tys. wniosków zostało odrzuconych lub wycofanych.

Głównymi powodami negatywnego rozpatrzenia wniosków w ramach obszarów a, b, c były:

- brak dokumentacji projektowej i kosztorysów,
- niezłożenie wraz z wnioskiem wszystkich wymaganych załączników i ich nieuzupełnienie,
- brak prawomocnego pozwolenia na budowę.

Ponadto wnioskodawcy rezygnowali z ubiegania się o pomoc w ramach obszarów a, b i c ze względu na brak możliwości dofinansowania inwestycji związanych z zakupem maszyn bez jednoczesnego przeprowadzenia inwestycji budowlanej oraz brak dokumentów wymaganych prawem budowlanym.

Natomiast w ramach obszaru d głównymi powodami odrzuceń wniosków były:

- brak uzupełnienia wniosku, pomimo otrzymanego wezwania,
- ubieganie się o dofinansowanie maszyn niedostosowanych do wielkości inwestycji.

Dla obszaru e powodami negatywnego rozpatrzenia wniosków o przyznanie pomocy były:

- brak wymaganych załączników,
- brak pozwoleń wodnoprawnych,
- brak projektu robót geologicznych.

Podpisano 52 844 umowy na łączną kwotę 10 013,4 mln zł (w tym dla obszarów a-e: 51 780 na kwotę 9 924,1 mln zł), z czego 48 731 umów dotyczących racjonalizacji technologii produkcji.

W zakresie rozwoju produkcji mleka krowiego zawarto 1,9 tys. umów, w zakresie rozwoju produkcji bydła mięsnego - 478, w ramach rozwoju produkcji prosiąt - 232, a w zakresie nawadniania w gospodarstwie - 436.

Do końca okresu sprawozdawczego zrealizowano płatności w ramach 46 642 operacji na łączną kwotę 8 682,8 mln zł (dla obszarów a-e: 46 219 na kwotę 8 649,7 mln zł), w tym w 2024 r. na kwotę 663,6 mln zł.

Zakończono realizację 45 142 operacji (dla obszarów a-e: 44 719). Największą część z nich stanowiły inwestycje związane z racjonalizacją technologii produkcji (93% operacji).

Głównym kierunkiem produkcji we wspartych gospodarstwach były:

- uprawy polowe - 41% operacji,
- chów i hodowla krów mlecznych - 21%,
- produkcja mieszana - 16%.

Spośród wszystkich zakończonych operacji, 1 846 zostało zrealizowanych w ramach wspólnego wnioskowania.

Największą część wspieranych gospodarstw stanowią gospodarstwa o powierzchni 20-50 ha (46% operacji),

10-20 ha (21%) oraz 50-100 ha (19%).

Ponad 9% operacji zrealizowali producenci deklarujący prowadzenie gospodarstw ekologicznych.

Beneficjenci w ramach zakończonych operacji zakupili 156,1 tys. sztuk sprzętu ruchomego, w tym m. in.:

- 32,6 tys. narzędzi i maszyn do uprawy gleby,
- 21,8 tys. maszyn do nawożenia,
- 14,96 tys. ciągników rolniczych,
- 12,8 tys. maszyn i urządzeń do siewu i sadzenia,
- 11,3 tys. przyczep transportowych.

Ponadto wybudowano lub zmodernizowano m. in.:

- 11 tys. budynków produkcyjnych (głównie obór i magazynów paszowych),
- 1,15 mln m² placów manewrowych,
- 576 tys. m² powierzchni wybudowanych lub zmodernizowanych obiektów służących do przygotowania do sprzedaży produktów rolnych wytwarzanych w gospodarstwie,
- 147 tys. m³ zbiorników na gnojówkę i gnojowicę,
- 55 tys. m² płyt obornikowych.

Beneficjenci założyli 6,6 tys. ha sadów lub plantacji krzewów owocowych gatunków owocujących efektywnie dłużej niż 5 lat.

- M04 - poddziałanie 4.3 *Wsparcie na inwestycje związane z rozwojem, modernizacją i dostosowywaniem rolnictwa i leśnictwa - typ operacji Scalanie gruntów*

Limit środków: ogółem **423,0 mln** euro, w tym EFRROW **269,1 mln** euro*

Środki zakontraktowane EFRROW: **102%*** (przekroczenie 100% wynika z różnic kursowych)

Środki wypłacone EFRROW: **36%***

Nabory wniosków o przyznanie pomocy przeprowadzane były oddzielnie w poszczególnych województwach (z wyjątkiem 3 województw, w których operacje z zakresu scaleń nie są realizowane).

Pierwsze nabory zostały uruchomione w 2016 r. W 2024 r. nie były przeprowadzane.

Najwięcej, po 7 naborów, przeprowadzono w 3 województwach - dolnośląskim, lubelskim i podkarpackim.

Łącznie złożono 234 wnioski o przyznanie pomocy.

Podpisano 185 umów na kwotę 1 883,7 mln zł. Operacje zatwierdzone do realizacji obejmują 38 274 gospodarstw rolnych.

Projektami scaleniowymi objęte zostało 308 tys. działek ewidencyjnych położonych na gruntach o powierzchni 181,8 tys. ha. Średnia powierzchnia gospodarstwa podlegająca scaleniu wynosiła 4,75 ha.

Do końca 2024 roku zrealizowano płatności z tytułu realizacji 151 operacji, na łączną kwotę 671,7 mln zł (w tym w 2024 r. płatności na kwotę 165,7 mln zł).

Zakończono realizację 53 operacji na kwotę pomocy 381,3 mln zł.

Zakończone operacje umożliwiły scalenie gruntów o powierzchni 47,8 tys. ha. Łączna liczba działek wchodzących w skład gospodarstw uczestniczących w postępowaniu scaleniowym stanowiła 64% pierwotnej liczby działek.

- M06 *Rozwój gospodarstw i działalności gospodarczej - poddziałanie 6.3 Pomoc na rozpoczęcie działalności gospodarczej na rzecz rozwoju małych gospodarstw (Restrukturyzacja małych gospodarstw)*

Limit środków: ogółem **969,3 mln** euro, w tym EFRROW **616,7 mln** euro

Środki zakontraktowane EFRROW: **99%**

Środki wypłacone EFRROW: **93%**

W ramach poddziałania zostało przeprowadzone 10 naborów wniosków o przyznanie pomocy. W 2024 r. nie przeprowadzano naborów.

Łącznie złożono 89 941 wniosków. Spośród wszystkich złożonych wniosków, 13 355 zostało odrzuconych lub wycofanych.

Wydano 71 440 decyzji przyznających pomoc na kwotę 4 286,4 mln zł.

Dominującym kierunkiem produkcji w restrukturyzowanych małych gospodarstwach były:

- uprawy polowe – 49%,
- produkcja mieszana (uprawy i hodowla) – 26%,
- uprawy trwałe – 12%.

Pod względem powierzchni wspartych gospodarstw, dominującą grupę stanowiły gospodarstwa o wielkości

5-10 ha (39%).

Do końca 2024 r. zrealizowano płatności z tytułu realizacji 73 691 operacji na łączną kwotę 4 068,6 mln zł (w tym w 2024 r. płatności na kwotę 168,3 mln zł).

Płatności końcowe zrealizowano dotychczas na rzecz 44 295 beneficjentów. Zakończone operacje zostały wsparte łączną kwotą 2 657,7 mln zł.

W ich ramach zakupiono ponad 109 tys. sztuk sprzętu ruchomego, wybudowano lub zmodernizowano 4,8 tys. budynków produkcyjnych, zakupiono 20,6 tys. ha gruntów rolnych oraz założono 3,9 tys. ha sadów lub plantacji krzewów owocowych.

- M06 - poddziałanie 6.4 *Wsparcie inwestycji w tworzenie i rozwój działalności pozarolniczej (Rozwój przedsiębiorczości - rozwój usług związanych z rolnictwem i leśnictwem)*

Limit środków: ogółem **651,6 mln** euro, w tym EFRROW **451,0 mln** euro, w tym środki EIO **99,9 mln** euro

Środki zakontraktowane EFRROW: **90%**

Środki wypłacone EFRROW: **70%**

W ramach poddziałania zostały przeprowadzone cztery nabory wniosków. W 2024 r. nie przeprowadzono naborów. Łącznie złożono 12 801 wniosków. Spośród wszystkich złożonych wniosków, 3 327 (26% wszystkich) zostało odrzuconych lub wycofanych.

Wnioski najczęściej odrzucano z powodu:

- niezłożenia wraz z wnioskiem wszystkich wymaganych załączników oraz ich nieuzupełnienia,
- braku złożenia faktur potwierdzających wykonywanie usług rolniczych w odpowiednim okresie,
- błędne określenie limitów pomocy de minimis.

Na koniec okresu sprawozdawczego w ramach poddziałania łącznie podpisano 6 599 umów na kwotę 2 820,9 mln zł.

Zrealizowano płatności z tytułu realizacji 5 270 operacji, na łączną kwotę 2 197,4 mln zł (w tym w 2024 r. na kwotę 708,5 mln zł).

Zakończono realizację 5 149 operacji wspartych kwotą 2 169,8 mln zł. Najczęściej wspieranym rodzajem działalności gospodarczej były usługi wspomagające produkcję roślinną (4 100 operacji). Główną grupę beneficjentów stanowiły mikroprzedsiębiorstwa (beneficjenci 4 418 operacji).

Udzielona pomoc została przeznaczona m.in. na zakup 15,1 tys. sztuk sprzętu ruchomego, w tym:

- 3,1 tys. maszyn, narzędzi i urządzeń do zbioru (z wyłączeniem kombajnów zbożowych),

- 2,2 tys. maszyn, narzędzi i urządzeń do uprawy gleby,
- 1,4 tys. maszyn, narzędzi i urządzeń do siewu i sadzenia,
- 1,3 tys. maszyn, narzędzi i urządzeń do nawożenia,
- 1,1 tys. ciągników rolniczych.

- M06 - poddziałanie 6.5 *Płatności na rzecz rolników kwalifikujących się do systemu dla małych gospodarstw, którzy trwale przekazali swoje gospodarstwo innemu rolnikowi (Płatności dla rolników przekazujących małe gospodarstwa)*

Limit środków: ogółem **2,4 mln** euro, w tym EFRROW **1,5 mln** euro

Środki zakontraktowane EFRROW: **99%**

Środki wypłacone EFRROW: **97%**

Realizacja poddziałania została zakończona w 2021 r. W ramach poddziałania zostało przeprowadzonych 5 naborów wniosków o przyznanie pomocy. Zgodnie z przepisami UE kolejne nabory nie są już przeprowadzane.

Łącznie złożono 887 wniosków o przyznanie pomocy.

Spośród wszystkich złożonych wniosków, 210 zostało wycofanych lub odrzuconych.

W ramach poddziałania wydano 571 decyzji przyznających pomoc na kwotę 10,1 mln zł.

Zrealizowano płatności końcowe w ramach 570 operacji na kwotę 9,98 mln zł.

W ramach poddziałania przekazano gospodarstwa o powierzchni 2 509 ha.

Dominującą grupę wśród nich stanowiły gospodarstwa mieszczące się w przedziale 3-6 ha (54%).

Powiększone w wyniku przejęcia gruntów gospodarstwa osiągały najczęściej powierzchnię pomiędzy 10 a 20 ha (43% gospodarstw) lub pomiędzy 20 a 50 ha (40%).

Wśród rolników przekazujących gospodarstwa przeważały osoby powyżej 40 roku życia (85%). Wśród osób przejmujących gospodarstwa największą grupę (62%) stanowiły osoby w wieku 25-40 lat.

- M21 *Wyjątkowe tymczasowe wsparcie dla rolników, mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw szczególnie dotkniętych kryzysem związanym z COVID-19*

Limit środków: ogółem **266,9 mln** euro, w tym EFRROW **169,9 mln** euro

Środki zakontraktowane EFRROW: 100%

Środki wypłacone EFRROW: 100%

Działanie M21 miało formę jednorazowej płatności ryczałtowej, a jej wysokość była uzależniona od rodzaju i skali prowadzonej produkcji rolnej. Realizacja działania została zakończona.

Nabór wniosków odbył się w 2020 r.

Łącznie złożono 195 625 wniosków o przyznanie pomocy. Wniosków odrzuconych było 15 322.

Wydano łącznie 180 303 decyzje o przyznaniu pomocy na kwotę 1 198,8 mln zł.

Zrealizowano płatności na kwotę 1 199,2 mln zł.

Liczba beneficjentów działania według rodzaju produkcji (najliczniejsze grupy):

- bydło domowe - 151,6 tys.,
- świnie - 29,7 tys.,
- drób rzeźny - 3,7 tys.,
- owce/kozy - 3,7 tys.

- M22 *Nadzwyczajne tymczasowe wsparcie dla rolników i MŚP szczególnie dotkniętych wpływem rosyjskiej inwazji na Ukrainę*

Limit środków: ogółem 122,7 mln euro, w tym EFRROW 78,1 mln euro

Środki zakontraktowane EFRROW: 100%

Środki wypłacone EFRROW: 100%

Działanie zostało wprowadzone do Programu w ramach zmiany zatwierdzonej przez Komisję Europejską w dniu 19 grudnia 2022 r.

W naborze, przeprowadzonym na początku 2023 r., złożono 34 662 wnioski o przyznanie pomocy. Spośród wszystkich złożonych wniosków, 4 520 (13% wszystkich) zostało odrzuconych lub wycofanych.

Wydano decyzje dla 30 137 beneficjentów i dla takiej samej liczby rolników zostały zrealizowane płatności w wysokości 578,7 mln zł.

Cel szczegółowy 2B. Ułatwienie wejścia rolników posiadających odpowiednie umiejętności do sektora rolnictwa, a w szczególności wymiany pokoleń

Limit środków: ogółem **757,5 mln** euro, w tym EFRROW **482,0 mln** euro

Środki zakontraktowane EFRROW: **99%**

Środki wypłacone EFRROW: **96%**

Wskaźnik celu: *Procent gospodarstw rolnych korzystających z planów rozwoju działalności gospodarczej / inwestycji dla młodych rolników otrzymujących wsparcie z programu rozwoju obszarów wiejskich*

- zaplanowana wartość docelowa: 1,78%
- wartość osiągnięta do końca 2024 r.: 1,79% (wartość obliczona na podstawie liczby gospodarstw, które otrzymały płatności w ramach *Premii dla młodych rolników* (poddziałanie 6.1) - 27 026 gospodarstw)
- cel został zrealizowany w 101%.

Działania / poddziałania realizujące cel 2B

- M06 - poddziałanie 6.1 *Pomoc w rozpoczęciu działalności gospodarczej na rzecz młodych rolników (Premie dla młodych rolników)*

Limit środków: ogółem **757,5 mln** euro, w tym EFRROW **482,0 mln** euro

Środki zakontraktowane EFRROW: **99%**

Środki wypłacone EFRROW: **96%**

W ramach poddziałania przeprowadzono 8 naborów wniosków o przyznanie pomocy. W 2024 r. nie przeprowadzano naborów.

Łącznie złożono 35 642 wnioski. Jednocześnie 5 118 z nich zostało odrzuconych lub wycofanych.

Wydano 26 087 decyzji przyznających pomoc na kwotę 3 330,8 mln zł.

Dominującym kierunkiem produkcji we wspieranych gospodarstwach były:

- uprawy polowe – 42%,
- produkcja mieszana (uprawy i hodowla) – 22%,
- chów i hodowla krów mlecznych – 14%.

Dominującą grupę obszarową stanowiły gospodarstwa mieszczące się w przedziale od 10 ha do 20 ha (54%).

W przypadku 30% młodych rolników gospodarstwa zostały przejęte w całości lub utworzone z gospodarstw przejętych w całości.

W 70% przypadków różnica wieku pomiędzy przekazującym gospodarstwo a młodym rolnikiem przekraczała 25 lat.

Do końca 2024 r. zrealizowano płatności na rzecz 27 026 młodych rolników na łączną kwotę 3 264,5 mln zł (w tym w 2024 r. w kwocie 106,7 mln zł).

Większa liczba zrealizowanych płatności od liczby wydanych decyzji spowodowana jest tym, że środki wypłacone uwzględniają wszystkie zrealizowane płatności, w tym te podlegające odzyskaniu.

Płatności końcowe zrealizowano dotychczas dla 21 165 beneficjentów. Łączna kwota przyznanego im dofinansowania wyniosła 2 597,3 mln zł.

W ramach zakończonych operacji zakupiono 37,0 tys. sztuk sprzętu ruchomego, w tym m. in.:

- 8,3 tys. narzędzi i maszyn do uprawy gleby,
- 5,2 tys. maszyn do nawożenia,
- 3,4 tys. maszyn i urządzeń do siewu i sadzenia.

Ponadto beneficjenci wybudowali lub zmodernizowali ponad 1 tys. budynków produkcyjnych, zakupili 27,8 tys. ha użytków rolnych i 3,8 tys. sztuk zwierząt gospodarskich oraz założyli ponad 1,3 tys. ha sadów lub plantacji wieloletnich.

Zrealizowane operacje ukierunkowane były głównie na zwiększenie skali produkcji oraz poprawę sytuacji w zakresie warunków higieny i bezpieczeństwa pracy.

Łączna wielkość ekonomiczna wspartych gospodarstw, po zrealizowaniu zaplanowanych inwestycji, wzrosła w porównaniu do poziomu wyjściowego o 51%.

PRIORYTET 3. WSPIERANIE ORGANIZACJI ŁAŃCUCHA ŻYWNOŚCIOWEGO, W TYM PRZETWARZANIA I WPROWADZANIA DO OBROTU PRODUKTÓW ROLNYCH, DOBROSTANU ZWIERZĄT ORAZ ZARZĄDZANIA RYZYKIEM W ROLNICTWIE

(w tym cele szczegółowe 3A 3B)

Limit środków: ogółem **1 435,8 mln euro**, w tym EFRROW **925,0 mln euro***

Środki zakontraktowane EFRROW, łącznie z zobowiązaniami z PROW 2007-2013: **108%*** (przekroczenie limitu wyniku z różnic kursowych; w działaniu M09 kwota zobowiązań jest prognozowana za okres 5 lat - faktyczna realizacja może ulec zmianie)

Środki wypłacone EFRROW: **91%***

Cel szczegółowy 3A. Poprawa konkurencyjności producentów rolnych poprzez lepsze ich zintegrowanie z łańcuchem rolno-spożywczym poprzez systemy jakości, dodawanie wartości do produktów rolnych, promocję na rynkach lokalnych i krótkie cykle dostaw, grupy producentów oraz organizacje międzybranżowe

Limit środków: ogółem **1 330,4 mln** euro, w tym EFRROW **858,0 mln** euro*

Środki zakontraktowane EFRROW, łącznie z zobowiązaniami z PROW 2007-2013: **109%*** (przekroczenie limitu wyniku z różnic kursowych; w działaniu M09 kwota zobowiązań jest prognozowana - faktyczna realizacja może ulec zmianie)

Środki wypłacone EFRROW: **92%***

Wskaźnik celu: *Procent gospodarstw rolnych otrzymujących wsparcie w ramach systemów jakości, rynków lokalnych i krótkich cykli dostaw oraz grup/organizacji producentów*

- zaplanowana wartość docelowa: 1,13%
- wartość osiągnięta do końca 2024 r.: 1,13% (wartość obliczona na podstawie liczby podmiotów wspartych w ramach działań M03 *Systemy jakości produktów rolnych i środków spożywczych* i M09 *Tworzenie grup producentów i organizacji producentów - 17 011*)
- cel został zrealizowany w 100%.

Działania / poddziałania realizujące cel 3A

- M01 *Transfer wiedzy i działalność informacyjna* – wybrane operacje w ramach poddziałań
1.1 *Wsparcie dla działań w zakresie kształcenia zawodowego i nabywania umiejętności* i
1.2 *Wsparcie dla projektów demonstracyjnych i działań informacyjnych*

Realizacja działania została opisana przy celu 1A.

- M03 *Systemy jakości produktów rolnych i środków spożywczych*

Limit środków: ogółem **42,0 mln** euro, w tym EFRROW **26,7 mln** euro

Środki zakontraktowane EFRROW - łącznie z zobowiązaniami z PROW 2007-2013: **93%**

Środki wypłacone EFRROW: 75%

- Poddziałanie 3.1 *Wsparcie dla nowych uczestników systemów jakości*

W ramach poddziałania zostało przeprowadzonych 8 naborów wniosków o przyznanie pomocy, w ramach których łącznie złożono 4 417 wniosków. W 2024 r. nie przeprowadzono kolejnych naborów.

Do końca 2024 r. wydano 3 318 decyzji o przyznaniu pomocy na kwotę 9,8 mln zł (szacowana kwota przewidziana do wypłat z PROW 2014-2020).

Do zakończenia okresu sprawozdawczego wydano 7 884 decyzji o przyznaniu płatności na kwotę 9,1 mln zł i zrealizowano płatności dla 2 444 beneficjentów na kwotę 9,1 mln zł, w tym w 2024 r. płatności w kwocie 438,6 tys. zł.

Największy odsetek wydanych decyzji o przyznaniu płatności dotyczył: wytwarzania produktów z owoców (73%), produkcji zbóż (11%) oraz wytwarzania warzyw (5%).

Wsparcie w ramach poddziałania uzyskali także producenci, którzy otrzymali decyzje przyznające pomoc w ramach działania 132 PROW 2007-2013 - w kolejnych 5 latach mieli możliwość otrzymania refundacji kosztów poniesionych z tytułu uczestnictwa w systemie jakości. Obsługa wszystkich spraw zakończyła się w 2020 r. Wydano 17 347 decyzji o przyznaniu płatności i zrealizowano płatności na rzecz 8 305 różnych beneficjentów na kwotę 22,6 mln zł.

Do końca okresu sprawozdawczego, łącznie z zobowiązaniami z PROW 2007-2013, zakończono realizację 25 228 operacji.

- Poddziałanie 3.2 *Wsparcie działań informacyjnych i promocyjnych realizowanych przez grupy producentów na rynku wewnętrznym*

W ramach poddziałania przeprowadzono 3 nabory wniosków. W 2024 r. nie przeprowadzono naborów.

Łącznie złożono 199 wniosków. Podpisano 101 umów na kwotę 138,4 mln zł.

Największa część realizowanych operacji dotyczy wsparcia beneficjentów wytwarzających produkty w ramach systemu *Rolnictwo ekologiczne*.

Do końca roku sprawozdawczego zrealizowano płatności z tytułu dofinansowania 93 operacji na łączną kwotę 106,8 mln zł, w tym w 2024 r. w kwocie 31,6 mln zł.

Zakończono realizację 66 operacji, dofinansowanych łączną kwotą 88,5 mln zł.

Działania informacyjno-promocyjne dotyczące wytwarzanych produktów realizowane były przy wykorzystaniu różnych kanałów przekazu, w tym głównie poprzez media - internet (ok. 3,1 tys. zdarzeń) i telewizję (ponad 850), a także przez marketing bezpośredni (blisko 700 zdarzeń) oraz degustację produktów (2,4 tys.).

- M04 *Inwestycje w środki trwałe* - poddziałanie 4.2 *Wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój (Przetwórstwo i marketing produktów rolnych)*

Limit środków: ogółem **707,3 mln** euro, w tym EFRROW **450,1 mln** euro*

Środki zakontraktowane EFRROW: **111%*** (limit środków dla typu operacji *Przetwórstwo i marketing produktów rolnych* wykazuje przekroczenie, ponieważ środki zakontraktowane/wypłacone obejmują również instrumenty finansowe, których budżet nie został ujęty w planie finansowym w celu szczegółowym 3A. W ostatniej zmianie Programu limity dla obu ww. typów operacji zostaną dostosowane do rzeczywistego wykorzystania środków w ramach instrumentów finansowych)

Środki wypłacone EFRROW: **89%**

W ramach poddziałania zostało przeprowadzonych 11 naborów wniosków o przyznanie pomocy. W 2024 r. nie przeprowadzano naborów.

Pięć naborów skierowanych było do przedsiębiorców prowadzących działalność dotyczącą przetwarzania lub wprowadzania do obrotu produktów rolnych. Pozostałe nabory dotyczyły rolników, ich małżonków lub domowników, podejmujących działalność w zakresie przetwarzania produktów rolnych lub w zakresie ich przetwarzania i zbywania w ramach rolniczego handlu detalicznego.

Łącznie złożono 5 846 wniosków, w tym 3 359 zostało złożonych przez przedsiębiorców, a 2 487 - przez rolników.

Spośród wszystkich wniosków 4 013 zostało odrzuconych lub wycofanych. Duży odsetek wniosków odrzuconych spowodowany był głównie złą jakością dokumentacji (w tym jej niekompletnością) oraz brakiem uzupełnień wniosków.

Według stanu na dzień 31.12.2024 r. podpisano 1 455 umów na kwotę 3 086,3 mln zł, w tym 354 umowy z rolnikami na kwotę 72,2 mln zł.

Zrealizowano płatności z tytułu dofinansowania 1 268 operacji na łączną kwotę 2 446,5 mln zł, w tym 218 operacji na kwotę 37,1 mln zł dla rolników. W samym 2024 r. wypłacono 227,9 mln zł.

Zakończono realizację 1 201 operacji na łączną kwotę dofinansowania 2 371,8 mln zł (w tym 211 operacji na kwotę 36,6 mln zł zrealizowanych przez rolników).

Beneficjenci w ramach tych operacji zrealizowali inwestycje o łącznej wartości 6 069,2 mln zł.

Najczęściej wspieranymi sektorami działalności były (wśród operacji realizowanych przez przedsiębiorców):

- przetwarzanie i konserwowanie owoców i warzyw - 204 operacje,
- sprzedaż hurtowa zboża, nieprzetworzonego tytoniu, nasion i pasz - 187,
- produkcja wyrobów z mięsa (włączając wyroby z mięsa drobiowego) - 155,
- przetwórstwo mleka i wyrobu serów - 98.

W ramach zakończonych operacji zrealizowano m. in. inwestycje dotyczące:

- zakupu lub leasingu zakończonego przeniesieniem prawa własności maszyn lub urządzeń (w tym najwięcej do przetwarzania produktów rolnych) - ponad 1,1 tys.,
- budowy budynków i budowli stanowiących infrastrukturę zakładów przedsiębiorstwa (w tym najwięcej na potrzeby magazynowania) - 485,
- rozbudowy, przebudowy lub remontu budynków i budowli stanowiących infrastrukturę zakładu przedsiębiorstwa - 303,
- zakupu lub leasingu zakończonego przeniesieniem prawa własności aparatury pomiarowej, kontrolnej oraz sprzętu do sterowania procesem produkcji lub magazynowania - 197.

- M07 *Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich*

Limit środków (łącznie w ramach celów 3A i 6B): ogółem **2 313,5 mln** euro, w tym EFRROW **1 645,3 mln** euro

Środki zakontraktowane EFRROW: **99,5%**

Środki wypłacone EFRROW: **64%**

- poddziałanie 7.4 - typ operacji *Inwestycje w targowiska lub obiekty budowlane przeznaczone na cele promocji lokalnych produktów*

Nabory są przeprowadzane w każdym województwie oddzielnie. Pierwsze nabory wniosków zostały uruchomione w 2017 r. Najwięcej naborów przeprowadzono w województwach: kujawsko-pomorskim (6) i śląskim (5).

W 2024 r. nie przeprowadzano kolejnych naborów.

Łącznie złożono 350 wniosków o przyznanie pomocy. Odrzucono lub wycofano 68 wniosków. Głównymi przyczynami odrzuceń były: nieusunięcie braków we wnioskach, a także brak wystarczającej liczby punktów.

Podpisano 213 umów na kwotę 165,9 mln zł ze środków EFRROW, a kwota łączna środków

kwalifikowalnych (wraz z środkami własnymi stanowiącymi wkład krajowy) wyniosła 260,7 mln zł.

Zrealizowano płatności z tytułu dofinansowania 210 operacji na kwotę 158,8 mln zł ze środków EFRROW, w tym w 2024 r. - 8,4 mln zł. Łączna kwota poniesionych wydatków publicznych, wraz z środkami własnymi beneficjentów, wyniosła 249,5 mln zł.

Do końca 2024 r. zakończono realizację 208 operacji na łączną kwotę pomocy 158,2 mln zł ze środków unijnych.

Efektom realizacji ww. operacji było m.in. wybudowanie lub przebudowanie 213 targowisk oraz 169 obiektów budowlanych przeznaczonych na cele promocji lokalnych produktów.

- M09 *Tworzenie grup producentów i organizacji producentów*

Limit środków: ogółem **262,4 mln** euro, w tym EFRROW **167,0 mln** euro

Środki zakontraktowane EFRROW, łącznie z zobowiązaniami z PROW 2007-2013: **111%** (limit działania M09 został odpowiednio zwiększony już po zakończeniu roku sprawozdawczego - zmiana Programu w tym zakresie została zaakceptowana w styczniu 2025 r.)

Środki wypłacone EFRROW: **95%**

W ramach działania zostało przeprowadzonych 12 naborów wniosków o przyznanie pomocy. W 2024 r. nie przeprowadzano naborów.

Łącznie złożono 804 wnioski o przyznanie pomocy.

Do końca okresu sprawozdawczego wydano 772 decyzje przyznające pomoc na kwotę 1 009,1 mln zł (szacowana kwota wypłat z budżetu PROW 2014-2020 do 2025 r.). Wydane decyzje dotyczyły grup producentów rolnych obejmujących łącznie 5 601 członków.

Wydano 2 436 decyzji o przyznaniu płatności na kwotę 845,7 mln zł i zrealizowano płatności (łącznie z płatnościami zaliczkowymi) dla 748 grup na kwotę 839,6 mln zł (w tym w 2024 r. w kwocie 206,7 mln zł).

Płatności w ramach działania przekazano także grupom producentów, którym przyznano pomoc w ramach PROW 2007-2013.

W ramach zobowiązań z PROW 2007-2013 zrealizowano płatności dla 756 grup producentów na kwotę 271,3 mln zł. Grupy te obejmują łącznie blisko 9 tysięcy członków.

- M14 *Dobrostan zwierząt*

Limit środków: ogółem **211,34 mln** euro, w tym EFRROW **145,87 mln** euro, w tym środki EIO **31,3 mln** euro

Środki zakontraktowane (EFRROW): 100%

Środki wypłacone (EFRROW): 100%

W ramach działania zostały przeprowadzone trzy nabory wniosków o przyznanie pomocy. Do dnia 31 grudnia 2024 r. w ramach naborów przeprowadzanych w latach 2020, 2021, 2022 łącznie złożono 144 696 wnioski o przyznanie pomocy.

Do dnia 31.12.2024 r. wydano 136 649 decyzji przyznających płatność na kwotę 969,96 mln zł. Do końca okresu sprawozdawczego zrealizowano płatności końcowe na łączną kwotę 970,85 mln zł dla 57 965 gospodarstw, co pozwoliło zakwalifikować do objęcia wsparciem 2 mln 387 tys. szt. zwierząt.

Wyższa kwota zrealizowanych płatności od kwot wydanych decyzji spowodowana jest tym, że środki wypłacone uwzględniają wszystkie zrealizowane płatności, w tym kwoty podlegające windykacji, kwoty dobrowolnych zwrotów.

Liczba wspieranych zwierząt, beneficjentów oraz poniesionych wydatków w ramach poszczególnych pakietów i wariantów przedstawia się następująco:

- Pakiet 1. *Dobrostan świń* - wsparciem objęto 517,3 tys. szt. fizycznych świń, środki wypłacono dla 2 868 beneficjentów, a łączna kwota pomocy wyniosła 33,92 mln zł, w tym w ramach:
 - a. wariantu 1.1. *Dobrostan loch, zwiększona powierzchnia w budynkach* - wsparciem objęto 42 171 szt. fizycznych loch, środki wypłacono dla 2 800 beneficjentów, a łączna kwota pomocy wyniosła 20,79 mln zł;
 - b. wariantu 1.2. *Dobrostan tuczników, zwiększona powierzchnia w budynkach* - wsparciem objęto 475 145 szt. fizycznych tuczników, środki wypłacono dla 2 286 beneficjentów, a łączna kwota pomocy wyniosła 13,13 mln zł.
- Pakiet 2. *Dobrostan krów* – wsparciem objęto 1,74 mln szt. fizycznych krów, środki wypłacono dla 54 169 beneficjentów, a łączna kwota pomocy wyniosła 910,98 mln zł, w tym w ramach:
 - a. wariantu 2.1. *Dobrostan krów mlecznych, wypas* – wsparciem objęto 1 076 005 szt. fizycznych krów mlecznych, środki wypłacono dla 45 259 beneficjentów, a łączna kwota pomocy wyniosła 340,10 mln zł;
 - b. wariantu 2.2. *Dobrostan krów mlecznych utrzymywanych grupowo, zwiększona powierzchnia w budynkach, wypas* – wsparciem objęto 623 930 szt. fizycznych krów mlecznych, środki wypłacono dla 4 889 beneficjentów, a łączna kwota pomocy wyniosła 464,83 mln zł;
 - c. wariantu 2.3. *Dobrostan krów mamek* – wsparciem objęto 158 666 szt. fizycznych krów, środki wypłacono dla 6 263 beneficjentów, a łączna kwota pomocy wyniosła 106,06 mln zł.
- Pakiet 3. *Dobrostan owiec* - wsparciem objęto 128,1 tys. szt. fizycznych owiec, środki wypłacono dla 1 490 beneficjentów, a łączna kwota pomocy wyniosła 25,95 mln zł.
- M16 *Współpraca* – wybrane operacje

Realizacja działania została opisana przy celu szczegółowym 1A.

Cel szczegółowy 3B. Wspieranie zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem w gospodarstwach:

Limit środków: ogółem **105,4 mln** euro, w tym EFRROW **67,1 mln** euro

Środki zakontraktowane EFRROW: **94%**

Środki wypłacone EFRROW: **85%**

Wskaźnik celu: *Procent gospodarstw rolnych uczestniczących w systemach zarządzania ryzykiem*

- zaplanowana wartość docelowa: 0,41% (wartość została zmniejszona w 2024 r. w efekcie zmiany Programu)
- wartość osiągnięta do końca 2024 r.: 0,36% (wartość obliczona na podstawie liczby gospodarstw, które otrzymały płatności w ramach poddziałania 5.1 *Wsparcie inwestycji w środki zapobiegawcze* (...) oraz działania M17 *Zarządzanie ryzykiem* - łącznie 5 407)
- cel został zrealizowany w 87%.

Działania / poddziałania realizujące cel 3B

- M01 *Transfer wiedzy i działalność informacyjna* – wybrane operacje w ramach poddziałania 1.1 *Wsparcie dla działań w zakresie kształcenia zawodowego i nabywania umiejętności*

Realizacja działania została opisana przy celu 1A.

- M05 *Przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych i katastrof oraz wprowadzanie odpowiednich środków zapobiegawczych*

Limit środków: ogółem **103,4 mln** euro, w tym EFRROW **65,8 mln** euro

Środki zakontraktowane EFRROW: **93%**

Środki wypłacone EFRROW: **73%**

- Poddziałanie 5.1 *Wsparcie inwestycji w środki zapobiegawcze, których celem jest ograniczenie skutków prawdopodobnych klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych i katastrof*

Limit środków: ogółem **89,1 mln** euro, w tym EFRROW **56,7 mln** euro

Środki zakontraktowane EFRROW: **98%**

Środki wypłacone EFRROW: **88%**

W ramach poddziałania zostało przeprowadzonych 9 naborów wniosków o przyznanie pomocy. W 2024 r. nie przeprowadzano naborów.

Łącznie złożono dotychczas 9 862 wnioski, w tym 9 281 wniosków na operacje zapobiegające rozprzestrzenianiu się ASF.

Negatywnie oceniono lub wycofano łącznie 3 431 wnioski.

Głównymi powodami negatywnego rozpatrzenia wniosków o przyznanie pomocy były:

- niezłożenie wraz z wnioskiem o przyznanie pomocy wszystkich wymaganych załączników,
- nieosiągnięcie minimum punktowego.

Według stanu na dzień 31.12.2024 r. podpisano 5 610 umów na kwotę 394,5 mln zł, w tym:

- 5 276 umów dotyczących zapobiegania rozprzestrzeniania się ASF,
- 334 umowy dotyczące zaopatrzenia w sprzęt do utrzymywania urządzeń wodnych lub wykonania robót na urządzeniach melioracji wodnych zabezpieczających gospodarstwa przed szkodami spowodowanymi przez powódź lub deszcz nawalny.

Zrealizowano płatności z tytułu dofinansowania 5 381 operacji na łączną kwotę 358,0 mln zł (w tym w 2024 r. na kwotę 41,8 mln zł).

Jednocześnie do końca 2024 r. zakończono realizację 5 365 operacji na kwotę pomocy 354,0 mln zł.

Efektom realizacji ww. operacji były m.in.:

- zabezpieczenie chlewni ogrodzeniem o łącznej długości 1,02 mln metrów bieżących,
- utworzenie lub zmodernizowanie 111 zadaszonych niecek do dezynfekcji,
- zakup 3,2 tys. urządzeń do dezynfekcji,
- zakup 1,1 tys. szt. sprzętu służącego utrzymaniu urządzeń melioracji wodnych (głównie koparek, kos spalinowych, kosiarek).

- Poddziałanie 5.2 *Wsparcie inwestycji w odtwarzanie gruntów rolnych i przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych i katastrof*

Limit środków: ogółem **9,98 mln** euro, w tym EFRROW **6,35 mln** euro

Środki zakontraktowane EFRROW: **80%**

Środki wypłacone EFRROW: **75%**

W ramach poddziałania zostało przeprowadzonych 13 naborów wniosków o przyznanie pomocy, w tym jeden rozpoczęty w 2024 r. i kontynuowany po zakończeniu okresu sprawozdawczego, dotyczący wsparcia dla gospodarstw poszkodowanych przez powódź, która wystąpiła we wrześniu 2024 r. w południowo-zachodniej Polsce.

Łącznie złożono 1 753 wnioski, w tym w 2024 r. - 12.

Spośród wszystkich wniosków, 994 (57% wszystkich) odrzucono lub wycofano. Głównymi przyczynami odrzuceń były:

- niezłożenie wraz z wnioskiem o przyznanie pomocy wszystkich wymaganych załączników,
- błędnie wyliczone / uzupełnione przez wnioskodawcę koszty kwalifikowalne,
- uwzględnianie w zakresie rzeczowo-finansowym inwestycji, które nie mogą stanowić kosztu kwalifikowalnego, np. inwestycji budowlanych czy też dotyczących maszyn lub urządzeń, które nie uległy zniszczeniu w wyniku klęski żywiołowej.

Łącznie podpisano 652 umowy na kwotę 35,0 mln zł.

Do końca 2024 r. zrealizowano płatności z tytułu dofinansowania 627 operacji na łączną kwotę 33,0 mln zł, w tym w 2024 r. w kwocie 3,6 mln zł.

Zakończono realizację 624 operacji wspartych łączną kwotą 33,0 mln zł.

Największa część operacji dotyczyła przywracania potencjału zniszczonego w wyniku suszy (31% operacji) i ujemnych skutków przezimowania (22%).

Beneficjenci w ramach zakończonych operacji m.in.:

- odtworzyli ponad 1 tys. obiektów służących produkcji i sprzedaży bezpośredniej w gospodarstwach (głównie tunele foliowe) oraz 28 budynków produkcyjnych,
- odtworzyli 609 ha sadów i plantacji krzewów owocowych.

- M17 *Zarządzanie ryzykiem* (dopłaty do składek ubezpieczenia od strat spowodowanych chorobami zwierząt)

Limit środków: ogółem **3,5 mln** euro, w tym EFRROW **2,2 mln** euro

Środki zakontraktowane EFRROW: **101%** (limit działania M17 został odpowiednio zwiększony - zmiana Programu w tym zakresie została wprowadzona już po zakończeniu roku sprawozdawczego)

Środki wypłacone EFRROW: 97%

Działanie zostało wprowadzone do Programu w ramach zmiany strategicznej, zatwierdzonej decyzją Komisji Europejskiej z 2021 r.

W ramach działania przeprowadzono 5 naborów wniosków, w tym dwa w 2024 r. Złożono łącznie 1 684 wnioski, w tym 947 w 2024 r.

Spośród wszystkich wniosków, 254 zostały odrzucone lub wycofane.

Głównym powodem odmowy przyznania pomocy było przedstawianie polisy ubezpieczeniowej obejmującej kilka ryzyk, bez wyszczególnienia kwoty składki dotyczącej ryzyka szkód spowodowanych salmonellą.

Do końca 2024 r. wydano 1 423 decyzje przyznające płatność na kwotę 15,5 mln zł.

Zrealizowano płatności dla 903 beneficjentów na łączną kwotę 14,9 mln zł.

PRIORYTET 4. Odtwarzanie, ochrona i wzbogacanie ekosystemów związanych z rolnictwem i leśnictwem (P4)

(w tym cele szczegółowe 4A 4B 4C)

Limit środków: ogółem **5 917,2 mln** euro, w tym EFRROW **3 923,8 mln** euro*

Środki zakontraktowane EFRROW, łącznie z zobowiązaniami z poprzednich okresów programowania: **100%***

Środki wypłacone EFRROW, łącznie z zobowiązaniami z poprzednich okresów programowania, wraz z płatnościami zaliczkowymi: **97%***

Wskaźnik celu: *Grunty rolne objęte umowami o zarządzanie przyczyniającymi się do poprawy różnorodności biologicznej (ha) (cel szczegółowy 4A) + poprawy gospodarki wodnej (ha) (cel szczegółowy 4B) + poprawy gospodarowania glebą i/zapobieganiu erozji gleby (ha) (cel szczegółowy 4C) - realizowany jest przez wsparcie w ramach poddziałania 10.1 i całego działania M11.*

- zaplanowana wartość docelowa: 2,03 mln ha;
- wartość osiągnięta w 2024 r.: 1,16 mln ha ***;
- cel został zrealizowany w 57%.

Cel szczegółowy 4A. Odtwarzanie, ochrona i wzbogacanie różnorodności biologicznej, w tym na

obszarach Natura 2000 i obszarach z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami, oraz rolnictwa o wysokiej wartości przyrodniczej, a także stanu europejskich krajobrazów

Wskaźniki celu:

- *Procent gruntów rolnych w ramach umów o zarządzanie wspierających różnorodność biologiczną lub krajobrazy* – realizowany jest przez wsparcie w ramach całego działania M10

- zaplanowana wartość docelowa: 10,92% (co odpowiada powierzchni 1,577 mln ha);
- wartość osiągnięta w 2024 r.: 5,52% (co odpowiada powierzchni 0,797 mln ha) ***;
- cel został zrealizowany w 51%.

- *Procent lasów/innych zalesionych obszarów w ramach umów o zarządzanie wspierających różnorodność biologiczną* - realizowany jest przez wsparcie w ramach poddziałania 8.5

- zaplanowana wartość docelowa: 0,12% (co odpowiada powierzchni 10,81 tys. ha) (wartość została zmniejszona w 2024 r. w efekcie zmiany Programu);
- wartość osiągnięta do końca 2024 r.: 0,11% (co odpowiada powierzchni 10,07 tys. ha);
- cel został zrealizowany w 93%.

Działania realizujące cel 4A

- M01 *Transfer wiedzy i działalność informacyjna* – wybrane operacje w ramach poddziałań 1.1 i 1.2

Realizacja działania została opisana przy celu 1A.

- M04 *Inwestycje w środki trwałe* - poddziałanie 4.1 - typ operacji *Inwestycje w gospodarstwach położonych na obszarach Natura 2000*

Limit środków: ogółem **93,3 mln** euro, w tym EFRROW **80,8 mln** euro

Środki zakontraktowane EFRROW: **100%**

Środki wypłacone EFRROW: **97%**

W ramach tego instrumentu wsparcia przeprowadzono 3 nabory wniosków o przyznanie pomocy. W 2024 r. nie przeprowadzono kolejnych naborów.

Łącznie złożono 4 681 wniosków. W procesie weryfikacji odrzucono lub wycofano 1 700 wniosków.

Głównymi powodami negatywnego rozpatrzenia wniosków o przyznanie pomocy były:

- braki lub błędy w dokumentacji dostarczonej z Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska,
- niezłożenie wraz z wnioskiem, a następnie nieuzupełnienie wszystkich wymaganych załączników,
- wnioskowanie o sfinansowanie kosztów, które nie są uzasadnione skalą produkcji lub prowadzonym profilem gospodarstwa.

Łącznie podpisano 2 773 umowy na kwotę 414,2 mln zł.

Do końca okresu sprawozdawczego zrealizowano płatności z tytułu dofinansowania 2 771 operacji na łączną kwotę 401,3 mln zł, w tym w 2024 r. płatności w kwocie 9,1 mln zł.

Zakończono realizację 2 711 operacji, z tytułu których przekazano dofinansowanie w kwocie 396,1 mln zł.

Główne kierunki produkcji we wspartych gospodarstwach to:

- chów i hodowla krów mlecznych – 55%,
- chów i hodowla zwierząt trawożernych – 22%,
- uprawy polowe - 12%.

Największą część wspieranych gospodarstw stanowią jednostki o powierzchni 20-50 ha (51% operacji) oraz 50-100 ha (20% operacji).

Beneficjenci w ramach zakończonych operacji zakupili blisko 9,2 tys. sztuk sprzętu ruchomego, w tym m. in.:

- 3,7 tys. maszyn i urządzeń do koszenia trawy lub przetrząsania lub zgrabiania skoszonej biomasy,
- 1,9 tys. urządzeń do zbioru skoszonej biomasy,
- ponad 1 tys. maszyn do nawożenia,
- 793 przyczepy do transportu sianokiszonek,
- 647 maszyn i urządzeń do siewu i pielęgnacji łąk.

Wybudowanych lub przebudowanych zostało także 252 budynków i budowli produkcyjnych (głównie obór).

- M08 *Inwestycje w rozwój obszarów leśnych i poprawę żywotności lasów – poddziałanie 8.5 Inwestycje zwiększające odporność ekosystemów leśnych i ich wartość dla środowiska*

Limit środków: ogółem **2,1 mln** euro, w tym EFRROW **1,34 mln** euro

Środki zakontraktowane (EFRROW): **97%**

Środki wypłacone (EFRROW): 97%

Poddziałanie zostało uruchomione w 2019 r. W ramach poddziałania przeprowadzono 6 naborów wniosków, w ramach których na dzień 31 grudnia 2024 r. złożono 2 639 wniosków o przyznanie pomocy, w tym:

- I nabór (2019 r.) – 812 wniosków,
- II nabór (2019 r.) – 289 wniosków,
- III nabór (2020 r.) – 531 wniosków,
- IV nabór (2021 r.) – 386 wniosków,
- V nabór (2021 r.) – 266 wniosków,
- VI nabór (2022 r.) – 355 wniosków.

Łącznie wydano 1 824 decyzje w sprawie przyznania wsparcia na kwotę 9,2 mln zł.

Do końca okresu sprawozdawczego zrealizowano płatności końcowe związane z dofinansowaniem 1 827 operacji na łączną kwotę 9,2 mln zł.

Najwyższy odsetek kwoty zrealizowanych końcowych płatności (82%) dotyczył inwestycji polegających na późnym czyszczeniu w ekosystemach leśnych.

Beneficjenci w ramach realizowanych operacji wykonali następujące inwestycje:

- czyszczenia późne w drzewostanach na powierzchni – 9 874 ha,
 - przebudowę składów gatunkowych drzewostanów przez wprowadzenie drugiego piętra w drzewostanach na powierzchni - 92 ha,
 - zróżnicowanie struktury drzewostanów przez wprowadzenie podszytu w drzewostanach na powierzchni - 61 ha,
 - założenie remiz leśnych na powierzchni – 2 ha (20 remiz),
 - przebudowę składów gatunkowych drzewostanów przez dolesianie luk na powierzchni - 44 ha,
 - zabiegi ochronne przed zwierzyną w drzewostanach na powierzchni (zabezpieczenia repelentami, osłonkami) - 71 ha,
 - ogrodzenie remiz siatką metalową o wysokości minimum 2 m – 2 958 mb.
-
- M10 *Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne* (całe działanie)

Limit środków: ogółem **1 919,7 mln** euro, w tym EFRROW **1 221,5 mln** euro

Środki zakontraktowane łącznie z zobowiązaniami z poprzednich okresów programowania (EFRROW): **101%** (środki zakontraktowane do końca 2025 roku - kampania 2025 finansowana będzie z budżetu Programu do wysokości dostępnego limitu, pozostałe zobowiązania zostaną sfinansowane z PS WPR 2023-2027)

Środki wypłacone, łącznie z zobowiązaniami z poprzednich okresów programowania (EFRROW): **100%**

W ramach działania zakończono 10 kampanii naboru wniosków, w ramach których na dzień 31 grudnia 2024 r. złożono łącznie 675 317 wniosków, w tym w ramach kampanii:

- 2015 – 14 016 wniosków nowych oraz 58 667 wniosków kontynuacyjnych PROW 2007-2013,
- 2016 – 12 240 nowych, 13 069 kontynuacyjnych PROW 2014-2020, 52 500 kontynuacyjnych z 2007-2013,
- 2017 – 16 550 nowych, 24 203 kontynuacyjne z 2014-2020, 30 075 kontynuacyjnych z 2007-2013,
- 2018 – 19 340 nowych, 39 414 kontynuacyjnych z 2014-2020, 8 472 kontynuacyjne z 2007-2013,
- 2019 – 12 436 nowych, 56 234 kontynuacyjnych z 2014-2020,
- 2020 – 14 300 nowych, 56 807 kontynuacyjnych z 2014-2020,
- 2021 – 15 867 nowych, 58 387 kontynuacyjnych z 2014-2020,
- 2022 – 22 655 nowych, 58 531 kontynuacyjnych z 2014-2020,
- 2023 – 54 447 kontynuacyjnych z 2014-2020,
- 2024 – 37 107 kontynuacyjnych z 2014-2020.

Do 31 grudnia 2024 r. łącznie wydano 613 849 decyzji przyznających płatność na kwotę 7 922,3 mln zł, w tym:

- 470 123 decyzje na kwotę 6 403,1 mln zł w ramach zobowiązań podjętych w PROW 2014-2020;
- 143 726 decyzji na kwotę 1 519,2 mln zł w ramach zobowiązań kontynuacyjnych podjętych w ramach PROW 2007-2013.

Do końca okresu sprawozdawczego łączna kwota zrealizowanych płatności wyniosła 8 477,8 mln zł (w tym w 2024 r. wypłacono kwotę 1 353,8 mln zł) i została przekazana 122 921 beneficjentom.

Wyższa kwota zrealizowanych płatności od kwot wydanych decyzji spowodowana jest tym, że środki wypłacone uwzględniają wszystkie zrealizowane płatności, w tym kwoty podlegające windykacji, kwoty dobrowolnych zwrotów oraz kwoty wypłacone w wyniku rozstrzygnięć odwołań z lat poprzednich, które są realizowane z budżetu PROW 2014-2020, dla których nie zostały wydane decyzje w ramach PROW 2014-2020.

Do dnia 31 grudnia 2024 r. kwota zrealizowanych płatności końcowych wyniosła 7 991,9 mln zł i została przekazana dla 122 694 beneficjentów.

Łącznie na podstawie wydanych decyzji przyznających płatność wsparciem objęta została:

- powierzchnia 2,41 mln ha użytków rolnych (jest to suma powierzchni objętej wsparciem wynikająca z poszczególnych pakietów, co powoduje dublowanie powierzchni, ponieważ beneficjent w całym okresie programowania na tej samej powierzchni mógł realizować kilku pakietów), podczas gdy wielkość fizycznego obszaru objętego wsparciem (bez podwójnego naliczania) wyniosła 1,78 mln ha,
- średnia liczba zwierząt w gospodarstwach – 125,8 tys. sztuk fizycznych (42 353 DJP).

Spośród powierzchni fizycznej wspieranej w ramach działania 28% powierzchni położona jest na obszarach Natura 2000, a 16% w gospodarstwach ekologicznych.

Do dnia 31 grudnia 2024 r. w ramach pakietów:

- 1 *Rolnictwo zrównoważone* PROW 2014-2020 i PROW 2007-2013 - zrealizowano płatności na kwotę 1 433,9 mln zł dla 25 757 gospodarstw, wsparciem objęto powierzchnię 953,3 tys. ha,
- 2 *Ochrona gleb i wód* PROW 2014-2020 i pakiet 8 *Ochrona gleb i wód* PROW 2007-2013 - wypłacono 952,9 mln zł dla 36 558 gospodarstw, wsparto powierzchnię 438,4 tys. ha,
- 3 *Zachowanie sadów tradycyjnych odmian drzew owocowych* PROW 2014-2020 - wypłacono 7,3 mln zł dla 946 gospodarstw, wsparto powierzchnię 698 ha,
- 4 *Cenne siedliska i zagrożone gatunki ptaków na obszarach Natura 2000* PROW 2014-2020 i 5 *Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych na obszarach Natura 2000* PROW 2007-2013 - wypłacono 2 620,8 mln zł dla 37 530 gospodarstw, wsparto powierzchnię 475,1 tys. ha,
- 5 *Cenne siedliska poza obszarami Natura 2000* PROW 2014-2020 i 4 *Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych poza obszarami Natura 2000* PROW 2007-2013 - wypłacono 2 242,1 mln zł dla 37 945 gospodarstw, wsparto powierzchnię 439,9 tys. ha,
- 6 *Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie* PROW 2014-2020 i PROW 2007-2013 - wypłacono 137,6 mln zł dla 8 794 gospodarstw, wsparto powierzchnię 61,1 tys. ha,
- 7 *Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie* PROW 2014-2020 i PROW 2007-2013 - wypłacono 483,4 mln zł dla 4 793 gospodarstw, wsparciem objęto średnio 125,8 tys. zwierząt w gospodarstwach (sztuk fizycznych),
- 8 *Ekstensywne użytkowanie łąk i pastwisk* PROW 2014-2020 - wypłacono 47,2 mln zł dla 7 614 gospodarstw, wsparto powierzchnię 58,5 tys. ha,
- 9 *Retencjonowanie wody* PROW 2014-2020 – wypłacono 16,9 mln zł dla 8 136 gospodarstw, wsparto powierzchnię 62,5 tys. ha,
- 3 *Ekstensywne trwałe użytki zielone* PROW 2007-2013 - wypłacono 49,7 mln zł dla 8 556 gospodarstw, wsparto powierzchnię 45,5 tys. ha,
- 9 *Strefy buforowe* PROW 2007-2013 - wypłacono 152,2 tys. zł dla 21 gospodarstw, wsparto powierzchnię 13 ha.

W ramach działania 81% beneficjentów realizuje jeden pakiet, 17% beneficjentów - dwa pakiety, a pozostałe 2% beneficjentów - od 3 do 6 pakietów.

- M13 *Płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami* - całe (tylko w odniesieniu do zrealizowanych płatności)

Limit środków: ogółem **2 817,0 mln** euro, w tym EFRROW **1 898,4 mln** euro, w tym środki EIO **291,1 mln** euro

Środki zakontraktowane (EFRROW): **100%**

Środki wypłacone (EFRROW) wraz z płatnościami zaliczkowymi: **100%**

W ramach działania, obejmującego wsparcie z tytułu gospodarowania na obszarach górskich (ONW typ górski), obszarach innych niż górskie charakteryzujących się znaczącymi ograniczeniami naturalnymi (ONW z ograniczeniami naturalnymi strefy I i II) oraz innych obszarach charakteryzujących się szczególnymi ograniczeniami (ONW typ specyficzny strefy I i II), zostało zakończone 9 kampanii naboru wniosków. W wyniku nowelizacji rozporządzenia wykonawczego w 2019 roku zmianie uległy strefy, do których przyznawane są płatności ONW. Dla obszarów, które na skutek nowych kryteriów delimitacji

utraciły status ONW typ nizinny przewidziano możliwość zastosowania w latach 2019-2020 wsparcia przejściowego. Wsparcie to dotyczyło tylko obszarów, które dotychczas były kwalifikowane jako ONW typ nizinny strefa I albo II.

Do dnia 31 grudnia 2024 r. w ramach przeprowadzonych kampanii złożono łącznie 7 139 878 wniosków, w tym:

- kampania 2015 – 748 379,
- kampania 2016 – 751 748,
- kampania 2017 – 751 030,
- kampania 2018 – 748 937,
- kampania 2019 – 881 919,
- kampania 2020 – 876 716,
- kampania 2021 – 805 703,
- kampania 2022 – 794 874 (nabór finansowany ze środków EIO),
- kampania 2023 – 782 128.

Do końca 2024 r. w ramach przeprowadzonych kampanii wydano łącznie 7 001 669 decyzji o przyznaniu płatności na kwotę 12 471,3 mln zł (z czego w ramach środków EIO, w przypadku których beneficjenci otrzymują 100% płatności ze środków UE, 772 294 decyzji na kwotę 1 389,6 mln zł), w tym:

- kampania 2015 – 740 235 decyzje na kwotę 1 311,6 mln zł,
- kampania 2016 – 746 253 decyzje na kwotę 1 319,7 mln zł,
- kampania 2017 – 745 169 decyzji na kwotę 1 317,4 mln zł,
- kampania 2018 – 737 744 decyzje na kwotę 1 315,4 mln zł,
- kampania 2019 – 861 405 decyzji na kwotę 1 536,1 mln zł,
- kampania 2020 – 856 476 decyzji na kwotę 1 499,3 mln zł,
- kampania 2021 – 781 012 decyzji na kwotę 1 399,5 mln zł,
- kampania 2022 – 772 294 decyzji na kwotę 1 389,6 mln zł,
- kampania 2023 – 761 081 decyzji na kwotę 1 382,8 mln zł.

Dodatkowo w ciężar budżetu działania przeszło 809 wniosków złożonych w kampanii 2014 (w ramach PROW 2007-2013), przewidzianych do sfinansowania z budżetu PROW 2014-2020, dla których wydano 809 decyzji o przyznaniu płatności ONW na kwotę 4,0 mln zł.

Do końca 2024 r. łączna kwota zrealizowanych płatności (wraz z płatnościami zaliczkowymi, łącznie ze środkami EIO) w ramach działania M13 oraz z tytułu zobowiązań z PROW 2007-2013 wyniosła 12 511,7 mln zł, w tym w ramach środków EIO 1 394,3 mln zł (w roku 2024 r. wypłacono 270,7 mln zł). Kwota ta została przekazana dla 1 099 811 beneficjentów.

Wyższa kwota zrealizowanych płatności od kwot wydanych decyzji spowodowana jest tym, że środki wypłacone uwzględniają wszystkie zrealizowane płatności, w tym kwoty podlegające windykacji, kwoty dobrowolnych zwrotów oraz kwoty wypłacone w wyniku rozstrzygnięć odwołań z lat poprzednich, które są realizowane z budżetu PROW 2014-2020, dla których nie zostały wydane decyzje w ramach PROW 2014-

2020.

Do dnia 31 grudnia 2024 r. kwota zrealizowanych płatności końcowych wyniosła 12 470,9 mln zł i została przekazana dla 1 098 697 beneficjentów.

Na podstawie wydanych decyzji wsparciem objęta została powierzchnia 9,65 mln ha użytków rolnych (w przypadku przeniesienia posiadania gruntów rolnych przez beneficjenta na rzecz drugiego beneficjenta powierzchnia została wykazana dwukrotnie). Pomoc finansowa w 84% została skierowana do gospodarstw położonych na ONW z ograniczeniami naturalnymi, ponad 11% wypłaconych kwot trafiło do gospodarstw zakwalifikowanych jako ONW typu specyficznego, a pozostałe 5% przekazano gospodarstwom znajdującym się na gruntach wyznaczonych jako ONW typ górski.

Od początku okresu programowania do końca 2024 wypłacona kwota wsparcia na gospodarstwo (dla wszystkich typów powierzchni zakwalifikowanych do obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami) wyniosła średnio 11 350 zł, natomiast średnia jednorazowa płatność na hektar wyniosła 193 zł.

Cel szczegółowy 4B. *Poprawa gospodarki wodnej, w tym nawożenia i stosowania pestycydów*

Wskaźnik celu: *Procent gruntów rolnych w ramach umów o zarządzanie dotyczących poprawy gospodarki wodnej* - realizowany jest przez wsparcie w ramach wybranych pakietów działania M10.

- zaplanowana wartość docelowa: 10,81% (co odpowiada powierzchni 1,562 mln ha);
- wartość osiągnięta w 2024 r.: 5,45% (co odpowiada powierzchni 0,788 mln ha) ***;
- cel został zrealizowany w 50%.

Działania / poddziałania realizujące cel 4B

- M01 *Transfer wiedzy i działalność informacyjna* – wybrane operacje w ramach poddziałań 1.1 i 1.2

Realizacja działania została opisana przy celu 1A.

- M04 *Inwestycje w środki trwałe* - poddziałanie 4.1, typ operacji *Inwestycje mające na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych* (od grudnia 2018 r.) / *Inwestycje w gospodarstwach położonych na obszarach OSN* (do grudnia 2018 r.)

Limit środków: ogółem **132,7 mln** euro, w tym EFRROW **115,8 mln** euro, w tym środki EIO **45,9 mln** euro

Środki zakontraktowane EFRROW: **90%**

Środki wypłacone EFRROW: 66%

W ramach tego typu operacji zostało przeprowadzonych 8 naborów wniosków o przyznanie pomocy, w tym jeden w 2024 roku.

W ramach pierwszego naboru o pomoc mogły się ubiegać gospodarstwa położone na obszarach, które w 2012 r. po raz pierwszy zostały wyznaczone jako obszary szczególnie narażone na zanieczyszczenia azotem ze źródeł rolniczych i dla których zostały wprowadzone programy działań mające na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych na lata 2012-2016. Ze względu na wygaśnięcie tych programów oraz nowe regulacje zawarte w ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. - *Prawo wodne*, został opracowany i wdrożony, obowiązujący na terenie całego kraju, jeden program działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu.

Łącznie w ramach 8 naborów złożono 11 999 wniosków, w tym w ramach naboru z 2024 r. - 1 027 wniosków.

Spośród wszystkich wniosków, 4 724 (39%) zostały odrzucone lub wycofane.

Głównymi przyczynami odrzuceń wniosków były:

- brak ostatecznego pozwolenia (np. pozwolenia na budowę), zezwolenia lub innych dokumentów, których uzyskanie było wymagane przez odrębne przepisy do realizacji inwestycji objętych operacją, a także dokumentów potwierdzających spełnienie określonych w przepisach warunków realizacji inwestycji objętych operacją,
- niepoprawne określenie i wydzielenie kosztów kwalifikowalnych,
- błędnie wyliczona wielkość stada (niezgodna ze stanem wynikającym w Systemie Identyfikacji i Rejestracji Zwierząt).

Podpisano 6 412 umów na kwotę 555,6 mln zł.

Do końca okresu sprawozdawczego zakończono realizację 4 677 operacji i z tego tytułu zrealizowano płatności na łączną kwotę 375,5 mln zł (z czego na kwotę 103,9 mln zł ze środków EIO, w przypadku których 100% płatności realizowane jest ze środków UE), w tym w 2024 r. w kwocie 104,4 mln zł.

Największą część wspieranych gospodarstw stanowiły te o powierzchni 20-50 ha (50% operacji).

Beneficjenci w ramach zakończonych operacji wybudowali, przebudowali lub zakupili m. in.:

- zbiorniki na gnojówkę i gnojowicę o objętości 270,9 tys. m³,
- płyty obornikowe o powierzchni 136,2 tys. m².

Ponadto zakupiono ponad 3,4 tys maszyn do nawożenia.

- M04 - poddziałanie 4.3 *Wsparcie na inwestycje związane z rozwojem, modernizacją i dostosowywaniem rolnictwa i leśnictwa - typ operacji Zarządzanie zasobami wodnymi*

Limit środków: ogółem **91,7 mln** euro, w tym EFRROW **58,4 mln** euro*

Środki zakontraktowane EFRROW: **84%***

Instrument wsparcia został wprowadzony do Programu w ramach zmiany strategicznej z 2021 r. Ostatecznie pierwsze nabory wniosków zostały rozpoczęte w IV kwartale 2023 r., po wprowadzeniu zmian PROW 2014-2020, dzięki którym możliwe było wskazanie nowego beneficjenta oraz zakresu realizowanych operacji.

Nabory wniosków były przeprowadzane oddzielnie w poszczególnych województwach i odrębnie dla dwóch rodzajów operacji:

- budowy / przebudowy zbiorników retencyjnych, realizowanych przez gminy,
- budowy / remontu urządzeń wodnych lub budowli hydrotechnicznych, realizowanych przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie.

Do końca 2024 r. złożono 827 wniosków, w tym:

- 803 wnioski gmin na kwotę 326,1 mln zł,
- 24 wnioski PGW Wody Polskie na kwotę 152,7 mln zł.

Spośród wszystkich złożonych wniosków, 132 zostały odrzucone lub wycofane przez wnioskodawców.

Do końca okresu sprawozdawczego podpisano 521 umów o przyznanie pomocy na łączną kwotę 333,0 mln zł.

Nie zrealizowano jeszcze żadnych płatności.

- M10 *Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne* (wybrane pakiety)

Cel 4B realizowany jest przez następujące pakiety:

- pakiet 1 *Rolnictwo zrównoważone* PROW 2014-2020 i PROW 2007-2013,
- pakiet 2 *Ochrona gleb i wód* PROW 2014-2020 i pakiet 8 *Ochrona gleb i wód* PROW 2007-2013,
- pakiet 4 *Cenne siedliska i zagrożone gatunki ptaków na obszarach Natura 2000* PROW 2014-2020 i pakiet 5 *Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych na obszarach Natura 2000* PROW 2007-2013,
- pakiet 5 *Cenne siedliska poza obszarami Natura 2000* PROW 2014-2020 i pakiet 4 *Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych poza obszarami Natura 2000* PROW 2007-

2013,

- pakiet 8 *Ekstensywne użytkowanie łąk i pastwisk* PROW 2014-2020,
- pakiet 9 *Retencjonowanie wody* PROW 2014-2020,
- pakiet 3 *Ekstensywne trwałe użytki zielone* PROW 2007-2013,
- pakiet 9 *Strefy buforowe* PROW 2007-2013.

Realizacja działania i ww. pakietów została opisana przy celu szczegółowym 4A.

Cel szczegółowy 4C. Zapobieganie erozji gleby i poprawa gospodarowania glebą

Wskaźniki celu:

- *Procent gruntów rolnych w ramach umów o zarządzanie dotyczących poprawy gospodarowania glebą i/lub zapobiegania erozji gleby* - realizowany jest przez wsparcie w ramach wybranych pakietów działania M10 i całe działanie M11.

- zaplanowana wartość docelowa: 14,05% (co odpowiada powierzchni 2,03 mln ha);
- wartość osiągnięta w 2024 r.: 8,0% (co odpowiada powierzchni 1,161 mln ha) ***;
- cel został zrealizowany w 57%.

- *Procent lasów/innych zalesionych obszarów w ramach umów o zarządzanie wspierających różnorodność biologiczną* - realizowany jest przez wsparcie w ramach poddziałania 8.5.

- zaplanowana wartość docelowa: 0,12% (co odpowiada powierzchni 10,81 tys. ha);
- wartość osiągnięta w 2024 r.: 0,11% (co odpowiada powierzchni 10,07 tys. ha);
- cel został zrealizowany w 93%.

Działania realizujące cel 4C

- M08 *Inwestycje w rozwój obszarów leśnych i poprawę żywotności lasów – poddziałanie 8.5 Inwestycje zwiększające odporność ekosystemów leśnych i ich wartość dla środowiska*

Realizacja poddziałania została opisana przy celu szczegółowym 4A.

- M10 *Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne* (wybrane pakiety)

Cel 4C realizowany jest przez następujące pakiety:

- pakiet 1 *Rolnictwo zrównoważone* PROW 2014-2020 i PROW 2007-2013,
- pakiet 2 *Ochrona gleb i wód* PROW 2014-2020 i pakiet 8 *Ochrona gleb i wód* PROW 2007-2013,
- pakiet 4 *Cenne siedliska i zagrożone gatunki ptaków na obszarach Natura 2000* PROW 2014-2020 i pakiet 5 *Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych na obszarach Natura 2000* PROW 2007-2013,
- pakiet 5 *Cenne siedliska poza obszarami Natura 2000* PROW 2014-2020 i pakiet 4 *Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych poza obszarami Natura 2000* PROW 2007-2013,
- pakiet 8 *Ekstensywne użytkowanie łąk i pastwisk* PROW 2014-2020,
- pakiet 9 *Retencjonowanie wody* PROW 2014-2020,
- pakiet 3 *Ekstensywne trwałe użytki zielone* PROW 2007-2013,
- pakiet 9 *Strefy buforowe* PROW 2007-2013.

Realizacja działania i ww. pakietów została opisana przy celu szczegółowym 4A.

- M11 *Rolnictwo ekologiczne* (całe działanie)

Limit środków: ogółem **849,1 mln** euro, w tym EFRROW **540,3 mln** euro

Środki zakontraktowane łącznie z zobowiązaniami z poprzednich okresów programowania (EFRROW): **103%** (limit działania M11 został odpowiednio zwiększony już po zakończeniu roku sprawozdawczego - zmiana Programu w tym zakresie została zaakceptowana w styczniu 2025 r.)

Środki wypłacone, łącznie z zobowiązaniami z poprzednich okresów programowania (EFRROW): **98%**

W ramach działania zakończono 10 kampanii naboru wniosków, w ramach których na dzień 31 grudnia 2024 r. złożono łącznie 176 152 wniosków, w tym w ramach kampanii:

- 2015 – 4 366 wniosków nowych PROW 2014-2020 oraz 17 726 wniosków kontynuacyjnych PROW 2007-2013,
- 2016 – 3 588 nowych, 3 979 kontynuacyjnych z 2014-2020, 12 992 kontynuacyjne z 2007-2013,
- 2017 – 4 143 nowe, 7 052 kontynuacyjne z 2014-2020, 7 342 kontynuacyjnych z 2007-2013,
- 2018 – 3 812 nowych, 10 601 kontynuacyjnych z 2014-2020, 2 720 kontynuacyjnych z 2007-2013,
- 2019 – 3 104 nowe, 13 602 kontynuacyjne z 2014-2020,
- 2020 – 3 686 nowych, 13 016 kontynuacyjnych z 2014-2020,
- 2021 – 4 707 nowych, 13 472 kontynuacyjne z 2014-2020,
- 2022 – 4 885 nowych, 14 740 kontynuacyjnych z 2014-2020,
- 2023 – 16 575 kontynuacyjnych z PROW 2014-2020,

- 2024 - 10 044 kontynuacyjne z PROW 2014-2020.

Do 31 grudnia 2024 r. łącznie wydano 161 806 decyzji przyznających płatności ekologiczne na kwotę 3 570,2 mln zł, w tym:

- 121 848 decyzji na kwotę 3 014,6 mln zł w ramach zobowiązań podjętych w PROW 2014-2020;
- 39 958 decyzji na kwotę 555,6 mln zł w ramach zobowiązań kontynuacyjnych z PROW 2007-2013.

Do końca okresu sprawozdawczego łączna kwota zrealizowanych płatności wyniosła 3 677,2 mln zł (w tym w 2024 r. wypłacono kwotę 725,6 mln zł) i została przekazana 34 309 beneficjentom.

Wyższa kwota zrealizowanych płatności od wydanych decyzji spowodowana jest tym, że środki wypłacone uwzględniają wszystkie zrealizowane płatności, w tym płatności zaliczkowe, kwoty podlegające windykacji, kwoty dobrowolnych zwrotów oraz kwoty wypłacone w wyniku rozstrzygnięć odwołań z lat poprzednich, które są realizowane z budżetu PROW 2014-2020, dla których nie zostały wydane decyzje w ramach PROW 2014-2020.

Do dnia 31 grudnia 2024 r. kwota zrealizowanych płatności końcowych wyniosła 3 552,7 mln zł i została przekazana dla 34 296 beneficjentów.

Łącznie na podstawie wydanych decyzji przyznających płatności ekologiczne wsparciem objęta została powierzchnia 1,26 mln ha użytków rolnych (jest to suma powierzchni objętej wsparciem wynikająca z realizacji poszczególnych pakietów działania; powierzchnie mogą się powtarzać ze względu na: (i) możliwość realizacji w danym roku na danej powierzchni pakietu w okresie konwersji, a w kolejnym roku pakietu po okresie konwersji, (ii) możliwość realizacji na tej samej powierzchni różnych pakietów w poszczególnych latach - w przypadku zobowiązań obejmujących pakiety z uprawami na gruntach ornych); wielkość fizycznego obszaru objętego wsparciem (bez podwójnego liczenia) wyniosła 802,1 tys. ha.

Do dnia 31 grudnia 2024 r. w ramach:

- upraw rolniczych (PROW 2014-2020: pakiet 1 i 7 oraz PROW 2007-2013: wariant 2.1 i 2.2) zrealizowano płatności na kwotę 2 100,5 mln zł dla 28 569 gospodarstw, a wsparciem objęto powierzchnię 575,1 tys. ha,
- upraw warzywnych (PROW 2014-2020: pakiet 2 i 8 oraz PROW 2007-2013: wariant 2.5 i 2.6) wypłacono 326,2 mln zł dla 11 344 gospodarstw, wsparto powierzchnię 99,3 tys. ha,
- upraw zielarskich (PROW 2014-2020: pakiet 3 i 9 oraz PROW 2007-2013: wariant 2.7 i 2.8) wypłacono 167,1 mln zł dla 2 215 gospodarstw, wsparto powierzchnię 47,6 tys. ha,
- podstawowych upraw sadowniczych i jagodowych (PROW 2014-2020: wariant 4.1.1, 4.1.2, 10.1.1 i 10.1.2 oraz PROW 2007-2013: wariant 2.9 i 2.10) wypłacono 238,3 mln zł dla 6 763 gospodarstw, wsparto powierzchnię 41,7 tys. ha,
- ekstensywnych upraw sadowniczych (PROW 2014-2020: wariant 4.2 i 10.2 i PROW 2007-2013: wariant 2.11 i 2.12) wypłacono 27,8 mln zł dla 1 211 gospodarstw, wsparto powierzchnię 5,9 tys. ha,
- upraw paszowych na gruntach ornych (PROW 2014-2020: pakiet 5 i 11) wypłacono 495,8 mln zł dla 11 148 gospodarstw, wsparto powierzchnię 151,8 tys. ha,
- trwałych użytków zielonych (PROW 2014-2020: pakiet 6 i 12 oraz PROW 2007-2013: wariant 2.3 i 2.4) wypłacono 163,4 mln zł dla 12 489 gospodarstw, wsparto powierzchnię 83,6 tys. ha,

- premii za zrównoważoną produkcję roślinno-zwierzęcą - wypłacono 33,7 mln zł dla 2 763 gospodarstw, wsparto powierzchnię 60,5 tys. ha.

Spośród płatności zrealizowanych w ramach poszczególnych pakietów, najwyższy odsetek kwoty zrealizowanych końcowych płatności ekologicznych (59%) dotyczył wsparcia upraw rolniczych.

PRIORYTET 5. Promowanie efektywnego gospodarowania zasobami i wspieranie przechodzenia w sektorach rolnym, spożywczym i leśnym na gospodarkę niskoemisyjną i odporną na zmianę klimatu (P5)

(w tym cele szczegółowe 5C 5E)

Limit środków: ogółem **273,3 mln** euro, w tym EFRROW **173,9 mln** euro

Środki zakontraktowane do końca 2024 r. łącznie z zobowiązaniami z poprzednich okresów programowania (EFRROW): 96%

Środki wypłacone, łącznie z zobowiązaniami z poprzednich okresów programowania (EFRROW): **86%**

Wskaźnik celu: *Grunty rolne i leśne objęte umowami o zarządzanie przyczyniającymi się do pochłaniania CO₂ i ochrony pochłaniaczy CO₂ (ha) (cel szczegółowy 5E) + Grunty rolne objęte umowami o zarządzanie w celu redukcji emisji gazów cieplarnianych lub amoniaku (ha) (cel szczegółowy 5D) + Grunty nawadniane, na których wprowadza się bardziej efektywne systemy nawadniające (ha) (cel szczegółowy 5A)* - realizowany jest przez poddziałanie 8.1.

- zaplanowana wartość docelowa: 4 800 ha (została zmniejszona w 2024 r. w efekcie zmiany Programu);
- wartość osiągnięta do końca 2024 r.: 4 731 ha;
- cel został zrealizowany w 99%.

Cel szczegółowy 5C. Ułatwianie dostaw i wykorzystywania odnawialnych źródeł energii, produktów ubocznych, odpadów i pozostałości oraz innych surowców niezwywnościowych dla celów biogospodarki

Limit środków: ogółem **21,3 mln** euro, w tym EFRROW **13,6 mln** euro

Środki zakontraktowane EFRROW: 97%

Środki wypłacone EFRROW: 36%

Wskaźnik celu: *Calkowita suma inwestycji na rzecz wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych*

- zaplanowana wartość docelowa: 50 mln euro (została zmniejszona w 2024 r. w efekcie zmiany Programu);
- wartość osiągnięta do końca 2024 r.: 15,62 mln euro (wartość obliczona na podstawie inwestycji poniesionych w obszarze f *Zielona energia w gospodarstwie rolnym w ramach Modernizacji*

gospodarstw rolnych);

- cel został zrealizowany w 31%.

Działania / poddziałania realizujące cel 5C

- M04 *Inwestycje w środki trwałe* - poddziałanie 4.1 - typ operacji *Modernizacja gospodarstw rolnych*
- obszar f: *Zielona energia w gospodarstwie rolnym*

Obszar f *Zielona energia w gospodarstwie rolnym* został wprowadzony do Programu w 2022 roku.

W 2023 r. przeprowadzono pierwszy nabór wniosków o przyznanie pomocy w ramach tego zakresu. Złożono w nim 3 016 wniosków. W 2024 r. nie przeprowadzono naborów.

Spośród wszystkich wniosków, 1 943 zostały odrzucone lub wycofane. Głównymi powodami odrzuceń były: brak uzyskania minimalnej liczby punktów oraz brak mapy z naniesieniem planowanych do zakupu urządzeń i budynków.

Do końca okresu sprawozdawczego zawarto 1 052 umowy o przyznanie pomocy na kwotę 89,3 mln zł.

Zrealizowano płatności z tytułu realizacji 423 operacji na łączną kwotę 33,1 mln zł.

Cel szczegółowy 5E. *Promowanie ochrony pochłaniaczy dwutlenku węgla oraz pochłaniania dwutlenku węgla w rolnictwie i leśnictwie*

Limit środków: ogółem **252,0 mln** euro, w tym EFRROW **160,3 mln** euro

Środki zakontraktowane EFRROW (przewidziane do wypłaty do końca 2025 r.), łącznie z zobowiązaniami z poprzednich okresów programowania: **96%**

Środki wypłacone, łącznie z zobowiązaniami z poprzednich okresów programowania (EFRROW): **90%**

Wskaźnik celu: *Procent gruntów rolnych i leśnych objętych umowami o zarządzanie przyczyniającymi się do pochłaniania dwutlenku węgla i ochrony węgla* - realizowany jest przez poddziałanie 8.1.

- zaplanowana wartość docelowa: 0,02% (co odpowiada powierzchni 4 800 ha);
- wartość osiągnięta do końca 2024 r.: 0,0199% (co odpowiada powierzchni 4 731 ha);
- cel został zrealizowany w 99%.

Działanie realizujące cel 5E

- M08 *Inwestycje w rozwój obszarów leśnych i poprawę żywotności lasów – poddziałanie 8.1 Zalesianie i tworzenie terenów zalesionych*

Do dnia 31 grudnia 2024 r. w ramach poddziałania *Zalesianie i tworzenie terenów zalesionych* zakończono 10 kampanii naboru wniosków (w tym 8 kampanii o przyznanie wsparcia na zalesienia), w ramach których złożono:

- 5 270 wnioski o przyznanie wsparcia na zalesienie,
- 339 wniosków o przyznanie pierwszej premii pielęgnacyjnej do gruntów z sukcesją naturalną, na których, zgodnie z planem zalesienia, nie jest wymagane wykonanie zalesienia,
- 27 218 wniosków kontynuacyjnych o przyznanie premii pielęgnacyjnej i premii zalesieniowej, w tym w kampanii 2024 - 3 830 wniosków,
- 94 wnioski o przyznanie wsparcia na zadrzewienie,
- 222 544 wnioski o wypłatę pomocy/płatności na zalesianie w ramach zobowiązań kontynuacyjnych z PROW 2004-2006 i PROW 2007-2013, w tym w kampanii 2024 - 18 214 wniosków.

Wydano 3 881 decyzji (dotyczą tylko nowych wniosków o wsparcie na zalesienie w ramach PROW 2014-2020) w sprawie przyznania wsparcia na zalesienie.

Ponadto zostało wydanych 57 decyzji w sprawie przyznania pomocy na zalesienie dla wniosków złożonych w PROW 2007-2013 w kampanii 2014 roku, sfinansowanych z budżetu PROW 2014-2020.

Dodatkowo, do końca 2024 r. wydano 23 223 decyzje o przyznaniu premii pielęgnacyjnej i zalesieniowej PROW 2014-2020 oraz 34 decyzje w sprawie przyznania wsparcia na zadrzewienie.

Na podstawie wydanych decyzji oraz wniosków o płatność (kontynuacyjnych) do końca 2024 r. zrealizowano płatności na kwotę 997,3 mln zł dla 18 622 beneficjentów, w tym w ramach zobowiązań:

- PROW 2014-2020 wypłacono 113,5 mln zł dla 2 878 beneficjentów,
- PROW 2007-2013 wypłacono 413,1 mln zł dla 9 466 beneficjentów,
- PROW 2004-2006 wypłacono 470,7 mln zł dla 7 896 beneficjentów.

Kwota zrealizowanych płatności końcowych wyniosła 968,8 mln zł i została przekazana dla 18 610 beneficjentów.

Do dnia 31 grudnia 2024 r. z budżetu PROW 2014-2020 wsparciem objęto grunty o powierzchni 78,1 tys. ha, w tym w ramach:

- zobowiązań PROW 2004-2006 – 50% (38,9 tys. ha),
- zobowiązań PROW 2007-2013 – 44% (34,4 tys. ha),
- zobowiązań PROW 2014-2020 – 6% (4,8 tys. ha).

Zgodnie z informacjami zawartymi w złożonych wnioskach, podział upraw leśnych założonych w ramach PROW 2004-2006, PROW 2007-2013 i PROW 2014-2020 przedstawiał się następująco:

- uprawy mieszane – 62%,
- uprawy iglaste (z ponad 75% udziałem gatunków iglastych) – 26%,

- uprawy liściaste (z ponad 75% udziałem gatunków liściastych) – 12%.

PRIORYTET 6. PROMOWANIE WŁĄCZENIA SPOŁECZNEGO, ZMNIEJSZANIA UBÓSTWA ORAZ ROZWOJU GOSPODARCZEGO NA OBSZARACH WIEJSKICH

(w tym cele szczegółowe 6A 6B)

Limit środków: ogółem **3 907,2 mln** euro, w tym EFRROW **2 659,4 mln** euro*

Środki zakontraktowane EFRROW: **99%***

Środki wypłacone EFRROW: **75%***

Cel szczegółowy 6A. Ułatwianie różnicowania działalności, zakładania i rozwoju małych przedsiębiorstw, a także tworzenia miejsc pracy

Limit środków: ogółem **692,4 mln** euro, w tym EFRROW **440,6 mln** euro*

Środki zakontraktowane EFRROW: **95%***

Środki wypłacone EFRROW: **87%***

Wskaźnik celu: *Miejsca pracy stworzone w ramach projektów objętych wsparciem*

- zaplanowana wartość docelowa: 27 467 (wartość obliczona jako planowane efekty wdrażania poddziałania 6.2 *Pomoc na rozpoczęcie pozarolniczej działalności gospodarczej na obszarach wiejskich*; została zwiększona w 2024 r. w efekcie zmiany Programu)
- wartość osiągnięta do końca 2024 r.: 14 269
- cel został zrealizowany w 52% (wartości osiągnięte są mierzone na etapie zakończonych operacji).

Działanie / poddziałanie realizujące cel 6A

- M06 - poddziałanie 6.2 *Pomoc na rozpoczęcie pozarolniczej działalności gospodarczej na obszarach wiejskich (Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej)*

W ramach poddziałania zostało przeprowadzonych 8 naborów wniosków. W 2024 r. nie przeprowadzono naborów.

Łącznie w ramach poddziałania złożono 31 826 wniosków.

W procesie weryfikacji odrzucono lub wycofano 11 658 wniosków.

Do dnia 31 grudnia 2024 r. wydano 17 000 decyzji przyznających pomoc na kwotę 2 976,7 mln zł.

Do końca okresu sprawozdawczego zrealizowano płatności z tytułu dofinansowania 17 356 operacji na łączną kwotę 2 723,8 mln zł (w tym w 2024 r. na kwotę 184,4 mln zł).

Płatności końcowe zostały zrealizowane dla 9 567 beneficjentów, na łączną kwotę 1 585,4 mln zł.

W ramach zakończonych operacji utworzono 14 269 miejsc pracy, w tym 9 567 w formie samozatrudnienia oraz 4 702 etatów utworzonych dla pracowników najemnych.

Pomoc otrzymana przez beneficjentów została przeznaczona m.in. na zakup m.in.:

- 23,7 tys. maszyn i urządzeń,
- 4,7 tys. pojazdów.

Cel szczegółowy 6B. Wspieranie lokalnego rozwoju na obszarach wiejskich

Limit środków: ogółem **3 214,9 mln** euro, w tym EFRROW **2 218,9 mln** euro*

Środki zakontraktowane EFRROW: **100%***

Środki wypłacone EFRROW: **73%***

Wskaźniki celu:

- *Procent ludności wiejskiej objętej strategiami lokalnego rozwoju*

- zaplanowana wartość docelowa: 72,65% (wartość obliczona na podstawie liczby osób zamieszkujących obszar objęty lokalnymi strategiami rozwoju - 20,13 mln osób)
- wartość osiągnięta do końca 2024 r.: 72,65%
- cel został zrealizowany w 100%.

- *Procent ludności wiejskiej korzystającej z ulepszonych usług / infrastruktury*

- zaplanowana wartość docelowa: 24,1% (wartość obliczona na podstawie planowanej liczby osób korzystających z efektów wdrażania działania M07 *Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich* - 6,68 mln)
- wartość osiągnięta do końca 2024 r.: 18,6%
- cel został zrealizowany w 77%.

- *Miejsca pracy stworzone w ramach projektów objętych wsparciem (LEADER)*

- zaplanowana wartość docelowa: 14 420
- wartość osiągnięta do końca 2024 r.: 20 995
- cel został zrealizowany w 146% (wartości osiągnięte są mierzone na etapie zakończonych operacji).

Działania / poddziałania realizujące cel 6B

- M07 *Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich* - poddziałanie 7.2 *Wsparcie inwestycji związanych z tworzeniem, ulepszaniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury (...)*
- Typ operacji *Budowa lub modernizacja dróg lokalnych*

Nabory wniosków o przyznanie pomocy zostały przeprowadzane oddzielnie w poszczególnych województwach. W 2024 r. nie przeprowadzono kolejnych naborów.

Łącznie od początku Programu po 4 nabory zostały przeprowadzone w 2 województwach. W pozostałych województwach zorganizowano po 2 lub 3 nabory.

Łącznie złożono 6 338 wniosków o przyznanie pomocy.

Podpisano 3 043 umowy na kwotę 2 681,3 mln zł ze środków EFRROW, a łączna kwota środków kwalifikowalnych, wraz z środkami własnymi, wyniosła 4 213,8 mln zł.

Łącznie 3 387 wniosków zostało odrzuconych lub wycofanych. Głównymi przyczynami odrzuceń były: niewystarczająca alokacja środków w ramach limitów wojewódzkich funkcjonujących we wcześniejszym okresie, nieuzyskanie minimalnej wymaganej liczby punktów oraz nieusunięcie przez wnioskodawców braków we wnioskach.

Do końca okresu sprawozdawczego zrealizowano płatności z tytułu dofinansowania 2 650 operacji na łączną kwotę 1 815,3 mln zł ze środków EFRROW, w tym w 2024 r. - 375,6 mln zł. Łączna kwota poniesionych wydatków publicznych, wraz z środkami własnymi beneficjentów, wyniosła 2 852,9 mln zł.

Zakończono realizację 2 610 operacji, z tytułu których przekazano pomoc w kwocie 1 776,9 mln zł ze środków unijnych. W ramach zakończonych operacji:

- wybudowano drogi o długości 306 km,
- zmodernizowano drogi o długości 3,7 tys. km.

Pomoc na operacje związane z budową lub modernizacją dróg lokalnych została przekazana 1 345 różnym jednostkom samorządowym, w tym 1 150 gminom i 195 powiatom. Całkowita wartość zakończonych operacji wyniosła 3 048,2 mln zł. Operacje zostały w większości zrealizowane na obszarze gmin wiejskich (stanowiły one 71% łącznej liczby gmin objętych realizacją operacji).

- Typ operacji *Gospodarka wodno-ściekowa*

Limit środków - limit łączny dla całego działania M7 w zakresie celu 6B;

w tym limit środków EIO dla *Gospodarki wodno-ściekowej* - **476,4** mln euro

Nabory wniosków o przyznanie pomocy zostały przeprowadzane oddzielnie w poszczególnych województwach. W 2024 r. nie przeprowadzano naborów.

Łącznie do 31 grudnia 2024 r. po 4 nabory zostały przeprowadzone w 3 województwach, a po 3 nabory wniosków w pozostałych 13 województwach.

Łącznie złożono 4 423 wnioski. Z tej liczby, 1 417 zostało odrzuconych lub wycofanych. Główną przyczyną odrzuceń było nieusunięcie braków we wnioskach we wskazanych terminach.

Podpisano 2 456 umów (łącznie z środkami EIO) na kwotę 3 928,0 mln zł środków EFRROW, a łączna kwota środków kwalifikowalnych, wraz z środkami własnymi, wyniosła 5 036,2 mln zł.

W ramach puli środków EIO, w przypadku której beneficjenci otrzymują 100% refundacji kosztów, zawarto 679 umów na kwotę 1 989,2 mln zł.

Do końca 2024 r. zrealizowano płatności z tytułu dofinansowania 2 067 operacji na łączną kwotę 2 338,8 mln zł ze środków EFRROW, w tym w 2024 r. - 536,1 mln zł. Łączna kwota poniesionych wydatków publicznych, wraz z środkami własnymi, wyniosła 3 387,1 mln zł.

W tej kwocie zawierają się również płatności dokonane ze środków EIO dla 289 beneficjentów na kwotę 357,6 mln zł.

Zakończono realizację 1 893 operacji, z tytułu których przekazano pomoc w kwocie 2 170,1 mln zł ze środków EFRROW.

W ramach zakończonych operacji wybudowano lub wyremontowano m.in.:

- 4,2 tys. km systemów kanalizacji zbiorczej dla ścieków komunalnych,
- 2,9 tys. km zbiorowych systemów zaopatrzenia w wodę,
- 20,2 tys. przydomowych oczyszczalni ścieków,
- 483 stacje uzdatniania wody,
- 284 oczyszczalnie ścieków.

Pomoc na operacje związane z gospodarką wodno-ściekową została przekazana 1 354 jednostkom samorządowym, w tym 1 165 gminom i 183 spółkom jednostek samorządu terytorialnego. Operacje zostały w większości zrealizowane na obszarze gmin wiejskich (74% łącznej liczby gmin objętych realizacją operacji).

- M07 - poddziałanie 7.4 - typ operacji *Inwestycje w obiekty pełniące funkcje kulturalne lub kształtowanie przestrzeni publicznej*

Nabory wniosków o przyznanie pomocy w ramach tego instrumentu były przeprowadzane oddzielnie w poszczególnych województwach, z wyjątkiem województw: podlaskiego i śląskiego, w których ten typ operacji nie jest realizowany. Najwięcej naborów odbyło się w województwie kujawsko-pomorskim - 5.

W 2024 r. nie przeprowadzano kolejnych naborów.

Łącznie we wszystkich naborach złożono 1 538 wniosków o przyznanie pomocy.

Podpisano 856 umów na kwotę 338,3 mln zł ze środków EFRROW, a kwota łączna środków kwalifikowalnych, wraz z środkami własnymi beneficjentów, wyniosła 531,6 mln zł. Jednocześnie 599 wniosków zostało odrzuconych lub wycofanych.

Do końca 2024 r. zrealizowano płatności tytułem dofinansowania 812 operacji na łączną kwotę 305,4 mln zł ze środków EFRROW (w tym w 2024 r. - 27,2 mln zł). Kwota łączna środków kwalifikowalnych, wraz z środkami beneficjentów, wyniosła 479,9 mln zł.

Zakończono realizację 799 operacji, wspartych łączną kwotą 302,9 mln zł (środki EFRROW).

Efektom realizacji ww. operacji było m.in. wybudowanie, przebudowanie lub wyposażenie 775 świetlic i domów kultury, odnowienie 184 centr miejscowości oraz wybudowanie lub przebudowanie łącznie 16 bibliotek.

- M07 - poddziałanie 7.6 *Wsparcie badań i inwestycji związanych z utrzymaniem, odbudową i poprawą stanu dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, krajobrazu wiejskiego i miejsc o wysokiej wartości(...)* (Ochrona zabytków i budownictwa tradycyjnego)

Nabory wniosków zostały przeprowadzone w 2018 r. oddzielnie w poszczególnych województwach, z wyjątkiem województw: lubelskiego, łódzkiego, śląskiego i świętokrzyskiego. W roku sprawozdawczym nie przeprowadzano naborów.

Łącznie złożono 103 wnioski o przyznanie pomocy (23 z nich zostały odrzucone lub wycofane).

Podpisano 75 umów na kwotę środków EFRROW wynoszącą 27,9 mln zł (kwota łączna środków kwalifikowalnych, wraz z środkami własnymi, wyniosła 43,8 mln zł).

Zrealizowano płatności w ramach 75 operacji na łączną kwotę 27,1 mln zł ze środków EFRROW (2024 r. - brak płatności). Kwota łączna środków kwalifikowalnych, wraz z środkami własnymi, wyniosła 42,6 mln zł. Wszystkie 75 realizowanych operacji zostało zakończonych.

Efektom realizacji ww. operacji było m.in. odnowienie lub poprawa stanu 83 zabytkowych obiektów budowlanych, służących zachowaniu dziedzictwa kulturowego.

- M19 *Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER*

Limit środków: ogółem **964,7 mln euro**, w tym EFRROW **613,8 mln euro**

Środki zakontraktowane EFRROW: **101%** (przekroczenie 100% wynika z różnic kursowych)

Środki wypłacone EFRROW: **97%**

Umowy o warunkach i sposobie realizacji lokalnych strategii rozwoju lokalnego kierowanych przez społeczność (umowy ramowe) w zakresie strategii realizowanych przez PROW 2014-2020 są obecnie realizowane przez 291 LGD (w 2019 r. jedna umowa została rozwiązana).

LGD realizują strategię na łącznym obszarze 2 234 gmin zamieszkałym przez około 20,1 mln ludzi.

- Poddziałanie 19.1 *Wsparcie przygotowawcze*

Pierwsza seria naborów wniosków o przyznanie pomocy została przeprowadzona we wszystkich województwach w lipcu 2015 r. Łącznie LGD złożyły 301 wniosków o przyznanie pomocy. Podpisano 298 umów na kwotę 37,1 mln zł.

W ramach naboru z 2015 r. zrealizowano płatności na kwotę 37,2 mln zł dla 299 LGD. Środki te zostały przeznaczone na koszty związane z bieżącą obsługą lokalnej społeczności przez poszczególne LGD w początkowym okresie wdrażania Programu (do dnia ogłoszenia konkursów na wybór strategii rozwoju lokalnego).

W 2022 r. we wszystkich województwach przeprowadzono kolejne nabory wniosków, tym razem dotyczące wsparcia na przygotowanie lokalnych strategii rozwoju na okres 2023-2027. Złożono 319 wniosków przyznanie pomocy i podpisano 305 umów na łączną kwotę 22,6 mln zł.

Do końca 2024 r. w ramach drugiego naboru zrealizowano płatności dla 310 LGD na łączną kwotę 22,6 mln zł (w tym w 2024 r. na kwotę 473,6 tys. zł).

- Poddziałanie 19.2 *Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność (Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju)*

Pierwsze nabory wniosków o przyznanie pomocy zostały uruchomione przez LGD w 2016 r. (terminy naborów ustalane były odrębnie przez każdą LGD). Do końca 2024 r. LGD przekazały do samorządów województw 52 499 złożonych wniosków.

Podpisano 30 035 umów na kwotę 3 426,7 mln zł.

Jednocześnie 19 793 wnioski zostały odrzucone lub wycofane.

Do końca 2024 r. zrealizowano płatności z tytułu dofinansowania 30 770 operacji na łączną kwotę 3 369,0

mln zł (w tym w 2024 r. w kwocie 513,4 mln zł).

Zakończono realizację 29 232 operacji na łączną kwotę wsparcia 3 273,8 mln zł, w tym:

- 27 473 operacje realizowane przez podmioty inne niż LGD,
- 1 249 projektów grantowych,
- 508 projektów własnych LGD.

Wśród operacji zrealizowanych przez podmioty inne niż LGD najczęściej dotyczyło podejmowania działalności gospodarczej - 13,2 tys. operacji; budowy lub przebudowy infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej lub kulturalnej - 7,3 tys. operacji, a także rozwijania działalności gospodarczej - 4,05 tys. operacji. Natomiast spośród projektów grantowych i projektów własnych LGD najczęściej dotyczyło wzmacniania kapitału społecznego (odpowiednio - 488 i 255 operacji).

W ramach zakończonych operacji beneficjenci m. in.:

- utworzyli lub rozwinęli 17,3 tys. przedsiębiorstw,
- utworzyli prawie 21 tys. miejsc pracy,
- wybudowali lub zmodernizowali:
 - 11,4 tys. obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej (głównie obiektów sportowych i rekreacyjnych),
 - 282 km dróg gminnych i powiatowych,
 - 1,7 tys. km ścieżek rowerowych i szlaków turystycznych,
- poddali pracom konserwatorskim lub restauratorskim 979 zabytków,
- przeprowadzili prawie 7 tys. szkoleń, w których uczestniczyło ponad 190 tys. osób.

Ponadto w ramach zobowiązań z PROW 2007-2013 zrealizowano płatności końcowe tytułem dofinansowania 63 operacji na łączną kwotę 5,0 mln zł.

- Poddziałanie 19.3 *Przygotowanie i realizacja działań w zakresie współpracy z lokalną grupą działania (Wdrażanie projektów współpracy)*

Nabór wniosków o przyznanie pomocy rozpoczął się w 2016 r. i miał charakter ciągły - nabór dotyczący przygotowania projektów współpracy trwał do marca 2022 r., a nabór dotyczący realizacji projektów zakończył się 31 grudnia 2022 r.

Łącznie złożono 404 wnioski. Spośród wszystkich złożonych wniosków, 82 zostało odrzuconych lub wycofanych.

Podpisano 314 umów na kwotę 194,0 mln zł, w tym: 273 umowy dotyczące realizacji projektów współpracy, 10 dotyczących przygotowania projektów oraz 31 łączących ich przygotowanie i realizację.

Do końca 2024 r. zrealizowano płatności z tytułu dofinansowania 320 operacji na łączną kwotę 169,4 mln zł (w tym w 2024 r. - 41,2 mln zł).

Płatności końcowe zrealizowano w ramach 270 operacji wspartych łączną kwotą 137,9 mln zł (239 dotyczące realizacji projektów, 10 - ich przygotowania i 21 łączących przygotowanie i realizację projektu).

W ramach zrealizowanych projektów współpracy wybudowano lub przebudowano blisko 3,7 tys. obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej, wsparto 86 podmiotów działających w sferze kultury w zakresie wyposażenia mającego na celu szerzenie lokalnej kultury i dziedzictwa lokalnego, przeprowadzono 720 szkoleń dla 10,8 tys. osób, zorganizowano 785 wydarzeń/imprez, wybudowano 871 km ścieżek rowerowych oraz wydano 249 publikacji.

Ponadto w ramach zobowiązań z PROW 2007-2013 zrealizowano płatności końcowe z tytułu dofinansowania 4 operacji na łączną kwotę 970 tys. zł.

- Poddziałanie 19.4 *Wsparcie na rzecz kosztów bieżących i aktywizacji*

Nabory wniosków zostały przeprowadzone w 2016 r. we wszystkich województwach. Kolejne dwie LGD złożyły wnioski po rozdysponowaniu w 2017 r. dodatkowych środków finansowych. Łącznie podpisano 273 umowy na kwotę 142,5 mln euro (w przeliczeniu około 631 mln zł) ze wszystkimi LGD, które złożyły wnioski o przyznanie pomocy.

W ramach poddziałania zrealizowano płatności (łącznie z zaliczkami) na łączną kwotę 610,4 mln zł, w tym w 2024 r. na kwotę 15,9 mln zł. Płatności etapowe zrealizowano na rzecz 273 LGD.

W ramach działań aktywizujących społeczność zorganizowano m. in. 14,2 tys. spotkań i wydarzeń adresowanych do mieszkańców. Ponadto przedstawiciele LGD uczestniczyli w 1,8 tys. różnego rodzaju konferencji, targów lub prezentacji promujących obszary, na których działają. Grupy udzieliły także indywidualnego wsparcia doradczego w zakresie ubiegania się o pomoc na realizację LSR na rzecz blisko 130 tys. podmiotów, spośród których 23,7 tys. zawarło potem umowy o przyznanie pomocy.

INSTRUMENT FINANSOWY W FORMIE FUNDUSZU GWARANCJI ROLNYCH W RAMACH PROW 2014-2020

Limit środków przeznaczonych na instrument finansowy – ogółem **118,2 mln** euro, w tym EFRROW **75,2 mln** euro

Środki wypłacone EFRROW: **100%**

Na mocy zawartej w 2019 r. umowy o finansowaniu pomiędzy Ministrem Rolnictwa i Rozwoju Wsi a

Bankiem Gospodarstwa Krajowego został utworzony Fundusz Gwarancji Rolnych finansowany ze środków PROW 2014-2020. Celem jego powołania jest wsparcie gospodarstw rolnych i przedsiębiorstw przetwórstwa rolno-spożywczego (MŚP) w dostępie do finansowania, realizowane poprzez udzielanie przez BGK (za pośrednictwem banków kredytujących):

- gwarancji stanowiących zabezpieczenie do 80% kwoty niespłaconego kapitału kredytu inwestycyjnego lub obrotowego, udzielonego przez bank kredytujący;
- dopłat do oprocentowania kredytów obrotowych (instrument wprowadzony w 2020 roku).

Pomoc w ramach FGR była rozszerzana w 2020 oraz 2022 roku (umożliwienie objęcia gwarancją kredytu obrotowego bez konieczności powiązania z inwestycją wspieraną z EFRROW, a także otrzymanie dopłaty do oprocentowania kredytu obrotowego, zwiększenie dopłat do oprocentowania z 2% do 5%).

Kredyty z gwarancją FGR mogą być udzielane na finansowanie operacji w ramach dwóch poddziałań PROW 2014-2020:

- 4.1 *Wsparcie inwestycji w gospodarstwach rolnych - typ operacji Modernizacja gospodarstw rolnych - Priorytet 2 / cel 2A;*
- 4.2 *Wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój - typ operacji Przetwórstwo i marketing produktów rolnych - Priorytet 3 / cel 3A.*

ARiMR zrealizowała na rzecz BGK płatności na łączną kwotę 545 mln zł. Wszystkie płatności zostały dokonane przed rokiem sprawozdawczym.

W ramach pierwszego obrotu środków banki kredytujące wsparły 10 631 ostatecznych odbiorców, udzielając 14 574 kredytów na łączną kwotę 2 707,3 mln zł, dla których Bank Gospodarstwa Krajowego udzielił z FGR gwarancji oraz dopłat do oprocentowania.

Łączna kwota wkładów wsparcia z programu udzielonych ostatecznym odbiorcom wyniosła: 533,4 mln zł, w tym kwota gwarancji do kredytów 485,5 mln zł, a kwota dopłat do oprocentowania - 47,9 mln zł.

Przy uwzględnieniu drugiego obrotu środków, łącznie udzielono kredytów na kwotę 3 057,3 mln zł. Wysokość wsparcia udzielonego ostatecznym odbiorcom wyniosła 628,5 mln zł, w tym 549,85 mln zł tytułem gwarancji oraz 78,7 mln zł w ramach dopłat do oprocentowania kredytów.

TABELA DOTYCZĄCA REALIZACJI ZAŁOŻONYCH CELÓW

Cel szczegółowy	Wskaźnik celu	Stan realizacji celu
1A	<i>Procent wydatków w ramach artykułów 14, 15 i 35 rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 w odniesieniu do ogółu wydatków poniesionych w ramach PROW</i>	68%

	2014-2020	
1B	<i>Łączna liczba operacji współpracy otrzymujących wsparcie w ramach działania dotyczącego współpracy (art. 35 rozporządzenia (UE) nr 1305/2013) (grupy, sieci/klastry, projekty pilotażowe...)</i>	180%
1C	<i>Łączna liczba uczestników szkolenia na podstawie art. 14 rozporządzenia (UE) nr 1305/2013</i>	50%**
2A	<i>Procent gospodarstw rolnych otrzymujących wsparcie z programu rozwoju obszarów wiejskich na inwestycje związane z restrukturyzacją lub modernizacją</i>	100%
2B	<i>Procent gospodarstw rolnych korzystających z planów rozwoju działalności gospodarczej/ inwestycji dla młodych rolników otrzymujących wsparcie z programu rozwoju obszarów wiejskich</i>	101%
3A	<i>Procent gospodarstw rolnych otrzymujących wsparcie w ramach systemów jakości, rynków lokalnych i krótkich cykli dostaw oraz grup / organizacji producentów</i>	100%
3B	<i>Procent gospodarstw rolnych uczestniczących w systemach zarządzania ryzykiem</i>	87%
4	<i>Grunty rolne objęte umowami o zarządzanie przyczyniającymi się do poprawy różnorodności biologicznej (ha) (cel szczegółowy 4A) + poprawy gospodarki wodnej (ha) (cel szczegółowy 4B) + poprawy gospodarowania glebą i/zapobieganiu erozji gleby (ha) (cel szczegółowy 4C)</i>	57% ***
4A	<i>Procent gruntów rolnych w ramach umów o zarządzanie wspierających różnorodność biologiczną lub krajobrazu</i>	51% ***
4A	<i>Procent lasów/innych zalesionych obszarów w ramach umów o zarządzanie wspierających różnorodność biologiczną</i>	93%
4B	<i>Procent gruntów rolnych w ramach umów o zarządzanie dotyczących poprawy</i>	50% ***

	<i>gospodarki wodnej</i>	
4C	<i>Procent gruntów rolnych w ramach umów o zarządzanie dotyczących poprawy gospodarowania glebą i/lub zapobiegania erozji gleby</i>	57% ***
4C	<i>Procent lasów/innych zalesionych obszarów w ramach umów o zarządzanie wspierających różnorodność biologiczną</i>	93%
5	<i>Grunty rolne i leśne objęte umowami o zarządzanie przyczyniającymi się do pochłaniania CO2 i ochrony pochłaniaczy CO2 (ha) (cel szczegółowy 5E) + Grunty rolne objęte umowami o zarządzanie w celu redukcji emisji gazów cieplarnianych lub amoniaku (ha) (cel szczegółowy 5D) + Grunty nawadniane, na których wprowadza się bardziej efektywne systemy nawadniające (ha) (cel szczegółowy 5A)</i>	99%
5C	<i>Calkowita suma inwestycji na rzecz wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych</i>	31%
5E	<i>Procent gruntów rolnych i leśnych objętych umowami o zarządzanie przyczyniającymi się do pochłaniania dwutlenku węgla i ochrony węgla</i>	99%
6A	<i>Miejsca pracy stworzone w ramach projektów objętych wsparciem</i>	52%**
6B	<i>Procent ludności wiejskiej objętej strategiami lokalnego rozwoju</i>	100%
6B	<i>Procent ludności wiejskiej korzystającej z ulepszonych usług / infrastruktury</i>	77%
6B	<i>Miejsca pracy stworzone w ramach projektów objętych wsparciem (LEADER)</i>	146%**

* minimalne różnice w porównaniu do limitów wynikających z rozdziału 10 Programu wynikają z zastosowania przewidzianego przez Komisję Europejską mechanizmu elastyczności

** wskaźnik ze względu na swoją specyfikę jest mierzony na etapie operacji zakończonych

*** wartości docelowe wskaźników, zgodnie z metodyką KE, zostały oszacowane w odniesieniu do areálu przewidywanego do objęcia wsparciem w kampanii 2022, wypłaconym co do zasady w 2023 r. Osiągnięte wartości dotyczą areálu, dla którego dokonano płatności (bez uwzględnienia płatności, dla których

wypłacono jedynie zaliczki) w roku sprawozdawczym (2024). Wartości osiągnięte w 2024 r. są niższe niż w latach poprzednich, ponieważ rolnicy od 2022 r. kończą wieloletnie zobowiązania podejmowane w ramach Programu.

Informacja dla KE dotycząca ostrzeżeń wygenerowanych przez system SFC w zakresie niezgodności danych:

1. W ramach poddziałania M06.1 wartość wybranych operacji wykazana w tabeli D (26 087) jest niższa niż liczba beneficjentów otrzymujących wsparcie wykazana w tabeli B1 (27 026) z uwagi na to, że w ramach tabeli B1 uwzględniane są wszystkie operacje, w ramach których zrealizowano przynajmniej jedną płatność, natomiast w przypadku, gdy w ramach operacji została unieważniona decyzja, liczba decyzji wskazywana w tabeli D zostaje odpowiednio pomniejszona.
2. Strona polska potwierdza wartości wskaźników T9, T10, T12, T19. Pomiar wskaźników jest dokonywany dla danego roku sprawozdawczego, w związku z czym wartości mogą być niższe niż w poprzednim sprawozdaniu.
3. Strona polska potwierdza wartość wskaźnika T2. Łączna liczba operacji współpracy otrzymujących wsparcie w ramach działania M16 przekroczyła wartość planowaną do osiągnięcia. Związane jest to z rozszerzeniem zakresu wsparcia w ramach działania M16 o krótkie łańcuchy dostaw, gdzie złożono wnioski na dużo niższą kwotę wsparcia niż średnio zakładano na operację.
4. Strona polska potwierdza wartość wskaźnika T5. Procent gospodarstw rolnych korzystających z planów rozwoju działalności gospodarczej/inwestycji dla młodych rolników otrzymujących wsparcie z programu rozwoju obszarów wiejskich (cel szczegółowy 2B) przekroczyły wartości planowane do osiągnięcia.
5. W odniesieniu do uwagi do tabeli B2.3 strona polska potwierdza poprawność danych. W sprawozdaniu za 2023 r. błędnie wstawiono wartość w ramach wskaźnika O26. Wartość ta powinna wynosić 0.
6. Strona polska potwierdza wartość wskaźnika O13 dla poddziałania M02.1 w tabeli B1. W ostatnim sprawozdaniu rocznym (za 2023 r.) błędnie wstawiono wartość dla wskaźnika O13, z uwagi na podwójne zliczenie tych samych beneficjentów w przypadku realizacji operacji kilku etapowych.
7. Strona polska potwierdza wartość wskaźnika O16 dla poddziałania M16 w tabeli B1. Wskaźnik dotyczący liczby operacji współpracy EIP otrzymujących wsparcie jest niższy od poprzedniego sprawozdania z uwagi na odjęcie zleceń płatności wynikających z wyprzedzającego finansowania/zaliczek.
8. W zakresie uwag do O3 i O4 strona polska informuje, że w 2023 r. błędnie wstawiono wartości w sprawozdaniu za 2023 rok. W ramach interwencji M04.1 (cel szczegółowy 2A) i w ramach interwencji M04.2 (cel szczegółowy 3A) wartości realizowane przez dotacje skumulowano z wartościami dotyczącymi instrumentów finansowych. W sprawozdaniu za 2024 r. wartości te zostały poprawione.
9. Spadek wskaźnika O1 w odniesieniu do IF wynika z różnicy kursu jaki został zastosowany w obecnym sprawozdaniu rocznym oraz korekty w zakresie przyporządkowania do celów szczegółowych. W związku z zmianą kursu nieznacznie uległy obniżeniu wartości wskaźników O1 wykazane dla IF w tabeli C2.2 oraz ogółem w tabeli C2.3.
10. Strona polska potwierdza wartość wskaźników w tabeli C.2.3. W ramach M04.1 w poprzednim roku zostały nieprawidłowo wyliczone przedziały powierzchni gospodarstwa.
11. W odpowiedzi na ostrzeżenia dotyczące niższych całkowitych przewidzianych wydatków publicznych wskazanych w tabeli A w stosunku do wykazanych zrealizowanych płatności w tabeli B:

- w przypadku działań M08 i M10 rozbieżności wynikają z różnic kursowych pomiędzy tabelą A (kursy odnoszące się do zobowiązań) a tabelą B (kursy, po jakich dokonano płatności);
- w przypadku działania M13 wyjaśniamy, że różnica wynika m.in. z wypłaty zaliczek (zaliczki wypłacane były również dla beneficjentów, którzy nie mieli jeszcze wydanych decyzji o przyznaniu płatności), a także z różnic kursowych;
- w przypadku działania M17 zauważamy, że wartości wskazane w ostrzeżeniu jako podane w tabeli A nie uwzględniają 2024 roku - dotyczą sumy do końca 2023 roku. Wskazana w ostrzeżeniu wartość z tabeli A (1 297 362,53 euro) jest sumą z lat 2022 i 2023 (215 337,81 + 1 082 024,72 euro). W rzeczywistości strona polska wykazała w tabeli A za 2024 r. kolejne wydatki w kwocie 2 219 459,32 euro, co daje łącznie wartość 3 516 821,85 euro, czyli wyższą niż płatności wykazane w tabeli B (3 369 713,25 euro).

1.d) kluczowe informacje nt. postępów w realizacji celów pośrednich określonych w ramach wykonania w oparciu o tabelę F

Niniejsza sekcja ma zastosowanie tylko do rocznego sprawozdania z wdrażania/rocznych sprawozdań z wdrażania z 2016, 2017, 2018 r.

1.e) pozostałe elementy specyficzne dla PROW [fakultatywnie]

1.f) W stosownych przypadkach — wkład w strategię makroregionalną i strategię morską

Jak określono w rozporządzeniu (UE) nr 1303/2013 art. 27 ust. 3 dotyczący "Treści programów", art. 96 ust. 3 lit. e) dotyczący "Treści, przyjęcia i zmiany programów operacyjnych w ramach celu 'Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia'", art. 111 ust. 3 i art. 111 ust. 4 lit. d) dotyczący "Sprawozdań z wdrażania w ramach celu 'Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia'" oraz załącznik 1 sekcja 7.3 dotyczący "Wkładu głównych programów w strategię makroregionalną i strategię morską", program ten ma wkład w strategię makroregionalną lub strategię morską:

- Strategia UE dla regionu Morza Bałtyckiego
- Strategia UE na rzecz regionu Dunaju (EUSDR)
- Strategia UE na rzecz regionu Morza Adriatyckiego i Morza Jońskiego (EUSAIR)
- Strategia UE na rzecz regionu alpejskiego (EUSALP)
- Strategia na rzecz regionu Oceanu Atlantyckiego (ATLSBS)

1.g) Kurs waluty stosowany przy przeliczaniu kwot w RSR (państwa niestosujące EUR)

Wydatki - n.d. (dokonano w eur)

Inne kwoty - kurs EBC 4,31 zł/eur

Rozdz. 10: 4,6133; kredyty - kurs na dzień udzielenia

2. POSTĘPY W REALIZACJI PLANU EWALUACJI

2.a) opis wszelkich zmian wprowadzonych do planu ewaluacji w PROW w ciągu roku wraz z ich uzasadnieniem

W 2024 roku nie wprowadzono zmian w Planie Ewaluacji zawartym w rozdziale 9 Programu.

2.b) opis ewaluacji działań podjętych w ciągu roku (w związku z sekcją 3 planu ewaluacji)

W 2024 roku zrealizowane zostały następujące badania ewaluacyjne i ekspertyzy dotyczące PROW 2014-2020:

BADANIA DOTYCZĄCE EFEKTÓW WDRAŻANIA PROW 2014-2020:

1. Ewaluacja działania tworzenie i rozwój grup producentów i organizacji producentów rolnych finansowanych w ramach PROW 2014-2020
2. Trwałość gospodarstw rolnych korzystających z inwestycji finansowanych z udziałem środków EFRROW – wybrane problemy teoretyczne i metodologiczne

BADANIA DOTYCZĄCE WYPRACOWANIA METODYKI NA POTRZEBY OCENY EX POST PROW 2014-2020:

1. Metodyka makroekonomicznego modelowania efektów netto interwencji publicznej w ramach PROW 2014-2020 i PS WPR 2023-2027
2. Wpływ PROW 2014-2020 na poprawę gospodarki wodnej - metodyka szacowania
3. Wpływ PROW 2014-2020 na wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii - metodyka szacowania

Inne działania z zakresu ewaluacji podjęte w 2024 roku:

- a. bieżące monitorowanie i ocena wdrażania PROW 2014-2020 - ocena postępu we wdrażaniu poszczególnych instrumentów wsparcia, wydatkowania środków, realizacji wskaźników produktu i rezultatu – na podstawie danych przekazywanych przez ARiMR (sprawozdania, tygodniowe, miesięczne i śródroczne);
- b. współpraca z instytutami badawczymi nadzorowanymi przez MRiRW w obszarze analiz i badań dotyczących PROW 2014-2020 oraz PS WPR na lata 2023-2027;
- c. dalsza współpraca z ARiMR w zakresie możliwości pozyskiwania danych na potrzeby ewaluacji z baz danych ARiMR oraz Hurtowni Danych;
- d. działania związane z ewaluacją PS WPR na lata 2023-2027:
 - realizacja badań ewaluacyjnych i ekspertyz dotyczących PS WPR na lata 2023-2027,
 - spotkania Grupy ds. ewaluacji PS WPR;
- e. konsultacje dotyczące przygotowania minimalnych wytycznych ewaluacji Lokalnych Strategii

Rozwoju prowadzonych przez Lokalne Grupy Działania.

2.c) opis działań podjętych w zakresie dostarczania danych i zarządzania nimi (w odniesieniu do sekcji 4 planu ewaluacji)

IZ na bieżąco uczestniczy w procesie opiniowania wzorów wniosków o przyznanie pomocy, umów oraz wzorów wniosków o płatność, pod kątem zabezpieczenia w ww. formularzach niezbędnych danych na potrzeby monitorowania i ewaluacji PROW 2014-2020 oraz ich spójności, a także opracowuje aktualizacje formularzy sprawozdań składanych przez podmioty wdrażające i ARiMR (działającą jako instytucję pośredniczącą), dostosowując je do zmian przepisów okołowdrożeniowych oraz zmian Programu.

Z uwagi na końcowy etap wdrażania Programu, prace nad ww. dokumentami oraz ich zmianami mają obecnie charakter epizodyczny.

2.d) wykaz zakończonych ewaluacji, w tym odniesienia do tego, gdzie zostały opublikowane na stronie internetowej

Wydawca/redaktor	-
Autor/autorzy	Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej - PIB
Tytuł	Metodyka makroekonomicznego modelowania efektów netto interwencji publicznej w ramach PROW 2014-2020 i PS WPR 2023-2027
Streszczenie	W ramach ekspertyzy zidentyfikowano i zaproponowano rozwiązania metodyczne najbardziej przydatne do obiektywnego ustalenia wpływu netto Wspólnej Polityki Rolnej na konkurencyjność rolnictwa. Sformułowano kluczowe założenia modelowania i mierzenia efektów netto na poziomie makroekonomicznym.
URL	https://www.gov.pl/web/rolnictwo/ewaluacja

Wydawca/redaktor	-
Autor/autorzy	Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej - PIB
Tytuł	Ewaluacja działania „Tworzenie i rozwój grup producentów i organizacji producentów rolnych finansowanych w ramach PROW 2014-2020”
Streszczenie	<p>Cele badania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ocena założeń realizacji działania, tj. warunków udzielania pomocy w kontekście założonych celów, sposobu zdefiniowania beneficjenta/grupy docelowej, zakresu i warunków udzielania pomocy, kryteriów dostępu do pomocy, sposobu wyboru operacji, założeń budżetowych – wysokość pomocy, całkowity budżet działania. - Ocena stanu kontraktowania i wydatkowania środków z uwzględnieniem zróżnicowania przestrzennego. - Analiza rodzajów realizowanych operacji, charakterystyk beneficjentów, efektów rzeczowych i ich rozkładu przestrzennego. - Ocena skuteczności realizacji działania na podstawie analizy porównawczej (dane FADN) <p>Metodyka: badania desk research, badania ilościowe na podstawie danych ARIMR, analiza danych FADN</p>
URL	https://www.gov.pl/web/rolnictwo/ewaluacja

Wydawca/redaktor	-
Autor/autorzy	Instytut Technologiczno - Przyrodniczy – PIB, Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa – PIB
Tytuł	Metodyka oceny ex-post PROW 2014-2020, w kontekście określenia w jakim stopniu interwencje w ramach PROW 2014-2020 wspierają poprawę gospodarki wodnej
Streszczenie	Analiza logiki interwencji, określenie kryteriów oceny, wskaźników i propozycji metod badawczych i określenie źródeł danych w kontekście planowanej w 2026 roku oceny ex post PROW 2014-2020 w zakresie: w jakim stopniu interwencje w ramach PROW 2014-2020 wspierają poprawę gospodarki wodnej w tym retencji glebowej; w jakim stopniu interwencje w ramach PROW 2014-2020 wspierają poprawę gospodarki nawozami i pestycydami.
URL	https://www.gov.pl/web/rolnictwo/ewaluacja

Wydawca/redaktor	-
Autor/autorzy	Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa – PIB
Tytuł	Metodyka oceny ex-post PROW 2014-2020, w kontekście określenia wpływu PROW 2014-2020 na wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii
Streszczenie	Identyfikacja instrumentów wsparcia bezpośrednio i pośrednio przyczyniających się do realizacji danego celu szczegółowego. Propozycja metod badawczych i określenie źródeł danych w kontekście planowanej w 2026 roku oceny ex post PROW 2014-2020, w zakresie oceny wpływu interwencji w ramach PROW 2014 -2020 na wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii.
URL	https://www.gov.pl/web/rolnictwo/ewaluacja

Wydawca/redaktor	-
Autor/autorzy	Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej - PIB
Tytuł	Trwałość gospodarstw rolnych korzystających z inwestycji finansowanych z udziałem środków EFRROW – wybrane problemy teoretyczne i metodologiczne
Streszczenie	Badanie miało na celu zdefiniowanie pojęcia trwałości w różnych aspektach

	<p>ekonomicznych i teoriach naukowo-badawczych. Podjęto również próbę oceny trwałości interwencji o charakterze inwestycyjnym PROW 2007-2013 oraz PROW 2014-2020, w tym identyfikacji i analizy czynników decydujących o trwałości i kondycji finansowej gospodarstw.</p> <p>Metodyka: Analiza na podstawie danych FADN i ARiMR.</p>
URL	https://www.gov.pl/web/rolnictwo/ewaluacja

2.e) streszczenie przeprowadzonych ewaluacji skupiające się na ustaleniach z ewaluacji

Prosimy podsumować ustalenia z ocen zakończonych w 2020 r. w podziale na cele WPR (lub, w stosownych przypadkach, priorytety PROW).

Sprawozdanie dotyczące pozytywnych lub negatywnych skutków/wpływu (w tym dowody potwierdzające). Proszę pamiętać o wskazaniu źródła ustaleń.

1. „Ewaluacja działania „Tworzenie i rozwój grup producentów i organizacji producentów rolnych finansowanych w ramach PROW 2014-2020”

Efekty i skuteczność działania PROW 2014-2020 „Tworzenie i rozwój grup producentów i organizacji producentów rolnych” zostały ocenione pozytywnie. Analiza zmian legislacyjnych wprowadzanych w okresie wdrażania wykazała, że zmiany te nie wpłynęły znacząco na skuteczność realizacji działania. Beneficjenci, warunki pomocy i sposób wyboru operacji zostały określone w sposób trafny i pozostały spójne z założeniami przez cały okres programowania.

Do oceny skuteczności i wpływu netto wsparcia wykorzystano dane FADN oraz metodę Propensity Score Matching (PSM), która pozwala porównać gospodarstwa uczestniczące w działaniu z podobnymi, które nie brały w nim udziału. Ewaluatorzy podkreślili jednak, że analizując wyniki analizy należy mieć na uwadze, że choć metoda dobrze wskazuje kierunek wpływu, może nie oddawać w pełni jego siły, ponieważ nie uwzględnia wszystkich czynników zewnętrznych.

W zbiorowości gospodarstw, których właściciele byli członkami grup uznanych z uwagi na produkty i grupy produktów zwierzęcych lub pochodzenia zwierzęcego, zmiany wartości produkcji i kosztów ogółem w latach 2016-2022 przekładały się na przyrosty wartości dodanej brutto i netto, a ostatecznie na wzrost dochodów z gospodarstwa i zysku finansowego netto. Jednocześnie przyrost wskaźnika wartości dodanej brutto spowodowany uczestnictwem w interwencji był na niższym poziomie względem dochodu z gospodarstwa i zysku finansowego netto, a to świadczy o znacznym i odmiennym wpływie na grupę docelową i kontrolną innych czynników nieuwzględnionych w badaniu. Tak więc, pomimo statystycznej istotności zmian dla wskaźnika rentowności ogółem i kapitału własnego, wykazane ich przyrosty mogły zostać spowodowane uczestnictwem w grupach producentów rolnych („zwierzęcych”) wynikających ze zmiany wartości aktywów i kapitału własnego oraz innymi czynnikami, które w prowadzonym badaniu uznajemy za zakłócające. Można jednak stwierdzić, że udział w grupach producentów rolnych uznanych z uwagi na produkty zwierzęce przyczyniał się do poprawy efektywności finansowej jej członków.

W przypadku zbiorowości gospodarstw rolnych, których właściciele byli członkami grup producentów uznanych z uwagi na produkty lub grupy produktów roślinnych lub pochodzenia roślinnego efekty były wyraźniejsze i bardziej jednoznaczne. Wzrosły wszystkie kluczowe wskaźniki finansowe, a różnice względem grupy kontrolnej były istotne statystycznie. To pokazuje, że działanie miało silny i pozytywny wpływ na efektywność tych gospodarstw. Stwierdzono, że udział w grupach producentów rolnych uznanych z uwagi na produkty roślinne przyczyniał się do poprawy efektywności finansowej jej członków, a siła tego oddziaływania była istotna.

Ponadto stwierdzono, że formuła wsparcia grup producentów i organizacji przez okres 5 lat, bazująca na poziomie uzyskanych przychodów ze sprzedaży produktów lub grup produktów przez członków, dla których grupy/organizacje są powoływane, stopniowo się wyczerpuje. Wynika to z faktu, że zmniejsza się liczba potencjalnych uczestników – właścicieli gospodarstw ewentualnie zainteresowanych współpracą, ale jeszcze nieuczestniczących dotychczas w tego typu przedsięwzięciach – przyszłych beneficjentów pośrednich. Powstaje również problem kontynuacji działania uznanych grup i organizacji po okresie

subsydiowania. Ze względu na potencjalnie słabą siłę impulsu rynkowego dla formalnego współdziałania (przewagę korzyści transakcyjnych nad kosztami transakcyjnymi, między innymi spowodowanymi utrzymaniem grupy) powstaje problem trwałości wspieranych organizacji.

2. Trwałość gospodarstw rolnych korzystających z inwestycji finansowanych z udziałem środków EFRROW – wybrane problemy teoretyczne i metodologiczne

Badanie koncentruje się na ocenie wpływu inwestycji finansowanych z udziałem środków EFRROW (PROW 2007-2013 oraz PROW 2014-2020) na trwałość gospodarstw rolnych. Wykonawca badania przedstawił również szeroką analizę teoretyczną podejścia środowiska naukowego do badania aspektów trwałości.

Wyniki badań w zakresie oceny trwałości inwestycji wspieranych w ramach EFRROW są niejednoznaczne. Badania wykazały, że bezsprzecznie wzrosły proste wskaźniki ekonomiczne (produkcja, dochód, wartość dodana), jednak bardziej złożone miary (np. rentowność, efektywność aktywów) pomimo pozytywnego wzrostu nie zawsze potwierdzają wpływ netto wsparcia. W niektórych przypadkach sytuacja beneficjentów była gorsza niż w grupie kontrolnej, co epizodycznie może wynikać z nieoptymalnego wykorzystania środków lub też czynników zewnętrznych, które w badaniu nie mogły być uchwycone. Bardziej złożone wskaźniki trwałości, takie jak zrównoważony wzrost kapitału własnego czy konkurencyjność wykazują poprawę, choć nie zawsze istotną statystycznie. Oznacza to, że wsparcie może sprzyjać rozwojowi gospodarstw, ale jego wpływ jest zróżnicowany i zależny od kontekstu. Leasing może częściowo zastępować kredyty i dotacje, ale dane na ten temat są ograniczone - brak danych w systemie FADN utrudnia ocenę jego wpływu. Konieczne jest przemyślenie strategii rozwoju rolnictwa w kontekście szerszych wyzwań gospodarczych i strukturalnych. W obliczu niskiej stopy inwestycji w Polsce i rosnących kosztów prowadzenia działalności, polityka rolna powinna bardziej wspierać inwestycje modernizacyjne i innowacyjne. Potrzebne jest również holistyczne podejście do oceny inwestycji, uwzględniające różne źródła finansowania (dotacje, kredyty, leasing).

W obszarze metodycznym stwierdzono, że w dalszym stopniu należy rozwijać narzędzia analityczne do pomiaru efektywności inwestycji, uwzględniające ryzyko i niepewność. Wskazana jest większa integracja danych ilościowych i jakościowych (np. opinie rolników) w przyszłych ewaluacjach.

2.f) opis działań komunikacyjnych podjętych w celu opublikowania ustaleń z ewaluacji (w odniesieniu do sekcji 6 planu ewaluacji)

Należy odnieść się do planu ewaluacji, należy opisać wszelkie trudności napotkane w trakcie realizacji oraz przyjęte lub zaproponowane rozwiązania.

data/okres	17/12/2024
Tytuł działania w zakresie komunikacji/wydarzenia oraz temat dyskutowanych/rozpowszechnionych ustaleń z ewaluacji	Konferencja podsumowująca realizację zadań Dotacji Celowej w 2024 r. w Instytucie Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowym Instytucie Badawczym

Łącznie organizator działania/wydarzenia	Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa - PIB
Wykorzystane kanały informacji/format	Konferencja / transmisja online
Rodzaj odbiorców docelowych	Przedstawiciele środowiska naukowego, instytucji zarządzającej, agencji płatniczej
Szacunkowa liczba zainteresowanych stron, z którymi się skontaktowano	100
URL	brak

data/okres	26/06/2024
Tytuł działania w zakresie komunikacji/wydarzenia oraz temat dyskutowanych/rozpowszechnionych ustaleń z ewaluacji	Posiedzenie Komitetu Monitorującego PROW 2014-2020 – informacja na temat sprawozdania rocznego z realizacji PROW 2014-2020, w tym działań z zakresu ewaluacji
Łącznie organizator działania/wydarzenia	MRiRW
Wykorzystane kanały informacji/format	Posiedzenie w formie stacjonarnej
Rodzaj odbiorców docelowych	Członkowie Komitetu Monitorującego PROW 2014-2020
Szacunkowa liczba zainteresowanych stron, z którymi się skontaktowano	40
URL	brak

data/okres	06/12/2024
Tytuł działania w zakresie komunikacji/wydarzenia oraz temat dyskutowanych/rozpowszechnionych ustaleń z ewaluacji	Seminarium IERiGŻ - PIB „Tworzenie i rozwój grup producentów i organizacji producentów rolnych finansowanych w ramach PROW 2014-2020 - wybrane aspekty ewaluacji”
Łącznie organizator	Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej

działania/wydarzenia	
Wykorzystane kanały informacji/format	Spotkanie online
Rodzaj odbiorców docelowych	Przedstawiciele środowiska naukowego, instytucji zarządzającej, beneficjenci, rolnicy
Szacunkowa liczba zainteresowanych stron, z którymi się skontaktowano	60
URL	brak

2.g) opis działań następczych podjętych w następstwie ewaluacji (w odniesieniu do sekcji 6 planu ewaluacji)

Należy odnieść się do planu ewaluacji, należy opisać wszelkie trudności napotkane w trakcie realizacji oraz przyjęte lub zaproponowane rozwiązania.

Wynik ewaluacji mający znaczenie dla działań następczych (opisać ustalenie i podać źródło w nawiasie).	Przedłużenie okresu wsparcia dla grup producentów rolnych przy jednoczesnym zmniejszeniu poziomu subwencji w pierwszych latach względem obecnie realizowanego działania. Wydłużenie okresu wsparcia (np. o dwa lata) pozwoliłoby okrzepnąć organizacjom i działałoby stabilizująco na funkcjonowanie grup w dłuższym okresie. (Tworzenie i rozwój grup producentów i organizacji producentów rolnych finansowanych w ramach PROW 2014-2020 - wybrane aspekty ewaluacji)
Działania następcze przeprowadzono.	Rekomendacja do rozważenia na etapie konsultacji przepisów UE w nowej perspektywie finansowej (po 2027 roku)
Organ odpowiedzialny za działania następcze	pozostałe

Wynik ewaluacji mający znaczenie dla działań następczych (opisać ustalenie i podać źródło w nawiasie).	Proponuje się wprowadzenie zapisów, według których gospodarstwa uczestniczące w grupach / organizacjach producentów rolnych miałyby: • w pierwszej kolejności możliwości aplikowania o wsparcie lub uzyskiwałyby dodatkowe punkty za uczestnictwo w grupie • mogłyby uzyskać wyższy poziom wsparcia względem pozostałych podmiotów (przywilej „wysokości dotacji”) • nakładano by na nie mniej rygorystyczne ograniczenia (np. wynikające ze skali produkcji) • grupa mogłaby się ubiegać o wsparcie inwestycyjne
Działania następcze przeprowadzono.	Rekomendacja dotyczy okresu programowania po 2027 roku i zostanie rozważona na etapie tworzenia dokumentów programowych
Organ odpowiedzialny za działania następcze	Instytucja zarządzająca

3. KWESTIE MAJĄCE WPLYW NA WYKONANIE PROGRAMU I PODJĘTE DZIAŁANIA

3.a) Opis kroków poczynionych w celu zapewnienia jakości i skuteczności realizacji programu

W celu możliwie najpełniejszego wykorzystania środków, instytucja zarządzająca, na podstawie przeprowadzonych analiz ich wykorzystania w poszczególnych działaniach, przygotowała propozycje zmian Programu w zakresie realokacji środków pomiędzy działaniami – zmiany uwzględniały stan realizacji poszczególnych działań, w tym powstałe oszczędności w tych spośród nich, w których zakończono proces kontraktacji, a także przewidywane poziomy płatności w poszczególnych działaniach.

W 2024 roku opracowano dwie propozycje realokacji. Propozycje te były następnie opiniowane i zatwierdzane przez Komitet Monitorujący PROW 2014-2020.

Pierwsza, zaakceptowana przez Komisję Europejską w dniu 28 czerwca 2024 r., obejmowała przesunięcie środków m.in. na *Modernizację gospodarstw rolnych - obszar D* (poddziałanie 4.1), *Inwestycje mające na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniami powodowanymi przez azotany pochodzenia rolniczego* (poddziałanie 4.1), *Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej* (poddziałanie 6.2) oraz *Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne* (działanie M10).

Kolejna propozycja realokacji została przekazana do Komisji Europejskiej w grudniu 2024 r. Obejmowała ona zwiększenie budżetu działań M07 *Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich*, M11 *Rolnictwo ekologiczne*, M09 *Tworzenie grup producentów i organizacji producentów*, M10 *Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne* oraz M05 *Przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych i katastrof oraz wprowadzanie odpowiednich środków zapobiegawczych*.

Komisja Europejska zaakceptowała powyższą zmianę już po zakończeniu okresu sprawozdawczego.

Aby umożliwić beneficjentom działania M07 *Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich* zawarcie umów w terminie pozwalającym na zrealizowanie inwestycji do września 2025 r., instytucja zarządzająca zwróciła się w grudniu 2024 r. do Ministra Finansów, jeszcze przed uzyskaniem akceptacji Komisji Europejskiej dla ww. realokacji środków Programu, o zgodę na nadkontraktację środków w tym działaniu na kwotę 44,7 mln euro środków EFRROW (48,5 mln euro środków publicznych). Minister Finansów wyraził zgodę na powyższe rozwiązanie już po zakończeniu okresu sprawozdawczego.

W związku ze zmianami limitów środków w ramach poszczególnych instrumentów wsparcia, w 2024 r. trzykrotnie nowelizowano rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie wysokości limitów środków dostępnych w poszczególnych województwach lub latach w ramach określonych działań lub poddziałań Programu. Jednocześnie wydłużono terminy na wezwanie do zawarcia umowy o przyznaniu pomocy wnioskodawców, których wnioski oczekują na dostępność limitu środków, tak aby umożliwić zawarcie umów z wszystkimi wnioskodawcami spełniającymi warunki przyznania pomocy mieszczącymi się w limicie, co z kolei przyczyni się do pełniejszego wykorzystania środków.

W ramach kilku zakresów wsparcia (m.in. działanie M16 *Współpraca*, typ operacji *Zarządzanie zasobami wodnymi*, poddziałanie 19.2 *Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju*), w celu umożliwienia maksymalnie dużej liczbie beneficjentów zrealizowanie operacji w pełnym zakresie, wydłużono terminy na zakończenie operacji i złożenie wniosków o płatność.

W roku sprawozdawczym przeprowadzono kolejne nabory wniosków o przyznanie pomocy. Jednocześnie w dalszym ciągu monitorowano postęp obsługi wniosków w ramach instrumentów, dla których termin rozpatrywania upłynął bądź niebawem upłynie. Zgodnie z harmonogramem obsługi wniosków, ARiMR

przekazywała instytucji zarządzającej dane dotyczące obsługi tych wniosków w cyklach cotygodniowych.

Przeprowadzane były ostatnie nabory wniosków w działaniach, w których pozostały jeszcze dostępne środki, a jednocześnie możliwe było zrealizowanie projektów (operacji) i ich rozliczenie przed końcem 2025 r., w tym w instrumentach wsparcia, które zostały uruchomione w końcowym okresie realizacji Programu - *Zarządzaniu zasobami wodnymi* (kolejne nabory dla gmin przeprowadzone zostały w większości województw) oraz *Zarządzaniu ryzykiem* (kolejne dwa nabory ogólnopolskie).

W 2024 r. odbyło się jedno posiedzenie Komitetu Monitorującego (w dniu 26 czerwca w Białymstoku). Na posiedzeniu tym przyjęto uchwałę w sprawie zatwierdzenia sprawozdania z wdrażania Programu za poprzedni rok.

Ponadto Komitet przyjął w procedurze pisemnej (dozwolonej w przypadku spraw niecierpiących zwłoki oraz spraw o charakterze techniczno-formalnym) dwie uchwały dotyczące zmian Planu finansowego PROW 2014-2020 (szczegółowo opisanych powyżej).

3.b) Skuteczne mechanizmy wykonawcze wysokiej jakości

uproszczone formy kosztów¹, wskaźnik zastępczy obliczony automatycznie

	Przydział finansowy PROW łącznie [EFRROW + EURI]	planowane objęcie uproszczoną formą kosztów w alokacji na PROW łącznie [%] ²	[%] wydatków w ramach uproszczonych opcji kosztów w łącznej alokacji na PROW (łącznie) ³
szczegółowe metody ustanowione zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych funduszy (art. 67 ust. 5 lit. e) RWP)	11 944 796 992,00	49,94	47,17

¹ Uproszczone formy kosztów należy rozumieć jako koszty jednostkowe/zryczałtowane stawki/kwoty ryczałtowe (art. 67 ust. 5) RWP, w tym szczegółowe metody EFRROW na podstawie lit. e) tego artykułu, takie jak kwoty ryczałtowe na rozpoczęcie działalności gospodarczej, płatności zryczałtowane dla organizacji producentów oraz koszty jednostkowe związane z obszarem i zwierzętami.

² obliczone automatycznie z wersji programu działania 06, 09, 10, 11, 12, 13, 14, 15,18.

³ Obliczone automatycznie z deklaracji wydatków działania 06, 09, 10, 11, 12, 13, 14, 15,18

uproszczone formy kosztów, na podstawie konkretnych szczegółowych danych państw członkowskich [fakultatywne]

	Przydział finansowy PROW łącznie [EFRROW + EURI]	planowane objęcie uproszczoną formą kosztów w alokacji na PROW łącznie [%]	[%] wydatków w ramach uproszczonych opcji kosztów w łącznej alokacji na PROW (łącznie)
RWP łącznie art. 67 ust. 1 lit. b), c), d) + art. 67 ust. 5 lit. e)	11 944 796 992,00		
szczegółowe metody ustanowione zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych funduszy (art. 67 ust. 5 lit. e) RWP)	11 944 796 992,00		

zarządzanie elektroniczne dla beneficjentów [fakultatywne]

	[%] finansowanie EFRROW + EURI	odpowiednie operacje [%]
wniosek o wsparcie		
wnioski o płatność		
kontrole i zgodność		
monitorowanie i składanie sprawozdań do IZ/AP		

Średnie terminy otrzymania płatności przez beneficjentów [fakultatywne]

[dni] W stosownych przypadkach, terminy płatności państw członkowskich na rzecz beneficjentów	[dni] Średni czas płatności na rzecz beneficjentów	Uwagi

4. KROKI PODEJMOWANE W CELU WDROŻENIA POMOCY TECHNICZNEJ I WYMOGÓW DOTYCZĄCYCH REKLAMOWANIA PROGRAMU

4.a) Podjęte działania i stan ich realizacji odnośnie do utworzenia krajowej sieci obszarów wiejskich i realizacji jej planu działania

4.a1) Podjęte działania i stan ich realizacji odnośnie do utworzenia krajowej sieci obszarów wiejskich (struktura zarządzania i jednostka wsparcia sieci)

W 2024 r. strukturę instytucjonalną KSOW tworzyły następujące jednostki:

1. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi – jako instytucja zarządzająca;
2. Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie – jako jednostka centralna, realizująca główną część zadań KSOW na poziomie krajowym, oraz jednostka koordynująca realizację zadań KSOW polegających na wspieraniu innowacji w rolnictwie, produkcji żywności, leśnictwie i na obszarach wiejskich, wykonywanych w ramach Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich (SIR), w tym zadań polegających na współpracy w ramach sieci EPI;
3. samorządy województw – jako jednostki regionalne, realizujące zadania KSOW na poziomie województw;
4. wojewódzkie ośrodki doradztwa rolniczego – jako jednostki realizujące w województwach zadania KSOW polegające na wspieraniu innowacji w rolnictwie, produkcji żywności, leśnictwie i na obszarach wiejskich, wspieraniu w zakresie gospodarki wodnej w ramach Lokalnych Partnerstw Wodnych, wykonywane w ramach Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich (SIR), w tym zadania polegające na współpracy w ramach sieci EPI.

Oprócz ww. podmiotów, zadania KSOW realizowały również, na poziomie:

1. województw – wojewódzkie grupy robocze ds. KSOW jako organy opiniodawczo-doradcze zarządów województw w zakresie funkcjonowania KSOW;
2. krajowym – Grupa Robocza ds. KSOW jako organ pomocniczy Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w zakresie funkcjonowania KSOW.

W 2024 r. grupa robocza ds. KSOW oraz szesnaście wojewódzkich grup roboczych odbyło łącznie 8 spotkań, na których przyjęto 3 uchwały. W trybie obiegowym przyjęto 81 uchwał. W przeważającej części przyjmowane uchwały dotyczyły opiniowania planów operacyjnych oraz sprawozdań z ich realizacji. Grupy robocze w 2024 r. nie wydały żadnych zaleceń i rekomendacji.

Uchwałą nr 2/2024 z dnia 2 lutego 2024 r. wojewódzkiej grupy opiniodawczo-doradczej ds. KSOW została odwołana grupa tematyczna do spraw jakości żywności funkcjonująca przy podlaskiej grupie roboczej od 2018 roku.

W ramach planu operacyjnego na lata 2024-2025 nie organizowano konkursów dla partnerów KSOW. Ostatni konkurs dla partnerów KSOW odbył się w 2023 r.

Przedstawiciele partnerów uczestniczyli w pracach wojewódzkich grup roboczych ds. KSOW, Grupy Roboczej ds. KSOW i utworzonych przez nie grup tematycznych oraz w operacjach realizowanych przez jednostki tworzące strukturę instytucjonalną KSOW.

Ponadto, zadania KSOW w zakresie prowadzenia działań informacyjno-promocyjnych na temat PROW 2014-2020 w ramach planu komunikacyjnego realizowane były przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju

Wsi, 16 samorządów województw, Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa.

4.a2) Podjęte działania i stan ich realizacji odnośnie do realizacji planu działania

Realizacja działań KSOW narastająco do końca 2024 r.

W tabeli 1 przedstawiono zbiorcze zestawienie wydatków, od początku realizacji *Planu działania KSOW na lata 2014-2020* do końca 2024 r., uwzględniające koszty związane z realizacją operacji i wsparciem funkcjonowania w podziale na poszczególne jednostki wdrażające, w stosunku do limitów określonych w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie określenia wysokości limitów środków dostępnych w ramach schematów pomocy technicznej Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (dalej „rozporządzenie o limitach”). Do przeliczenia określonych w EURO wysokości limitów przyjęto średni kurs EURO/PLN NBP z okresu lipiec 2015 – grudzień 2024, tj. EUR/PLN 4,3957. W przypadku pozycji 20 „Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi” oraz 38 „Fundacja Programów Pomocy dla Rolnictwa FAPA” przyjęto średni kurs EURO/PLN NBP z lat 2016-2017 – EUR/PLN 4,3030.

Ogółem w ramach schematu II pomocy technicznej PROW 2014-2020 do końca 2024 r. wydatkowano ponad 490 mln złotych, co stanowi ponad 93% ogólnego limitu przeznaczonego na ten schemat. Rok temu było to ponad 81%.

W przypadku jednostek regionalnych KSOW wykorzystanie przyznanego limitu waha się od niewiele ponad 88% (w przypadku lubelskiej jednostki regionalnej) do ponad 99% (kujawsko-pomorska jednostka regionalna). Średni poziom wykorzystania limitów wśród samorządów wyniósł 95,7%.

W przypadku wojewódzkich ośrodków doradztwa rolniczego (WODR) średnie wykorzystanie środków wyniosło 98,4%, wahając się od 93,8% (świętokrzyski ODR) do 101,6%* (zachodniopomorski ODR).

Do końca 2024 roku osiągnięto już ponad 93% wykorzystania alokacji. Biorąc pod uwagę dotychczasowy poziom wydatkowania, a także przewidywany roczny poziom wydatków na poziomie około 61,5 mln zł (osiągnięty w 2024 r.), przez pozostałe pół roku okresu programowania, przewiduje się, że pełne pokrycie alokacji na poziomie blisko 100% nie powinno stanowić problemu.

Należy podkreślić, że dane procentowe przedstawiające wykorzystanie limitów są przybliżone, ponieważ opierają się na średnich kursach EUR/PLN, a nie na faktycznym przeliczeniu środków rozliczonych przez ARiMR z Unią Europejską. Kursy te zostały przyjęte na podstawie średnich wartości z okresu od lipca 2015 r. do grudnia 2024 r., co może nie odzwierciedlać dokładnego przeliczenia w czasie rzeczywistym, w związku z czym wartości te mają charakter orientacyjny.

Wsparcie funkcjonowania

Rozporządzenie o limitach określa maksymalny limit środków na wsparcie funkcjonowania w zależności od rodzaju jednostki wsparcia KSOW. W przypadku samorządów województw i MRiRW jest to 35% całkowitego limitu środków, w przypadku wojewódzkich ośrodków doradztwa rolniczego (WODR) – 60%,

a w przypadku FAPA było to 100%.

W tabeli 2 przedstawiono wykorzystanie środków na wsparcie struktury organizacyjnej, niezbędnej do zapewnienia funkcjonowania KSOW, w stosunku do maksymalnych limitów środków przeznaczonych na ten cel określonych w rozporządzeniu o limitach.

Do końca 2024 roku na wsparcie funkcjonowania KSOW wydatkowano ponad 176 mln złotych, co stanowi 35,9% wszystkich wydatkowanych środków.

Plan działania KSOW na lata 2014-2020

Okres sprawozdawczy obejmuje operacje zrealizowane w ramach sześciu dwuletnich planów operacyjnych KSOW na lata 2014-15, 2016-17, 2018-19, 2020-21, 2022-23 oraz 2024-25.

W tabeli 3 przedstawiono podział operacji zrealizowanych przez partnerów KSOW i operacji własnych zrealizowanych przez poszczególne jednostki wsparcia Sieci.

Do końca 2023 r., kiedy odbył się ostatni konkurs dla partnerów KSOW, partnerzy KSOW zrealizowali 2 381 operacji na kwotę ponad 102 mln zł, przy 3 569 operacjach własnych jednostek wdrażających zrealizowanych na kwotę ponad 211 mln zł. Warto zaznaczyć, że w kwocie dotyczącej operacji własnych uwzględniono również wydatkowanie trwających jeszcze operacji, w przypadku których wydatkowano łącznie ponad 8 mln zł.

W porównaniu do sprawozdania za rok 2023, liczba zrealizowanych operacji w ramach planu działania wzrosła o 319, a wydatkowana kwota zwiększyła się o ponad 36 mln zł. Liczba oraz kwota operacji realizowanych przez partnerów KSOW nie uległa zmianie w porównaniu do 2023 roku, ponieważ w okresie sprawozdawczym nie przeprowadzono konkursu na operacje partnerskie.

W tabeli 4 przedstawiono wykorzystanie środków w podziale na działania KSOW. Dotychczas nie zrealizowano żadnych operacji w działaniu 1 *Rozpowszechnianie informacji na temat wyników monitoringu i oceny realizacji działań na rzecz rozwoju obszarów wiejskich w perspektywie finansowej 2014-2020* i tylko 8 operacji w działaniu 7 *Współpraca z Europejską Siecią na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich*. Przyczyną tego jest fakt, że działania te są realizowane przez jednostki wsparcia Sieci głównie ze środków przeznaczonych na wsparcie funkcjonowania KSOW.

Realizacja działań 1, 2, 7 i 8 jest przeznaczona wyłącznie dla jednostek wsparcia Sieci bez możliwości zgłaszania propozycji operacji przez partnerów KSOW. W działaniu 5 *Poszukiwanie partnerów KSOW do współpracy w ramach działania „Współpraca”, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt. 13 ustawy o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków EFRROW w ramach PROW na lata 2014-2020 oraz ułatwianie tej współpracy* ostatni konkurs dla partnerów odbył się w 2019 roku.

W przypadku operacji własnych zrealizowanych przez jednostki wsparcia Sieci najwięcej środków wykorzystano w ramach działania 2 *Działania na rzecz tworzenia sieci kontaktów dla doradców i służb wspierających wdrażanie innowacji na obszarach wiejskich* oraz działania 6 *Ułatwianie wymiany wiedzy pomiędzy podmiotami uczestniczącymi w rozwoju obszarów wiejskich* oraz wymiana i rozpowszechnianie rezultatów działań na rzecz tego rozwoju, odpowiednio 26,2% (1 073 zrealizowanych operacji) i 20,7% (335 operacji). Następne w kolejności jest działanie 8 *Plan komunikacyjny PROW 2014-2020* (19,1%). Na realizację operacji w ramach tych trzech działań przeznaczono prawie 2/3 wydatkowanych środków.

Najmniej środków, oprócz działań 1 i 7, przeznaczono na realizację operacji w ramach działania 4 *Szkolenia i działania na rzecz tworzenia sieci kontaktów dla Lokalnych Grup Działania (LGD)*, w tym *zapewnianie pomocy technicznej w zakresie współpracy międzyterytorialnej i międzynarodowej* oraz działania 11 *Aktywizacja mieszkańców wsi na rzecz podejmowania inicjatyw służących włączeniu społecznemu, w szczególności osób starszych, młodzieży, niepełnosprawnych, mniejszości narodowych i innych osób wykluczonych społecznie*. Na każde z tych działań przeznaczono poniżej 2% wszystkich wydatkowanych środków (po 84 zrealizowane operacje w każdym z tych działań).

Na realizację operacji w zakresie działań podstawowych KSOW (działania 1-9), określonych w PROW 2014-2020 i w art. 54 ust. 3 Rozporządzenia PE i Rady (UE) nr 1305/2013, przeznaczono 80,6% wszystkich środków.

W 2024 roku nie zrealizowano żadnych operacji partnerskich w ramach KSOW, ponieważ nie ogłoszono konkursu. W związku z tym, dane dotyczące operacji zrealizowanych przez partnerów KSOW nie uległy zmianie w porównaniu do 2023 roku.

W przypadku operacji partnerów KSOW, tak jak w poprzednich latach, najwięcej środków przeznaczono na operacje zrealizowane w ramach działania 6 *Ułatwianie wymiany wiedzy pomiędzy podmiotami uczestniczącymi w rozwoju obszarów wiejskich oraz wymiana i rozpowszechnianie rezultatów działań na rzecz tego rozwoju* – 40,7% wszystkich kosztów (844 zrealizowane operacje) i działania 13 *Promocja zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich* – 18,9% (539 operacji).

Najmniejszym zainteresowaniem wśród partnerów, niezmiennie, cieszyło się działanie 3 *Gromadzenie przykładów operacji realizujących poszczególne priorytety Programu*. W jego ramach zrealizowano 53 operacje na kwotę blisko 3 mln zł, co stanowi 2,3% całości kwoty wydatkowanej na operacje zrealizowane przez partnerów.

Na operacje zrealizowane przez partnerów KSOW w zakresie działań podstawowych (działania 1-9) przeznaczono 62,3% wszystkich wydatkowanych środków.

Efekty realizacji działań Planu działania KSOW na lata 2014-2020 w ujęciu ilościowym

W ramach *Planu działania KSOW na lata 2014-2020* w 2024 r. zrealizowano przedsięwzięcia skierowane do różnorodnych odbiorców, w szczególności rolników, przedsiębiorstw sektora rolno-spożywczego, mieszkańców obszarów wiejskich, doradców rolnych, jak również konsumentów produktów i usług oferowanych na polskiej wsi.

W ramach operacji zrealizowanych w 2024 r. zorganizowano:

- 356 szkoleń / warsztatów, w których uczestniczyło ponad 26 tys. osób;
- 61 krajowych i 29 zagranicznych wyjazdów studyjnych, w których udział wzięło odpowiednio 1 950 i 655 uczestników;
- 89 konferencji, w których uczestniczyło ponad 10 tys. osób;
- 79 konkursów.

Jednostki wsparcia Sieci brały udział w 108 wydarzeniach masowych o charakterze rolniczym, które odwiedziło łącznie blisko 1,5 mln osób.

Wydano 84 publikacje w formie papierowej i 81 w formie elektronicznej. Ukazały się 493 artykuły/wkładki

w prasie i w internecie. Wyemitowano 322 audycje, programów, spotów w radio, telewizji i internecie.

Przedstawiciele KSOW i partnerzy uczestniczyli w 20 przedsięwzięciach zorganizowanych przez Europejską Sieć Wspólnej Polityki Rolnej lub we współpracy z Europejską Siecią WPR, KE i ELARD. Ponadto umożliwiono kilkunastu przedstawicielom z Polski udział w pracach grup tematycznych Europejskiej Sieci WPR oraz grup fokusowych EIP-AGRI w formule online. Przedstawiciele jednostki centralnej KSOW uczestniczyli również w formule online w 10 spotkaniach Nordycko–Bałtyckiej Sieci Obszarów Wiejskich i w jednym spotkaniu zorganizowanym w Polsce oraz w 9 spotkaniach klastra Europy Centralnej, a także w 9 spotkaniach klastrów tematycznych ds. ewaluacji i monitoringu, komunikacji oraz młodzieży na obszarach wiejskich i odnowy pokoleniowej.

Prowadzone przez jednostki zaangażowane we wdrażanie KSOW strony internetowe były odwiedzane ponad 12 mln razy. Na koniec 2024 r. funkcjonowało 27 forów internetowych i kanałów mediów społecznościowych.

W punktach informacyjnych PROW 2014-2020 udzielono ponad 88 tys. konsultacji.

** Przekroczenie 100% może wynikać z przybliżonego charakteru danych przedstawiających wykorzystanie limitów - opierają się one na średnich kursach EUR/PLN, a nie na faktycznym przeliczeniu środków rozliczonych przez ARiMR. Kursy te zostały przyjęte na podstawie średnich wartości z okresu od lipca 2015 r. do grudnia 2024 r.*

Tabela 1. Wydatki poniesione w ramach schematu II pomocy technicznej PROW 2014–2020

Lp.	Beneficjent	Wysokość limitów w EURO	Wysokość limitu w PLN	Całkowite wydatki w PLN	Procentowe wykorzystanie limitu
1	SW dolnośląskiego	2 399 952,00	10 549 469,01	9 583 269,05	90,84%
2	SW kujawsko-pomorskiego	2 548 558,00	11 202 696,40	11 162 672,85	99,64%
3	SW lubelskiego	4 120 693,00	18 113 330,22	16 012 845,77	88,40%
4	SW lubuskiego	1 987 643,00	8 737 082,34	8 187 299,82	93,71%
5	SW łódzkiego	2 576 728,00	11 326 523,27	11 234 639,41	99,19%
6	SW małopolskiego	3 284 706,00	14 438 582,16	13 679 483,29	94,74%
7	SW mazowieckiego	6 187 428,00	27 198 077,26	26 624 064,28	97,89%
8	SW opolskiego	1 821 109,00	8 005 048,83	7 319 643,97	91,44%
9	SW podkarpackiego	3 849 349,00	16 920 583,40	16 052 999,73	94,87%
10	SW podlaskiego	3 058 931,00	13 446 143,00	12 878 970,37	95,78%
11	SW pomorskiego	2 366 944,00	10 404 375,74	9 767 189,71	93,88%
12	SW śląskiego	2 539 900,00	11 164 638,43	10 485 689,34	93,92%
13	SW świętokrzyskiego	2 349 710,00	10 328 620,25	9 265 418,54	89,71%
14	SW warmińsko-	2 915 181,00	12 814 261,12	12 151 294,48	94,83%

	mazurskiego				
15	SW wielkopolskiego	3 387 858,00	14 892 007,41	13 750 066,34	92,33%
16	SW zachodniopomorskiego	2 367 938,00	10 408 745,07	10 113 958,60	97,17%
17	KOWR	299 363,00	1 315 909,94	853 275,68	64,84%
18	ARiMR	1 109 009,00	4 874 870,86	5 341 110,00	109,56% [2]
19	MRiRW	24 425 960,00	107 369 192,37	96 686 468,49	90,05%
20	Minister RiRW	364 348,00	1 567 789,44	1 549 993,21	98,86%
21	Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie	21 861 763,00	96 097 751,62	87 874 912,42	91,44%
22	Dolnośląski ODR	1 653 050,00	7 266 311,89	7 038 526,99	96,87%
23	Kujawsko-pomorski ODR	1 382 088,00	6 075 244,22	6 052 452,91	99,62%
24	Lubelski ODR	1 337 063,00	5 877 327,83	5 897 950,54	100,35% [2]
25	Lubuski ODR	1 250 056,00	5 494 871,16	5 230 348,50	95,19%
26	Łódzki ODR	1 358 356,00	5 970 925,47	5 743 420,46	96,19%
27	Małopolski ODR	1 155 431,00	5 078 928,05	5 098 161,92	100,38% [2]
28	Mazowiecki ODR	1 649 488,00	7 250 654,40	7 150 254,66	98,62%
29	Opolski ODR	1 233 513,00	5 422 153,09	5 460 174,18	100,70% [2]
30	Podkarpacki ODR	1 539 656,00	6 767 865,88	6 825 440,06	100,85% [2]
31	Podlaski ODR	1 213 281,00	5 333 219,29	5 358 589,21	100,48% [2]
32	Pomorski ODR	1 491 256,00	6 555 114,00	6 588 905,41	100,52% [2]
33	Śląski ODR	1 285 556,00	5 650 918,51	5 445 442,76	96,36%
34	Świętokrzyski ODR	1 235 688,00	5 431 713,74	5 092 961,65	93,76%
35	Warmińsko-Mazurski ODR	1 424 994,00	6 263 846,13	6 126 892,90	97,81%
36	Wielkopolski ODR	1 865 888,00	8 201 883,88	7 752 183,01	94,52%
37	Zachodniopomorski ODR	1 286 675,00	5 655 837,30	5 743 599,42	101,55% [2]
38	Fundacja Programów Pomocy dla Rolnictwa FAPA [1]	775 699,00	3 337 832,80	3 337 817,87	100,00%
	RAZEM	118 960 809,00	522 810 345,76	490 518 387,80	

[1] koszty funkcjonowania jednostki centralnej KSOW w 2016 i 2017 r.

[2] przekroczenie 100% może wynikać z przybliżonego charakteru danych przedstawiających wykorzystanie limitów - opierają się one na średnich kursach EUR/PLN, a nie na faktycznym przeliczeniu środków rozliczonych przez ARiMR. Kursy te zostały przyjęte na podstawie średnich wartości z okresu od lipca 2015 r. do grudnia 2024 r.

Tabela 2. Poniesione koszty na wsparcie funkcjonowania struktury KSOW w odniesieniu do limitów (w PLN)

Lp.	Beneficjent	Maksymalny limit środków na wsparcie funkcjonowania	Wydatki na wsparcie funkcjonowania	Procentowe wykorzystanie limitu
1	SW dolnośląskiego	3 692 314,15	2 817 104,53	76,30%
2	SW kujawsko-pomorskiego	3 920 943,74	3 021 220,05	77,05%
3	SW lubelskiego	6 339 665,58	3 810 523,47	60,11%
4	SW lubuskiego	3 057 978,82	1 778 163,45	58,15%
5	SW łódzkiego	3 964 283,14	3 956 058,94	99,79%
6	SW małopolskiego	5 053 503,76	3 756 211,24	74,33%
7	SW mazowieckiego	9 519 327,04	8 990 389,18	94,44%
8	SW opolskiego	2 801 767,09	2 462 541,47	87,89%
9	SW podkarpackiego	5 922 204,19	3 642 113,50	61,50%
10	SW podlaskiego	4 706 150,05	3 521 209,80	74,82%
11	SW pomorskiego	3 641 531,51	3 199 719,69	87,87%
12	SW śląskiego	3 907 623,45	3 640 853,32	93,17%
13	SW świętokrzyskiego	3 615 017,09	2 955 814,43	81,76%
14	SW warmińsko-mazurskiego	4 484 991,39	3 421 838,89	76,30%
15	SW wielkopolskiego	5 212 202,59	3 803 208,88	72,97%
16	SW zachodniopomorskiego	3 643 060,77	3 356 537,18	92,14%
17	MRiRW	37 579 217,33	37 620 124,64	100,11%
18	Minister RiRW [1]	- [2]	696 746,64	-
19	Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie	- [3]	35 322 212,91	-
20	Dolnośląski ODR	4 359 787,13	3 178 079,01	72,90%
21	Kujawsko-pomorski ODR	3 645 146,53	2 912 127,27	79,89%
22	Lubelski ODR	3 526 396,70	2 605 736,15	73,89%
23	Lubuski ODR	3 296 922,70	1 922 961,34	58,33%
24	Łódzki ODR	3 582 555,28	2 836 897,27	79,19%
25	Małopolski ODR	3 047 356,83	2 153 262,19	70,66%
26	Mazowiecki ODR	4 350 392,64	2 481 179,16	57,03%
27	Opolski ODR	3 253 291,85	2 186 601,01	67,21%
28	Podkarpacki ODR	4 060 719,53	2 153 472,38	53,03%

29	Podlaski ODR	3 199 931,57	2 278 457,73	71,20%
30	Pomorski ODR	3 933 068,40	3 514 908,28	89,37%
32	Śląski ODR	3 390 551,11	2 677 968,67	78,98%
33	Świętokrzyski ODR	3 259 028,24	2 110 279,80	64,75%
34	Warmińsko-Mazurski ODR	3 758 307,68	2 122 850,25	56,48%
35	Wielkopolski ODR	4 921 130,33	3 774 557,12	76,70%
36	Zachodniopomorski ODR	3 393 502,38	2 335 408,90	68,82%
37	Fundacja Programów Pomocy dla Rolnictwa FAPA [4]	3 337 832,80	3 337 817,87	100,00%
	RAZEM		176 355 156,61	

[1] koszty na funkcjonowanie jednostki centralnej KSOW w 2015 r.

[2] w rozporządzeniu nie ograniczono limitu środków na funkcjonowanie

[3] jw.

[4] koszty funkcjonowania jednostki centralnej KSOW w latach 2016–2017

Tabela 3. Operacje zrealizowane w ramach *Planu działania KSOW na lata 2014-2020*

	Operacje partnerów KSOW		Operacje własne		Razem	
	Liczba operacji	Kwota w PLN	Liczba operacji	Kwota w PLN	Liczba operacji	Kwota w PLN
SW dolnośląskiego	81	3 157 808,68	125	3 608 355,84	206	6 766 164,52
SW kujawsko-pomorskiego	103	3 605 889,80	157	4 535 563,00	260	8 141 452,80
SW lubelskiego	134	5 292 697,23	122	6 909 625,07	256	12 202 322,30
SW lubuskiego	148	3 061 773,31	134	3 347 363,06	282	6 409 136,37
SW łódzkiego	87	4 199 482,50	82	3 079 097,97	169	7 278 580,47
SW małopolskiego	110	6 393 519,12	69	3 529 752,93	179	9 923 272,05
SW mazowieckiego	229	7 583 604,95	177	10 050 070,15	406	17 633 675,10
SW opolskiego	94	2 366 769,01	93	2 490 333,49	187	4 857 102,50
SW podkarpackiego	187	6 200 777,17	119	6 210 109,06	306	12 410 886,23
SW podlaskiego	158	5 271 887,57	151	4 085 873,00	309	9 357 760,57
SW pomorskiego	126	3 904 153,24	95	2 663 316,78	221	6 567 470,02

SW śląskiego	120	3 931 032,28	75	2 913 803,74	195	6 844 836,02
SW świętokrzyskiego	111	3 805 169,95	86	2 504 434,16	197	6 309 604,11
SW warmińsko-mazurskiego	105	4 568 628,48	109	4 160 827,11	214	8 729 455,59
SW wielkopolskiego	215	5 181 954,59	133	4 764 902,87	348	9 946 857,46
SW zachodniopomorskiego	154	3 403 622,38	151	3 353 799,04	305	6 757 421,42
KOWR	0	0,00	9	853 275,68	9	853 275,68
ARiMR	0	0,00	27	5 341 110,00	27	5 341 110,00
MRiRW[1]	74	8 756 758,38	217	51 162 832,04	291	59 919 590,42
Centrum Doradztwa Rolniczego	107	20 130 023,73	193	32 422 675,78	300	52 552 699,51
Dolnośląski ODR	3	230 038,43	143	3 630 409,55	146	3 860 447,98
Kujawsko-pomorski ODR	2	52 134,90	62	3 088 190,74	64	3 140 325,64
Lubelski ODR	4	169 577,84	90	3 122 636,55	94	3 292 214,39
Lubuski ODR	1	126 350,00	81	3 181 037,16	82	3 307 387,16
Łódzki ODR	2	70 765,79	77	2 835 757,40	79	2 906 523,19
Małopolski ODR	3	147 282,80	50	2 797 616,93	53	2 944 899,73
Mazowiecki ODR	1	38 834,70	104	4 630 240,80	105	4 669 075,50
Opolski ODR	2	93 220,00	115	3 180 353,17	117	3 273 573,17
Podkarpacki ODR	2	151 153,00	53	4 520 814,68	55	4 671 967,68
Podlaski ODR	4	110 611,84	95	2 969 519,64	99	3 080 131,48
Pomorski ODR	2	45 399,35	57	3 028 597,78	59	3 073 997,13
Śląski ODR	2	73 673,14	68	2 693 800,95	70	2 767 474,09
Świętokrzyski ODR	3	125 225,83	60	2 857 456,02	63	2 982 681,85
Warmińsko-Mazurski ODR	2	80 951,45	49	3 923 091,20	51	4 004 042,65
Wielkopolski ODR	5	195 399,88	74	3 782 226,01	79	3 977 625,89
Zachodniopomorski ODR	0	0,00	67	3 408 190,52	67	3 408 190,52
RAZEM	2 381	102 526 171,32	3 569	211 637 059,87	5 950	314 163 231,19

[1] w operacjach partnerów uwzględniono 11 operacji zrealizowanych w 2015 r. z budżetu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi na kwotę 853 246,57 zł.

Tabela 4. Operacje zrealizowane w ramach *Planu działania KSOW na lata 2014-2020* w podziale na poszczególne działania

Nr działania	Działanie	Liczba operacji	Kwota operacji w PLN
1	Rozpowszechnianie informacji na temat wyników monitoringu i oceny realizacji działań na rzecz rozwoju obszarów wiejskich w perspektywie finansowej 2014-2020	0	0,00
2	Działania na rzecz tworzenia sieci kontaktów dla doradców i służb wspierających wdrażanie innowacji na obszarach wiejskich	1073	55 539 989,95
3	Gromadzenie przykładów operacji realizujących poszczególne priorytety Programu	168	10 443 837,09
4	Szkolenia i działania na rzecz tworzenia sieci kontaktów dla Lokalnych Grup Działania (LGD), w tym zapewnianie pomocy technicznej w zakresie współpracy międzyterytorialnej i międzynarodowej	256	13 495 214,53
5	Poszukiwanie Partnerów KSOW do współpracy w ramach Działania „Współpraca”, o którym mowa w art. 3 ust.1 pkt. 13 ustawy o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków EFRROW w ramach PROW na lata 2014-2020 oraz ułatwianie tej współpracy	365	17 673 476,29
6	Ułatwianie wymiany wiedzy pomiędzy podmiotami uczestniczącymi w rozwoju obszarów wiejskich oraz wymiana i rozpowszechnianie rezultatów działań na rzecz tego rozwoju	1179	85 541 875,90
7	Współpraca z Europejską Siecią na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich	8	349 044,71
8	Plan komunikacyjny PROW 2014-2020	912	40 337 722,83
9	Wspieranie współpracy w sektorze rolnym i realizacji przez rolników wspólnych inwestycji	264	13 270 510,47
10	Organizacja i udział w targach, wystawach tematycznych na rzecz prezentacji osiągnięć i promocji polskiej wsi w kraju i za granicą	368	22 626 860,38
11	Aktywizacja mieszkańców wsi na rzecz podejmowania inicjatyw służących włączeniu społecznemu, w szczególności osób starszych, młodzieży, niepełnosprawnych, mniejszości narodowych i innych osób wykluczonych społecznie	401	13 105 306,33
12	Identyfikacja, gromadzenie i upowszechnianie dobrych praktyk mających wpływ na rozwój obszarów wiejskich	134	9 687 875,36
13	Promocja zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich	822	32 091 517,35

	RAZEM	5 950	314 163 231,19
--	--------------	--------------	---------------------------

4.b) Kroki powzięte w celu rozpowszechnienia informacji o programie (art. 13 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 808/2014)

Podczas realizacji operacji objętych dwuletnim Planem operacyjnym KSOW na lata 2024-2025 zapewniono upowszechnienie informacji o PROW 2014-2020, w tym o Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich.

Upowszechnianie informacji o PROW 2014-2020 było realizowane na podstawie rozporządzenia wykonawczego Komisji UE nr 808/2014 z dnia 17 lipca 2014 r., strategii komunikacji PROW 2014-2020 oraz księgi wizualizacji znaku PROW 2014-2020.

Podstawową formą przekazywania informacji były konferencje, warsztaty, szkolenia i spotkania informacyjne, podczas których dystrybuowano materiały informacyjno-promocyjne dotyczące Programu.

Utrzymywany był kontakt ze środkami masowego przekazu: telewizją, radiem, prasą, w szczególności emisja audycji radiowych w krajowych i regionalnych rozgłośniach radiowych oraz wątków na temat PROW 2014-2020 w programach i audycjach telewizyjnych w krajowych stacjach.

Informacje dotyczące PROW 2014-2020 udzielane były podczas ogólnopolskich i lokalnych imprez o charakterze rolniczym, targów, wydarzeń plenerowych – w formie stoisk informacyjnych, podczas których dystrybuowano materiały informacyjne i promocyjne.

Wszystkie jednostki regionalne prowadziły strony internetowe poświęcone PROW 2014-2020.

W serwisach można było znaleźć informacje dotyczące: aktualności, założeń programowych, legislacji krajowej i unijnej, ogłoszeń o naborach wniosków, informacji o procedurach wypełniania wniosków oraz informacji o szkoleniach z zakresu PROW 2014-2020, a także nowej perspektywy finansowej.

Na portalu www.ksow.pl oraz na kanałach KSOW w mediach społecznościowych zamieszczano zaproszenia i informacje o inicjatywach na terenie UE, dotyczących obszarów wiejskich, w tym też realizowanych w ramach Programu. Publikowano również przykłady projektów realizujących priorytety PROW, sfinansowanych ze środków Programu, a także opisy i relacje z działań realizowanych w ramach planu operacyjnego jednostki centralnej KSOW. Zamieszczane informacje przygotowywane były tak, by jednoznacznie wskazywać na źródło finansowania inicjatyw.

Działania informacyjne prowadzone były również przez kontakt bezpośredni w punktach informacyjnych PROW 2014-2020. Jednostki regionalne w 2024 r. udzieliły w tych punktach ponad 57 tysięcy konsultacji. Przykładowo w województwie lubelskim dotarcie do szerszej grupy odbiorców w celu zapewnienia upowszechniania Programu możliwe było dzięki ponownemu uruchomieniu mobilnego punktu informacyjnego. Udało się przekazać informacje około tysiącu osobom na temat Programu oraz przeprowadzić dystrybucję materiałów promocyjnych. Punkt mobilny został oznaczony logotypami zgodnie z księgą wizualizacji znaku PROW 2014-2020.

Zapewniano upowszechnienie informacji o Programie, w tym o KSOW, w sposób dostosowany do sposobu realizacji operacji. Do informowania i rozpowszechniania informacji o pomocy otrzymanej z EFRROW zgodnie z warunkami określonymi w księdze wizualizacji znaku PROW 2014-2020 zobowiązywano w umowach wykonawców poszczególnych zadań.

Dodatkowo, jednostki wdrażające przekazywały informacje także we własnym zakresie, np. poprzez

udostępnianie banerów/roll-upów/plakatów opatrzonych logotypami zgodnie z księgą wizualizacji znaku PROW 2014-2020 oraz przekazywanie informacji ustnej w trakcie realizacji operacji, np. konferencji, szkoleń, wyjazdów, a także zamieszczaniu informacji na portalu KSOW.

Sposób informowania o źródle finansowania i wkładzie finansowym UE był uzależniony od rodzaju operacji i różnorodności wykorzystywanych nośników, m.in.:

- wydarzenia plenerowe (targi, wystawy, dożynki itp.) oznakowane przez ekspozycje roll-upów/banerów/plansz zawierających wymagane logotypy, ponadto informacja o wsparciu ze środków EFRROW była przekazywana przez pracowników obsługujących stoiska,
- spotkania informacyjne/szkolenia/konferencje/warsztaty/wyjazdy oznakowane były zgodnie z wymogami, przez ekspozycje wymaganej wizualizacji w salach, oznakowanie prezentacji, list obecności oraz innych materiałów informacyjnych przeznaczonych dla uczestników,
- audycje radiowe zawierały odwołanie słowne, audycje telewizyjne opatrzone były planszą z odpowiednimi logotypami i odwołaniem słownym,
- materiały informacyjne/materiały informacyjno-promocyjne/roll-upy/artykuły prasowe oraz materiały informacyjne dotyczące poszczególnych operacji zawierały odpowiednie logotypy oraz slogan i odwołanie słowne,
- materiały promocyjne zawierały odpowiednie logotypy oraz slogany.

Przy realizacji działań w zależności od rodzaju operacji i typu nośnika zamieszczano następujące informacje:

- wymagane logotypy (tj. co najmniej UE, KSOW, PROW 2014-2020) oraz slogan „Europejski Fundusz Rolny na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa Inwestująca w obszary wiejskie”,
- wymagane logotypy i odwołanie słowne: „Europejski Fundusz Rolny na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa Inwestująca w obszary wiejskie”; Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi; Projekt/audycja/materiał/ publikacja opracowana przez; Projekt/audycja/publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach pomocy technicznej Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

5. DZIAŁANIA PODJĘTE W CELU SPEŁNIENIA WARUNKÓW WSTĘPNYCH

Niniejsza sekcja ma zastosowanie tylko do rocznego sprawozdania z wdrażania/rocznych sprawozdań z wdrażania z 2015, 2016 r.

6. OPIS WYKONANIA PODPROGRAMÓW

Niniejsza sekcja ma zastosowanie tylko do rocznego sprawozdania z wdrażania/rocznych sprawozdań z wdrażania z 2016, 2018 r.

7. OCENA INFORMACJI I POSTĘPY POCZYNIONE NA DRODZE OSIĄGNIĘCIA CELÓW PROGRAMU

Niniejsza sekcja ma zastosowanie tylko do rocznego sprawozdania z wdrażania/rocznych sprawozdań z wdrażania z 2016, 2018 r.

8. REALIZACJA DZIAŁAŃ MAJĄCYCH NA CELU UWZGLĘDNIENIE ZASAD OKREŚLONYCH W ART. 5, 7 I 8 ROZPORZĄDZENIA (UE) NR 1303/2013

Niniejsza sekcja ma zastosowanie tylko do rocznego sprawozdania z wdrażania/rocznych sprawozdań z wdrażania z 2016, 2018 r.

9. POSTĘP OSIĄGNIĘTY W CELU ZAPEWNIENIA ZINTEGROWANEGO PODEJŚCIA DO KORZYSTANIA Z EFRROW I INNYCH UNIJNYCH INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH

Niniejsza sekcja ma zastosowanie tylko do rocznego sprawozdania z wdrażania/rocznych sprawozdań z wdrażania z 2018 r.

10. SPRAWOZDANIE Z WDRAŻANIA INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH (ART. 46 ROZPORZĄDZENIA (UE) NR 1303/2013)

30A. Czy ocena ex ante została rozpoczęta?	Tak
30B. Czy ocena ex ante została ukończona?	Tak
30. Data ukończenia oceny ex ante	28-02-2019
31.1. Czy rozpoczęto już proces wyboru lub wyznaczenia?	Tak
13 A. Czy podpisano umowę o finansowaniu?	Tak
13. Data podpisania umowy o finansowaniu z podmiotem wdrażającym instrument finansowy	30-07-2019

Wykaz instrumentów finansowych

Nazwa instrumentu finansowego	Rodzaje instrumentów finansowych	Powiązany fundusz funduszy
Fundusz gwarancji rolnych	Specific fund	

I. Określenie programu i priorytetu lub środka, z których udzielane jest wsparcie z EFSI (art. 46 ust. 2 lit. a) rozporządzenia (UE) nr 1303/2013)	
1. Osie priorytetowe lub środki wspierające instrument finansowy, w tym fundusz funduszy, w ramach programu finansowanego z EFSI	
1.1 Odniesienia (numer i tytuł) do poszczególnych osi priorytetowych lub środków wspierających instrument finansowy w ramach programu finansowanego z EFSI	M04 - Inwestycje w środki trwałe (art. 17)
2. Nazwa funduszu (funduszy) EFSI wspierającego(-ych) instrument finansowy w ramach osi priorytetowej lub środka	EFRROW
3.01 Kwota środków z EFSI zaangażowana w umowie o finansowaniu w poszczególne cele szczegółowe, o których mowa w art. 5 rozp. 1305/2013 w podziale na środki	M04 / 2A: 22 569 175,82 M04 / 3A: 52 661 410,20 Total: 75 230 586,02
3.1. Kwota środków z EFSI przeznaczonych na ten cel tematyczny	T03: 75 230 586,02 Total: 75 230 586,02
4. Inne programy finansowane z EFSI, z których pochodzą wkłady do instrumentu finansowego	
4.1. Numer CCI każdego innego programu finansowanego z EFSI, z którego pochodzą wkłady do instrumentu finansowego	
30. Data ukończenia oceny ex ante	2019-02-28
31. Wybór podmiotów wdrażających instrument finansowy	
31.1. Czy rozpoczęto już proces wyboru lub wyznaczenia?	Tak
II. Opis instrumentu finansowego i rozwiązania wdrożeniowe (art. 46 ust. 2 lit. b) rozporządzenia (UE) nr 1303/2013)	
5. Nazwa instrumentu finansowego	Fundusz gwarancji rolnych
6. Oficjalny adres/miejsce prowadzenia działalności instrumentu finansowego (nazwa państwa i miasta)	
7. Rozwiązania wdrożeniowe	
7.1. Instrumenty finansowe ustanowione na poziomie Unii, zarządzane bezpośrednio lub pośrednio przez Komisję, o których mowa w art. 38 ust. 1 lit. a) rozporządzenia (UE) nr 1303/2013, wspierane z wkładów pochodzących z programu finansowanego z EFSI	Nie
7.1.1. Nazwa instrumentu finansowego ustanowionego na poziomie Unii	
7.2. Instrument finansowy ustanowiony na poziomie krajowym, regionalnym, transnarodowym lub transgranicznym, zarządzany przez instytucję zarządzającą lub na jej odpowiedzialność, o którym mowa w art. 38 ust. 1 lit. b), wspierany z wkładów pochodzących z programu finansowanego z EFSI na podstawie art. 38 ust. 4 lit. a), b), c) i d) rozporządzenia (UE) nr 1303/2013	Powierzenie zadań wdrożeniowych przez bezpośrednie udzielenie zamówienia
7.3. Instrument finansowy, o którym mowa w art. 38 ust. 1 lit. c),	

łączący wkład finansowy pochodzący od IZ z produktami finansowym EBI w ramach Europejskiego Funduszu na rzecz Inwestycji Strategicznych, zgodnie z art. 39a	
8. Rodzaj instrumentu finansowego	Poszczególne fundusze
8.1. Instrumenty specjalnie zaprojektowane (ang. tailor-made) lub instrumenty finansowe spełniające standardowe warunki, tj. gotowe instrumenty	Instrument specjalnie zaprojektowany
9. Rodzaj produktów zapewnianych przez instrument finansowy: pożyczki, mikropożyczki, gwarancje, inwestycje kapitałowe lub quasi-kapitałowe, inny produkt finansowy lub inne wsparcie połączone w ramach instrumentu finansowego zgodnie z art. 37 ust. 7 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013	
9.0.1. Pożyczki (\geq EUR 25 000)	Nie
9.0.2. Mikropożyczki ($<$ EUR 25 000 i udzielone mikroprzedsiębiorstwom) zgodnie z SEC/2011/1134 final	Nie
9.0.3. Gwarancje	Tak
9.0.4. Inwestycje kapitałowe	Nie
9.0.5. Inwestycja quasi-kapitałowa	Nie
9.0.6. Inne produkty finansowe	Nie
9.0.7. Inne wsparcie połączone z instrumentem finansowym	Tak
9.1. Opis innego produktu finansowego	
9.2. Inne wsparcie połączone w ramach instrumentu finansowego: dotacja, dotacja na spłatę odsetek, dotacja na opłaty gwarancyjne zgodnie z art. 37 ust. 7 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013	dotacja na spłatę odsetek od kredytu
10. Status prawny instrumentu finansowego zgodnie z art. 38 ust. 6 i art. 39a ust. 5 lit. b) rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 (dotyczy wyłącznie instrumentów finansowych, o których mowa w art. 38 ust. 1 lit. b) i c)): rachunek powierniczy otwarty w imieniu podmiotu wdrażającego oraz w imieniu instytucji zarządzającej lub oddzielny blok finansowy w ramach instytucji finansowej	Oddzielny blok finansowy
III. Określenie podmiotu wdrażającego instrument finansowy oraz, w stosownych przypadkach, podmiotu wdrażającego fundusze funduszy, o którym mowa w art. 38 ust. 1 lit. a), b) i c) rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 (art. 46 ust. 2 lit. c) rozporządzenia (UE) nr 1303/2013)	
11. Podmiot wdrażający instrument finansowy	
11.1. Rodzaj podmiotu wdrażającego zgodnie z art. 38 ust. 4 i art. 39a ust. 5 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013: istniejący lub nowo utworzony podmiot prawny zajmujący się wdrażaniem instrumentów finansowych; Europejski Bank Inwestycyjny; Europejski Fundusz Inwestycyjny; międzynarodowa instytucja finansowa, w której państwo członkowskie posiada akcje lub udziały; bank publiczny lub instytucja publiczna, ustanowione jako podmioty prawne prowadzące profesjonalną działalność finansową; podmiot prawa publicznego lub prywatnego; instytucja zarządzająca bezpośrednio podejmująca	Bank publiczny lub instytucja publiczna

zadania wdrożeniowe (tylko w przypadku pożyczek i gwarancji)	
11.1.1. Nazwa podmiotu wdrażającego instrument finansowy	Bank Gospodarstwa Krajowego
11.1.2. Oficjalny adres/miejsce prowadzenia działalności (nazwa państwa i miejscowości) podmiotu wdrażającego instrument finansowy	Polska, Warszawa
12. Procedura wyboru podmiotu wdrażającego instrument finansowy: udzielenie zamówienia publicznego; inna procedura	Bezpośrednie udzielenie zamówienia bankowi publicznemu lub instytucji publicznej
12.1. Opis innej procedury wyboru podmiotu wdrażającego instrument finansowy	
13. Data podpisania umowy o finansowaniu z podmiotem wdrażającym instrument finansowy	2019-07-30
IV. Łączna kwota wkładów z programu, w podziale na priorytety lub środki, wypłacona na rzecz instrumentu finansowego oraz poniesione koszty zarządzania lub uiszczone opłaty za zarządzanie (art. 46 ust. 2 lit. d) i e) rozporządzenia (UE) nr 1303/2013)	
14. Łączna kwota wkładów z programu zaangażowanych w ramach umowy o finansowaniu (w EUR)	M04: 118 231 315,50 Total: 118 231 315,50
14.1. w tym wkłady z EFSI (w EUR)	M04: 75 230 586,02 Total: 75 230 586,02
14.1.1. w tym EFRR (w EUR) (fakultatywnie)	
14.1.2. w tym Fundusz Spójności (w EUR) (fakultatywnie)	
14.1.3. w tym EFS (w EUR) (fakultatywnie)	
14.1.4. w tym EFRROW (w EUR) (fakultatywnie)	M04: 75 230 586,02 Total: 75 230 586,02
14.1.5. w tym EFMR (w EUR) (fakultatywnie)	
15. Łączna kwota wkładów z programu wypłaconych na rzecz instrumentu finansowego (w EUR)	M04: 118,231,315.50 Total: 118,231,315.50
15.1. w tym kwoty wkładów z EFSI (w EUR)	M04: 75,230,586.02 Total: 75,230,586.02
15.1.1. w tym EFRR (w EUR)	
15.1.2. w tym Fundusz Spójności (w EUR)	
15.1.3. w tym EFS (w EUR)	
15.1.4. w tym EFRROW (w EUR)	M04: 75 230 586,02 Total: 75 230 586,02
15.1.5. w tym EFMR (w EUR)	
15.2. w tym łączna kwota współfinansowania krajowego (w EUR)	M04: 43,000,729.48 Other: 0.00 Total: 43,000,729.48
15.2.1. w tym łączna kwota krajowego finansowania publicznego (w EUR)	M04: 43 000 729,48 Total: 43 000 729,48
15.2.2. w tym łączna kwota krajowego finansowania prywatnego (w	

EUR)	
16. Łączna kwota wkładów z programu wpłacanych na rzecz instrumentu finansowego w ramach Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych (YEI) (w EUR)	
17. Łączna kwota kosztów zarządzania i opłat za zarządzanie wypłacona z wkładów z programu (w EUR)	M04: 2 505 012,42 Total: 2 505 012,42
17.1. w tym wynagrodzenie podstawowe (w EUR)	M04: 858 583,41 Total: 858 583,41
17.2. w tym wynagrodzenie oparte na wynikach (w EUR)	M04: 1 646 429,01 Total: 1 646 429,01
18. Skapitalizowane koszty zarządzania lub opłat za zarządzanie zgodnie z art. 42 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 (dotyczy wyłącznie sprawozdania końcowego) (w EUR)	
19. Skapitalizowane dotacje na spłatę odsetek lub dotacje na opłaty gwarancyjne zgodnie z art. 42 ust. 1 lit. c) rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 (dotyczy wyłącznie sprawozdania końcowego) (w EUR)	
20. Kwota wkładów z programu przeznaczonych na inwestycje kontynuacyjne na rzecz ostatecznych odbiorców zgodnie z art. 42 ust. 3 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 (dotyczy wyłącznie sprawozdania końcowego) (w EUR)	
21. Wkłady w postaci gruntów lub nieruchomości w instrument finansowy zgodnie z art. 37 ust. 10 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 (dotyczy wyłącznie sprawozdania końcowego) (w EUR)	
V. Łączna kwota wsparcia wypłacona ostatecznym odbiorcom lub na wsparcie na rzecz ostatecznych odbiorców lub zaangażowanego przez instrument finansowy w ramach umów gwarancyjnych na inwestycje na rzecz ostatecznych odbiorców, w podziale na programy i priorytety lub środki EFSI (art. 46 ust. 2 lit. e) rozporządzenia (UE) nr 1303/2013)	
22. Nazwa produktu finansowego oferowanego przez instrument finansowy	Fundusz gwarancji rolnych
22.1. Rodzaj produktu finansowego oferowanego przez instrument finansowy	Gwarancja
24. Łączna kwota wkładów z programu zaangażowanych w ramach tej pożyczki, umów gwarancyjnych, umów o produkty kapitałowe, quasi-kapitałowe lub inne produkty finansowe z ostatecznymi odbiorcami (w EUR)	M04: 115 626 633,16 Total: 115 626 633,16
24.1. w tym łączna kwota wkładów z EFSI (w EUR)	M04: 73 573 226,68 Total: 73 573 226,68
25. Łączna kwota wkładów z programu wypłacona ostatecznym odbiorcom w formie tej pożyczki, mikropożyczek, kapitału lub innych produktów lub w przypadku gwarancji przeznaczona na pożyczki wypłacone ostatecznym odbiorcom, według produktów (w EUR)	M04: 115 626 633,16 Total: 115 626 633,16
25.1. w tym łączna kwota wkładów z EFSI (w EUR)	M04: 73,573,226.68 Other: 0.00 Total: 73,573,226.68

25.1.1. w tym EFRR (w EUR)	
25.1.2. w tym Fundusz Spójności (w EUR)	
25.1.3. w tym EFS (w EUR)	
25.1.4. w tym EFRROW (w EUR)	M04: 73 573 226,68 Total: 73 573 226,68
25.1.5. w tym EFMR (w EUR)	
25.2. w tym łączna kwota krajowego współfinansowania publicznego (w EUR)	M04: 42 053 406,48 Total: 42 053 406,48
25.3. w tym łączna kwota krajowego współfinansowania prywatnego (w EUR)	
26. Łączna wartość pożyczek faktycznie wypłaconych ostatecznym odbiorcom w odniesieniu do podpisanych umów gwarancyjnych (EUR)	587 919 054,24
26.1. Całkowita wartość nowego finansowania dłużnego stworzonego przez inicjatywę na rzecz MŚP (art. 39 ust. 10 lit. b) RWP)	
27. Liczba umów pożyczki/umów gwarancyjnych/umów o produkty kapitałowe lub quasi-kapitałowe/umów o inne produkty finansowe podpisanych z ostatecznymi odbiorcami, według produktów	M04: 14 574,00 Total: 14 574
28. Liczba inwestycji w formie pożyczki/gwarancji/kapitału lub quasi-kapitału/innych produktów finansowych dokonanych u ostatecznych odbiorców, według produktów	M04: 14 574,00 Total: 14 574
29. Liczba odbiorców finansowych wspieranych za pomocą produktu finansowego	M04: 10,631.00 Total: 10631
29.1. w tym duże przedsiębiorstwa	
29.2. w tym MŚP	M04: 10 631,00 Total: 10 631
29.2.1. w tym mikroprzedsiębiorstwa	M04: 10 254,00 Total: 10 254
29.3. w tym osoby fizyczne	
29.4. w tym inny rodzaj wspieranych ostatecznych odbiorców	
29.4.1. opis innego rodzaju wspieranych ostatecznych odbiorców	
33. Łączna liczba gwarancji udzielonych i wykorzystanych w związku ze zwłoką w spłacie pożyczki	3
34. Łączna kwota przeznaczona na gwarancje udzielone i wykorzystane w związku ze zwłoką w spłacie pożyczki (w EUR)	68 801,14
39. Spodziewany i osiągnięty efekt dźwigni w odniesieniu do umowy o finansowaniu	
39.1. Spodziewany efekt dźwigni w przypadku gwarancji w odniesieniu do umowy o finansowaniu	4,35
39.2. Osiągnięty efekt dźwigni na koniec roku sprawozdawczego w przypadku gwarancji	7,83
39.3. Inwestycje uruchomione przez instrumenty finansowe EFSI dla	

gwarancji (fakultatywnie)	
VI. Funkcjonowanie instrumentu finansowego, w tym postęp w ustanawianiu i wyborze instytucji wdrażających instrument finansowy (w tym instytucji wdrażającej fundusz funduszy) (art. 46 ust. 2 lit. f) rozporządzenia (UE) nr 1303/2013)	
32. Informacja o tym, czy instrument finansowy nadal funkcjonował na koniec roku sprawozdawczego	Tak
32.1. Jeżeli instrument finansowy nie funkcjonował na koniec roku sprawozdawczego, data likwidacji	
VII. Odsetki oraz inne zyski generowane ze wsparcia udzielanego z EFSI na rzecz instrumentu finansowego, zasoby programu zwrócone do instrumentów finansowych z inwestycji, zgodnie z art. 43 i 44, kwoty wykorzystane na zróżnicowane traktowanie, o którym mowa w art. 43a, oraz wartość inwestycji kapitałowych w odniesieniu do poprzednich lat (art. 46 ust. 2 lit. g) oraz i) rozporządzenia (UE) nr 1303/2013)	
35. Odsetki oraz inne zyski generowane z płatności z EFSI na rzecz instrumentu finansowego (w EUR)	8 061 349,73
36. Kwoty zwrócone do instrumentu finansowego przypisane do wsparcia z EFSI do końca roku sprawozdawczego (w EUR)	18 638 303,75
36.1. w tym zwroty kapitału (w EUR)	18 638 303,75
36.2. w tym zyski oraz inne dochody (w EUR)	
37. Kwoty zasobów, które można przypisać EFSI, wykorzystane zgodnie z art. 44 i art. 43a	
37.1 w tym kwoty wypłacone na zróżnicowane traktowanie inwestorów działających zgodnie z zasadą gospodarki rynkowej, którzy zapewniają środki odpowiadające wsparciu z EFSI na rzecz instrumentu finansowego lub którzy współfinansują inwestycję na poziomie ostatecznych odbiorców (w EUR)	
37.2. w tym kwoty wypłacone na refundację poniesionych kosztów zarządzania i opłat za zarządzanie instrumentem finansowym (w EUR)	
37.3 w tym kwoty na pokrycie w kwocie nominalnej straty wkładu EFSI na rzecz instrumentów finansowych wynikającej z ujemnych odsetek, jeżeli strata ta nastąpiła pomimo aktywnego zarządzania zasobami finansowymi przez podmioty wdrażające instrumenty finansowe (w EUR)	
VIII. Postępy w osiągnięciu spodziewanego efektu dźwigni z inwestycji dokonywanych w ramach instrumentu finansowego oraz wartość inwestycji i uczestnictwa (art. 46 ust. 2 lit. h) rozporządzenia (UE) nr 1303/2013)	
38. Łączna kwota innych wkładów, poza EFSI, pozyskanych przez instrument finansowy (EUR)	
38.1. Łączna kwota innych wkładów, poza EFSI, zaangażowanych w ramach umowy o finansowaniu z podmiotem wdrażającym instrument finansowy (w EUR)	43 000 729,48
38.1 A. Wkłady w ramach produktu finansowego EBI zaangażowane w ramach umowy o finansowanie z podmiotem wdrażającym	

instrument finansowy (dotyczy wyłącznie instrumentów, o których mowa w art. 38 ust. 1 lit. c)) (w EUR)	
38.2. Łączna kwota innych wkładów, poza EFSI, wypłaconych na rzecz instrumentu finansowego (w EUR)	43 000 729,48
38.2.1. w tym wkłady publiczne (w EUR)	43 000 729,48
38.2.2. w tym wkłady prywatne (w EUR)	
38.2A. Wkład w ramach produktu finansowego EBI wypłacony na rzecz instrumentu finansowego (dotyczy wyłącznie instrumentów, o których mowa w art. 38 ust. 1 lit. c)) (w EUR)	
IX. Wkład instrumentu finansowego w osiągnięcie wskaźników danego priorytetu lub środka (art. 46 ust. 2 lit. j) rozporządzenia (UE) nr 1303/2013)	
41. Wskaźnik produktu (kod i nazwa), w który wkład wnosi instrument finansowy	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem (M04)
41.1. Wartość docelowa wskaźnika produktu	119 000 000,00
41.2. Wartość osiągnięta przez instrument finansowy w odniesieniu do wartości docelowej wskaźnika produktu	115 626 633,16
41. Wskaźnik produktu (kod i nazwa), w który wkład wnosi instrument finansowy	O2 - Inwestycje ogółem (M04)
41.1. Wartość docelowa wskaźnika produktu	600 009 762,45
41.2. Wartość osiągnięta przez instrument finansowy w odniesieniu do wartości docelowej wskaźnika produktu	587 919 054,24
41. Wskaźnik produktu (kod i nazwa), w który wkład wnosi instrument finansowy	O3 - Liczba wspieranych działań/operacji (M04)
41.1. Wartość docelowa wskaźnika produktu	13 170,00
41.2. Wartość osiągnięta przez instrument finansowy w odniesieniu do wartości docelowej wskaźnika produktu	14 574,00
41. Wskaźnik produktu (kod i nazwa), w który wkład wnosi instrument finansowy	O4 - Liczba gospodarstw rolnych/beneficjentów otrzymujących wsparcie (M04)
41.1. Wartość docelowa wskaźnika produktu	11 590,00
41.2. Wartość osiągnięta przez instrument finansowy w odniesieniu do wartości docelowej wskaźnika produktu	8 873,00

11. TABELE SŁUŻĄCE KODOWANIU OGÓLNYCH I SPECYFICZNYCH DLA PROGRAMU WSKAŹNIKÓW ORAZ UJĘTYCH ILOŚCIOWO WARTOŚCI DOCELOWYCH

Zob. załącznik dotyczący monitorowania

Załącznik II

Szczegółowa tabela pokazująca poziom realizacji w podziale na cele szczegółowe, w tym wskaźniki produktu

Cel szczegółowy 1A							
FA/M	Nazwa wskaźnika celu	Okres	Na podstawie zatwierdzonych (w stosownych przypadkach)	Absorpcja (%)	Zrealizowane	Absorpcja (%)	Cel na 2025 r.
1A	T1: procent wydatków w ramach artykułów 14, 15 i 35 rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 w odniesieniu do ogółu wydatków poniesionych w ramach PROW (cel szczegółowy 1A)	2014-2024			1,18	67,63	1,74
		2014-2023			0,77	44,13	
		2014-2022			0,43	24,64	
		2014-2021			0,23	13,18	
		2014-2020			0,18	10,32	
		2014-2019			0,09	5,16	
		2014-2018					
		2014-2017					
		2014-2016					
		2014-2015					

Cel szczegółowy 1B							
FA/M	Nazwa wskaźnika celu	Okres	Na podstawie zatwierdzonych (w stosownych przypadkach)	Absorpcja (%)	Zrealizowane	Absorpcja (%)	Cel na 2025 r.
1B	T2: łączna liczba operacji współpracy otrzymujących wsparcie w ramach działania dotyczącego współpracy (art. 35 rozporządzenia (UE) nr 1305/2013) (grupy, sieci/klastry, projekty pilotażowe...) (cel szczegółowy 1B)	2014-2024			392,00	179,82	218,00
		2014-2023			395,00	181,19	
		2014-2022			222,00	101,83	
		2014-2021			55,00	25,23	
		2014-2020			17,00	7,80	
		2014-2019			2,00	0,92	
		2014-2018					
		2014-2017					
		2014-2016					
		2014-2015					

Cel szczegółowy 1C

FA/M	Nazwa wskaźnika celu	Okres	Na podstawie zatwierdzonych (w stosownych przypadkach)	Absorpcja (%)	Zrealizowane	Absorpcja (%)	Cel na 2025 r.
1C	T3: łączna liczba uczestników szkolenia na podstawie art. 14 rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 (cel szczegółowy 1C)	2014-2024			120 613,00	59,81	201 668,00
		2014-2023			35 553,00	17,63	
		2014-2022			27 522,00	13,65	
		2014-2021			27 492,00	13,63	
		2014-2020			27 492,00	13,63	
		2014-2019			5 644,00	2,80	
		2014-2018					
		2014-2017					
		2014-2016					
		2014-2015					

Cel szczegółowy 2A

FA/M	Nazwa wskaźnika celu	Okres	Na podstawie zatwierdzonych (w stosownych przypadkach)	Absorpcja (%)	Zrealizowane	Absorpcja (%)	Cel na 2025 r.
2A	T4: procent gospodarstw rolnych otrzymujących wsparcie z programu rozwoju obszarów wiejskich na inwestycje związane z restrukturyzacją lub modernizacją (cel szczegółowy 2A)	2014-2024	3,67	105,73	3,47	99,97	3,47
		2014-2023	3,51	101,12	3,36	96,80	
		2014-2022	3,37	97,09	2,85	82,11	
		2014-2021	2,82	81,24	2,26	65,11	
		2014-2020	2,07	59,64	1,59	45,81	
		2014-2019	1,90	54,74	0,94	27,08	
		2014-2018	0,99	28,52	0,62	17,86	
		2014-2017	0,93	26,79	0,13	3,75	
		2014-2016	0,19	5,47			
		2014-2015					
FA/M	Wskaźnik produktu	Okres	Przeznaczone	Absorpcja (%)	Zrealizowane	Absorpcja (%)	Zaplanowane na 2023 r.
2A	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2024	5 128 299 426,32	99,91	4 615 495 927,86	89,92	5 133 042 384,00
M01	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2024	17 023 179,79	73,06	7 370 099,40	31,63	23 299 855,00
M01.1	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2024			2 874 034,46	17,59	16 339 884,00
M01.1	O12 - Liczba uczestników szkoleń	2014-2024			22 278,00	23,57	94 527,00
M02	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2024	108 833 915,35	101,71	84 942 693,15	79,39	107 000 519,00
M02.1	O13 - Liczba beneficjentów, którzy skorzystali z usług doradczych	2014-2024			69 177,00	102,36	67 579,00
M04	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2024	2 818 531 068,96	98,12	2 799 375 745,44	97,45	2 872 613 736,00
M04	O2 - Inwestycje ogółem	2014-2024			6 139 384 705,49	109,88	5 587 600 660,00
M04.1	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2024			2 033 737 700,53	83,03	2 449 515 048,00
M04.1	O4 - Liczba gospodarstw rolnych/beneficjentów otrzymujących wsparcie	2014-2024			43 481,00	83,15	52 295,00
M04.3	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2024			671 699 676,86	158,76	423 098 688,00
M06	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2024	1 675 143 988,95	103,20	1 400 096 629,83	86,25	1 623 227 253,00
M06	O2 - Inwestycje ogółem	2014-2024			1 400 096 629,83	61,55	2 274 805 046,00
M06.3	O4 - Liczba gospodarstw rolnych/beneficjentów otrzymujących wsparcie	2014-2024			73 691,00	103,03	71 527,00
M16	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2024	108 207 002,50	92,30	56 683 527,65	48,35	117 234 648,00

M21	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2024	267 105 117,96	100,06	267 027 232,39	100,03	266 943 558,00
M21	O4 - Liczba gospodarstw rolnych/beneficjentów otrzymujących wsparcie	2014-2024					180 000,00
M22	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2024	133 455 152,81	108,75			122 722 815,00
M22	O4 - Liczba gospodarstw rolnych/beneficjentów otrzymujących wsparcie	2014-2024					38 349,00

Cel szczegółowy 2B

FA/M	Nazwa wskaźnika celu	Okres	Na podstawie zatwierdzonych (w stosownych przypadkach)	Absorpcja (%)	Zrealizowane	Absorpcja (%)	Cel na 2025 r.
2B	T5: procent gospodarstw rolnych korzystających z planów rozwoju działalności gospodarczej/inwestycji dla młodych rolników otrzymujących wsparcie z programu rozwoju obszarów wiejskich (cel szczegółowy 2B)	2014-2024	1,73	97,14	1,79	100,51	1,78
		2014-2023	1,76	98,82	1,79	100,51	
		2014-2022	1,79	100,51	1,67	93,77	
		2014-2021	1,73	97,14	1,43	80,29	
		2014-2020	1,24	69,63	1,14	64,01	
		2014-2019	0,91	51,10	0,78	43,80	
		2014-2018	0,64	35,94	0,58	32,57	
		2014-2017	0,59	33,13			
		2014-2016	0,38	21,34			
		2014-2015					
FA/M	Wskaźnik produktu	Okres	Przeznaczone	Absorpcja (%)	Zrealizowane	Absorpcja (%)	Zaplanowane na 2023 r.
2B	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2024	837 716 242,19	110,59	730 367 008,15	96,42	757 471 231,00
M06	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2024	837 716 242,19	110,59	730 367 008,15	96,42	757 471 231,00
M06	O2 - Inwestycje ogółem	2014-2024			730 367 008,15	96,42	757 471 231,00
M06.1	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2024			730 367 008,15	96,42	757 471 231,00
M06.1	O4 - Liczba gospodarstw rolnych/beneficjentów otrzymujących wsparcie	2014-2024			27 026,00	100,72	26 832,00

Cel szczegółowy 3A

FA/M	Nazwa wskaźnika celu	Okres	Na podstawie zatwierdzonych (w stosownych przypadkach)	Absorpcja (%)	Zrealizowane	Absorpcja (%)	Cel na 2025 r.
3A	T6: procent gospodarstw rolnych otrzymujących wsparcie w ramach systemów jakości, rynków lokalnych i krótkich cykli dostaw oraz grup/organizacji producentów (cel szczegółowy 3A)	2014-2024	1,75	154,99	1,13	100,08	1,13
		2014-2023	1,75	154,99	1,13	100,08	
		2014-2022	1,66	147,02	1,13	100,08	
		2014-2021	1,62	143,48	1,13	100,08	
		2014-2020	1,57	139,05	1,13	100,08	
		2014-2019	1,48	131,08	1,13	100,08	
		2014-2018	1,41	124,88	0,53	46,94	
		2014-2017	1,34	118,68	0,71	62,88	
		2014-2016	1,10	97,42	1,10	97,42	
		2014-2015					
FA/M	Wskaźnik produktu	Okres	Przeznaczone	Absorpcja (%)	Zrealizowane	Absorpcja (%)	Zaplanowane na 2023 r.
3A	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2024	1 606 318 934,67	118,77	1 172 665 267,54	86,71	1 352 449 906,00
M01	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2024	2 026 158,51	23,29	440 280,54	5,06	8 700 069,00
M01.1	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2024			440 280,54	6,75	6 525 052,00
M01.1	O12 - Liczba uczestników szkoleń	2014-2024			532,00	1,47	36 251,00
M03	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2024	43 908 154,32	104,53	31 485 908,06	74,96	42 004 400,00
M03.1	O4 - Liczba gospodarstw rolnych/beneficjentów otrzymujących wsparcie	2014-2024			282,00	3,52	8 006,00
M04	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2024	941 891 057,34	131,12	579 822 092,89	80,72	718 330 975,00
M04	O2 - Inwestycje ogółem	2014-2024			1 226 396 223,80	79,81	1 536 661 950,00
M04.1	O3 - Liczba wspieranych działań/operacji	2014-2024			1 246,00	87,01	1 432,00
M04.2							
M07	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2024	82 734 137,29	130,81	56 427 008,61	89,21	63 248 582,00
M09	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2024	252 153 318,31	96,09	250 783 670,20	95,57	262 416 420,00
M09	O3 - Liczba wspieranych działań/operacji	2014-2024			555,00	39,81	1 394,00
M09	O9 - Liczba gospodarstw rolnych uczestniczących w systemach wsparcia	2014-2024			3 490,00	38,76	9 005,00
M14	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2024	218 728 250,65	103,50	210 724 916,03	99,71	211 340 000,00
M14	O4 - Liczba gospodarstw rolnych/beneficjentów otrzymujących wsparcie	2014-2024			45,00	0,09	50 000,00

M16	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2024	64 877 858,25	139,79	42 981 391,21	92,61	46 409 460,00
-----	--	-----------	---------------	--------	---------------	-------	---------------

Cel szczegółowy 3B

FA/M	Nazwa wskaźnika celu	Okres	Na podstawie zatwierdzonych (w stosownych przypadkach)	Absorpcja (%)	Zrealizowane	Absorpcja (%)	Cel na 2025 r.	
3B	T7: procent gospodarstw rolnych uczestniczących w systemach zarządzania ryzykiem (cel szczegółowy 3B)	2014-2024			0,36	87,40	0,41	
		2014-2023			0,31	75,26		
		2014-2022			0,25	60,69		
		2014-2021			0,17	41,27		
		2014-2020			0,08	19,42		
		2014-2019			0,01	2,43		
		2014-2018						
		2014-2017						
		2014-2016						
	2014-2015							
	Liczba beneficjentów w ramach inwestycji zapobiegających zniszczeniu potencjału produkcji rolnej (-)	2014-2024				4 744,00	79,92	5 936,00
		2014-2023				4 395,00	74,04	
		2014-2022				3 860,00	65,03	
		2014-2021				2 676,00	45,08	
		2014-2020				1 282,00	21,60	
		2014-2019				257,00	4,33	
		2014-2018				61,00	1,03	
		2014-2017						
		2014-2016						
2014-2015								
FA/M	Wskaźnik produktu	Okres	Przeznaczone	Absorpcja (%)	Zrealizowane	Absorpcja (%)	Zaplanowane na 2023 r.	
3B	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2024	109 398 908,88	103,78	89 495 115,57	84,90	105 416 056,00	
M01	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2024	0,00	0,00	0,00	0,00	2 899 882,00	
M01.1	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2024			0,00	0,00	2 899 882,00	
M01.1	O12 - Liczba uczestników szkoleń	2014-2024			0,00	0,00	16 111,00	
M05	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2024	108 101 546,35	109,14	86 125 402,32	86,95	99 046 174,00	
M05.1	O4 - Liczba gospodarstw rolnych/beneficjentów otrzymujących wsparcie	2014-2024			4 504,00	79,23	5 685,00	
M17	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2024	1 297 362,53	37,39	3 369 713,25	97,11	3 470 000,00	
M17.1	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2024			3 369 713,25	97,11	3 470 000,00	
M17.1	O4 - Liczba gospodarstw rolnych/beneficjentów	2014-2024			903,00	173,32	521,00	

	otrzymujących wsparcie						
--	------------------------	--	--	--	--	--	--

Priorytet P4

FA/M	Nazwa wskaźnika celu	Okres	Na podstawie zatwierdzonych (w stosownych przypadkach)	Absorpcja (%)	Zrealizowane	Absorpcja (%)	Cel na 2025 r.	
P4	T13: procent gruntów leśnych w ramach umów o zarządzanie dotyczących poprawy gospodarowania glebą lub zapobiegania erozji gleby (cel szczegółowy 4C)	2014-2024			0,11	94,87	0,12	
		2014-2023			0,11	94,87		
		2014-2022			0,09	77,62		
		2014-2021			0,07	60,37		
		2014-2020			0,06	51,75		
		2014-2019						
		2014-2018						
		2014-2017						
		2014-2016						
		2014-2015						
	T8: procent lasów/innych zalesionych obszarów w ramach umów o zarządzanie wspierających różnorodność biologiczną (cel szczegółowy 4A)	2014-2024				0,11	94,87	0,12
		2014-2023				0,11	94,87	
		2014-2022				0,09	77,62	
		2014-2021				0,07	60,37	
		2014-2020				0,06	51,75	
		2014-2019						
		2014-2018						
		2014-2017						
		2014-2016						
		2014-2015						
	T12: procent gruntów rolnych w ramach umów o zarządzanie dotyczących poprawy gospodarowania glebą i/lub zapobiegania erozji gleby (cel szczegółowy 4C)	2014-2024				8,04	57,23	14,05
		2014-2023				7,40	52,67	
		2014-2022				7,86	55,95	
		2014-2021				9,43	67,12	
		2014-2020				10,69	76,09	
		2014-2019				9,70	69,04	
		2014-2018				11,71	83,35	
		2014-2017				13,76	97,94	
		2014-2016				11,65	82,92	
		2014-2015						
	T10: procent gruntów rolnych w ramach umów o zarządzanie dotyczących poprawy gospodarki wodnej (cel szczegółowy 4B)	2014-2024				5,45	50,40	10,81
		2014-2023				5,86	54,19	
		2014-2022				5,82	53,82	
2014-2021					7,53	69,63		
2014-2020					7,93	73,33		

		2014-2019			7,23	66,86	
		2014-2018			9,25	85,54	
		2014-2017			10,36	95,80	
		2014-2016			8,72	80,63	
		2014-2015					
	T9: procent gruntów rolnych w ramach umów o zarządzanie wspierających różnorodność biologiczną lub krajobrazy (cel szczegółowy 4A)	2014-2024			5,52	50,57	10,92
		2014-2023			5,91	54,14	
		2014-2022			5,90	54,05	
		2014-2021			7,62	69,81	
		2014-2020			8,04	73,66	
		2014-2019			7,32	67,06	
		2014-2018			9,42	86,30	
		2014-2017			10,67	97,75	
		2014-2016			9,01	82,54	
		2014-2015					
FA/M	Wskaźnik produktu	Okres	Przeznaczone	Absorpcja (%)	Zrealizowane	Absorpcja (%)	Zaplanowane na 2023 r.
P4	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2024	5 735 845 644,57	97,18	5 761 641 154,34	97,61	5 902 525 025,00
M01	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2024	27 694 842,46	238,75	22 934 130,81	197,71	11 599 951,00
M01.1	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2024			14 358 787,82	145,63	9 859 958,00
M01.1	O12 - Liczba uczestników szkoleń	2014-2024			97 803,00	178,54	54 779,00
M04	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2024	313 967 370,33	103,60	173 389 339,25	57,21	303 064 474,00
M04	O2 - Inwestycje ogółem	2014-2024			361 018 446,18	68,23	529 101 703,00
M08	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2024	2 031 364,19	96,73	2 030 480,41	96,69	2 100 000,00
M08.5	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2024			2 030 480,41	96,69	2 100 000,00
M08.5	O3 - Liczba wspieranych działań/operacji	2014-2024			1 824,00	92,73	1 967,00
M08.5	O5 - Obszar całkowity (ha)	2014-2024			10 072,84	93,22	10 805,00
M10	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2024	1 770 382 859,49	92,22	1 913 401 085,45	99,67	1 919 664 058,00
M10.1	O5 - Obszar całkowity (ha)	2014-2024			788 251,61	50,44	1 562 850,00
M11	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2024	811 310 046,89	95,55	831 186 104,09	97,89	849 068 117,00
M11.1	O5 - Obszar całkowity (ha)	2014-2024			60 410,51	41,57	145 329,00
M11.2	O5 - Obszar całkowity (ha)	2014-2024			312 882,09	97,17	321 997,00
M13	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2024	2 810 459 161,21	99,77	2 818 700 014,33	100,06	2 817 028 425,00
M13.1	O5 - Obszar całkowity (ha)	2014-2024			147 428,95	82,85	177 940,00

M13.2	O5 - Obszar całkowity (ha)	2014-2024			4 942 163,79	65,16	7 584 297,00
M13.3	O5 - Obszar całkowity (ha)	2014-2024			1 022 989,45	82,73	1 236 587,00

Cel szczegółowy 5C							
FA/M	Nazwa wskaźnika celu	Okres	Na podstawie zatwierdzonych (w stosownych przypadkach)	Absorpcja (%)	Zrealizowane	Absorpcja (%)	Cel na 2025 r.
5C	T16: Całkowita suma inwestycji na rzecz wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych (w EUR) (cel szczegółowy 5C)	2014-2024	15 618 953,55	31,24	15 618 953,55	31,24	50 000 000,00
		2014-2023	25 264 774,67	50,53	28 506,41	0,06	
		2014-2022					
		2014-2021					
		2014-2020					
		2014-2019					
		2014-2018					
		2014-2017					
		2014-2016					
		2014-2015					
FA/M	Wskaźnik produktu	Okres	Przeznaczone	Absorpcja (%)	Zrealizowane	Absorpcja (%)	Zaplanowane na 2023 r.
5C	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2024	20 915 219,60	83,66	7 691 432,59	30,77	25 000 000,00
M04	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2024	20 915 219,60	83,66	7 691 432,59	30,77	25 000 000,00
M04	O2 - Inwestycje ogółem	2014-2024			15 618 953,55	31,24	50 000 000,00
M04.1	O3 - Liczba wspieranych działań/operacji	2014-2024			423,00	42,30	1 000,00
M04.3							

Cel szczegółowy 5E

FA/M	Nazwa wskaźnika celu	Okres	Na podstawie zatwierdzonych (w stosownych przypadkach)	Absorpcja (%)	Zrealizowane	Absorpcja (%)	Cel na 2025 r.
5E	T19: procent gruntów rolnych i leśnych objętych umowami o zarządzanie przyczyniającymi się do pochłaniania dwutlenku węgla i ochrony węgla (cel szczegółowy 5E)	2014-2024			0,02	99,03	0,02
		2014-2023			0,02	99,03	
		2014-2022			0,02	99,03	
		2014-2021			0,02	99,03	
		2014-2020			0,02	99,03	
		2014-2019			0,02	99,03	
		2014-2018			0,01	49,51	
		2014-2017			0,32	1 584,42	
		2014-2016			0,30	1 485,39	
		2014-2015			0,01	49,51	
FA/M	Wskaźnik produktu	Okres	Przeznaczone	Absorpcja (%)	Zrealizowane	Absorpcja (%)	Zaplanowane na 2023 r.
5E	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2024	215 463 383,82	85,51	230 611 900,96	91,52	251 989 060,00
M08	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2024	215 463 383,82	85,51	230 611 900,96	91,52	251 989 060,00
M08.1	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2024			230 611 900,96	91,52	251 989 060,00
M08.1	O5 - Obszar całkowity (ha)	2014-2024			4 731,23	98,57	4 800,00

Cel szczegółowy 6A

FA/M	Nazwa wskaźnika celu	Okres	Na podstawie zatwierdzonych (w stosownych przypadkach)	Absorpcja (%)	Zrealizowane	Absorpcja (%)	Cel na 2025 r.
6A	T20: miejsca pracy stworzone w ramach projektów objętych wsparciem (cel szczegółowy 6A)	2014-2024			14 268,51	51,95	27 467,00
		2014-2023			8 279,74	30,14	
		2014-2022			3 587,28	13,06	
		2014-2021			1 606,43	5,85	
		2014-2020			656,00	2,39	
		2014-2019			320,00	1,17	
		2014-2018			130,00	0,47	
		2014-2017					
		2014-2016					
		2014-2015					
FA/M	Wskaźnik produktu	Okres	Przeznaczone	Absorpcja (%)	Zrealizowane	Absorpcja (%)	Zaplanowane na 2023 r.
6A	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2024	907 696 432,09	131,10	599 029 618,89	86,52	692 377 347,00
M06	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2024	907 696 432,09	131,10	599 029 618,89	86,52	692 377 347,00
M06	O2 - Inwestycje ogółem	2014-2024			599 029 618,89	86,52	692 377 347,00
M06.2 M06.4	O4 - Liczba gospodarstw rolnych/beneficjentów otrzymujących wsparcie	2014-2024			17 356,00	94,23	18 419,00

Cel szczegółowy 6B

FA/M	Nazwa wskaźnika celu	Okres	Na podstawie zatwierdzonych (w stosownych przypadkach)	Absorpcja (%)	Zrealizowane	Absorpcja (%)	Cel na 2025 r.	
6B	T23: miejsca pracy stworzone w ramach projektów objętych wsparciem (LEADER) (cel szczegółowy 6B)	2014-2024			20 995,00	145,60	14 420,00	
		2014-2023			17 520,00	121,50		
		2014-2022			14 654,95	101,63		
		2014-2021			12 240,00	84,88		
		2014-2020			9 622,00	66,73		
		2014-2019			6 499,00	45,07		
		2014-2018			3 089,00	21,42		
		2014-2017			278,00	1,93		
		2014-2016						
		2014-2015						
	T22: procent ludności wiejskiej korzystającej z ulepszonych usług/infrastruktury (cel szczegółowy 6B)	2014-2024				18,62	77,26	24,10
		2014-2023				17,82	73,94	
		2014-2022				15,89	65,93	
		2014-2021				14,05	58,30	
		2014-2020				12,10	50,20	
		2014-2019				9,34	38,75	
		2014-2018				6,69	27,76	
		2014-2017				3,37	13,98	
		2014-2016				0,10	0,41	
		2014-2015						
	T21: procent ludności wiejskiej objętej strategiami lokalnego rozwoju (cel szczegółowy 6B)	2014-2024				72,65	99,99	72,65
		2014-2023				72,65	99,99	
		2014-2022				72,65	99,99	
		2014-2021				72,65	99,99	
		2014-2020				72,65	99,99	
		2014-2019				72,65	99,99	
		2014-2018				72,77	100,16	
		2014-2017				72,77	100,16	
		2014-2016				72,38	99,62	
		2014-2015						
FA/M	Wskaźnik produktu	Okres	Przeznaczone	Absorpcja (%)	Zrealizowane	Absorpcja (%)	Zaplanowane na 2023 r.	
6B	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2024	3 338 139 977,28	103,83	2 480 939 411,53	77,17	3 214 860 847,00	
M07	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2024	2 301 171 856,58	102,26	1 539 879 788,90	68,43	2 250 207 382,00	
M07.1	O15 - Liczba ludności	2014-2024			5 157 090,14	77,24	6 676 402,00	

M07.2	korzystającej z ulepszonych usług / infrastruktury (w obszarze IT lub w innym obszarze)						
M07.4							
M07.5							
M07.6							
M07.7							
M07.8							
M07.2	O3 - Liczba wspieranych działań/operacji	2014-2024			4 717,00	64,21	7 346,00
M07.4	O3 - Liczba wspieranych działań/operacji	2014-2024			812,00	133,11	610,00
M07.6	O3 - Liczba wspieranych działań/operacji	2014-2024			75,00	68,81	109,00
M19	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2024	1 036 968 120,70	107,50	941 059 622,63	97,55	964 653 465,00
M19	O18 - Liczba ludności na obszarze lokalnej grupy działania	2014-2024			20 126 298,00	100,00	20 126 294,00
M19	O19 - Liczba wybranych lokalnych grup działania	2014-2024			291,00	100,00	291,00
M19.1	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2024			13 630 497,82	97,77	13 941 729,00
M19.2	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2024			753 781 815,94	95,43	789 854 109,00
M19.3	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2024			35 855 963,59	206,42	17 370 392,00
M19.4	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2024			137 791 345,28	96,03	143 487 235,00

Dokumenty

Tytuł dokumentu	Typ dokumentu	Data dokumentu	Lokalny nr referencyjny	Nr referencyjny Komisji	Liczba kontrolna	Pliki	Data wysłania	Wysłane przez
AIR Financial Annex 2014PL06RDNP001	Załącznik finansowy (System)	04-04-2025			2942745159	AIRfinancialAnnex2014PL06RDNP001_pl.pdf		
Streszczenie rocznego sprawozdania z wdrażania PROW 2014-2020 za 2024 rok	Streszczenie podawane do wiadomości publicznej	20-06-2025			985020021	Streszczenie rocznego sprawozdania z wdrażania PROW 2014-2020 za 2024 rok		

